

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи
Кафедра фінансових ринків**

СВІТОВИЙ ДОСВІД ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

***ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВО-НАВЧАЛЬНОГО СЕМІНАРУ
10-16 березня 2020 року***

Ірпінь-2020

УДК 336.225(100+477)(06)
ББК 65.261.41-212.1я431
С 24

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи
Університету державної фіскальної служби України
(протокол № 7 від 21 квітня 2020 р.)*

Редакційна колегія: **Онишко С. В.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансових ринків; **Воронкова О. М.**, д. е. н., професор кафедри фінансових ринків; **Богріновцева Л. М.**, к. е. н, доцент, заступник завідувача кафедри фінансових ринків з наукової та профорієнтаційної роботи; **Венгуренко Т. Г.**, старший викладач, заступник завідувача кафедри фінансових ринків з навчальної та виховної роботи; **Новицький В. А.**, к. е. н, доцент кафедри фінансових ринків; **Побоча К. П.**, к. е. н, доцент кафедри фінансових ринків; **Федина В. В.**, старший викладач, заступник завідувача кафедри фінансових ринків з методичної роботи.

С 24 Світовий досвід податкового адміністрування та його значення для України: зб. матеріалів Студ. наук.-навч. семінару (м. Ірпінь, 10-16 березня 2020 р.). Університет державної фіскальної служби України, Ірпінь, 2020. 188 с.

Збірник містить матеріали Студентського науково-навчального семінару «Світовий досвід податкового адміністрування та його значення для України», який відбувся 10-16 березня 2020 р. на базі Університету ДФС України. Розглянуто особливості адміністрування прямих податків в різних країнах та зроблено висновки для України; висвітлено особливості адміністрування непрямих податків в різних країнах світу та встановлено їх значення для України; визначено позитивний для України зарубіжний досвід оподаткування фінансових установ.

Видання розраховане на здобувачів вищої освіти.

**Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних.
Тези друкуються у авторській редакції. За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.**

УДК 336.225(100+477)(06)
ББК 65.261.41-212.1я431
© Університет ДФС України, 2020

ЗМІСТ

Анфілов Д.Ю. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ПОЛЬЩІ.....	8
Безноско К.О. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ІНДОНЕЗІЇ.....	11
Березовська Т.Р. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В США	13
Блохіна М. М. ОСОБЛИВОСТІ АДМІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ШВЕЦІЇ	18
Браунагель А.В. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ПОРТУГАЛІЇ	21
Бурименко А.С. ОГЛЯД ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ЯПОНІЇ	24
Бєлін В.С. FEATURES OF THE TAX SYSTEM OF THE REPUBLIC OF KOSOVO ..	27
Вишневська Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ БАНКІВ У РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ	30
Вознюк А.В. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В ІРЛАНДІЇ	34
Волкова Ю.М., Мацковська К.О. ОПОДАТКУВАННЯ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	37
Воробей П. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ФРАНЦІЇ	40
Гладь Д.В. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ШВЕЙЦАРІЇ	43
Глінкіна І.І., Табаченко Я.Ю. АНАЛІЗ ОПОДАТКУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК В УКРАЇНІ	45

Гончар С.В.	
ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ	48
Гоч І. В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В КАНАДІ.....	51
Гриневич Л. О.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ХОРВАТІЇ	54
Губська Д.Ю.	
РИЗИКИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ.....	58
Дудник Л.Р.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В НОРВЕГІЇ.....	61
Кісіль Ю.В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ФІНЛЯНДІЇ.....	64
Коник М.І.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ЛИТВІ.....	67
Кос Н. В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ЧОРНОГОРІЇ	70
Красько А.А.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В КАНАДІ.....	73
Кременовська О.С.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ІСПАНІЇ.....	76
Левицька Н.О.	
АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ ДО ДОСВІДУ УКРАЇНИ	79
Мерва А.О.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В УГОРЩИНІ.....	82
Михайленко В.В.	
ВПЛИВ ОПОДАТКУВАННЯ НА ПРОЦЕСИ ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ.....	85
Михайленко В.В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ШВЕЦІЇ	88

Михайленко В.В.	
ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	92
Михалюк А.В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК В КРАЇНАХ СВІТУ	95
Мозіль І. Ю.	
ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У НОРВЕГІЇ.....	98
Мочарник І.В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ВІРМЕНІЇ	101
Оліщук О.Г.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ ПОЛЬЩІ.....	104
Петрушка О.В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ПОРТУГАЛІЇ	107
Плахотнюк В.В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У РЕСПУБЛІЦІ КАЗАХСТАН.....	110
Поштар М.М.	
СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ У ЧЕХІЇ	113
Приходько Є. С.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В РУМУНІЇ.....	116
Пронькіна І.В.	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС.....	119
Рябцун А.Ю.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ЛИТВІ.....	122
Сивко Д.В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ІТАЛІЇ.....	126
Сидорук Д. Ю.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ РУМУНІЇ	129

Синиця О.О.133	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В НІДЕРЛАНДАХ	133
Скаженник М.В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В БОЛГАРІЇ	137
Соколюк К.О.	
НІМЕЦЬКА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ: УРОКИ РОЗВИТКУ ДЛЯ УКРАЇНИ	140
Тарасюк С.А.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В АВСТРАЛІЇ.....	144
Тітор В.С.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ЛАТВІЇ.....	147
Філіпюк І.М.	
ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ.....	151
Хлівняк І.В.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ВЕЛИКОБРИТАНІЇ	154
Ходаківська Ю.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В ІНДОНЕЗІЇ	157
Чернишова Т.О.	
АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ.....	160
Шабала А.О.	
ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ	163
Шелевер М.М.	
ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В БОЛГАРІЇ	165
Юрасов А. Р.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В АВСТРІЇ	168
Юрах Ю. С.	
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В БОЛГАРІЇ	171
Яворський Р.С.	
РОЗВИТОК СИСТЕМИ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	174

Ярова Л.С. ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ У ГРУЗІЇ	176
Ярощук Т.Ю. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ЧЕХІЇ	180
Ясентюк А.С. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ.....	184

Анфілов Д.Ю.

Університет державної фіскальної служби України,

група ФМД 19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор, професор кафедри фінансових ринків,

Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ПОЛЬЩІ

Модель податкового адміністрування в Польщі є прикладом для України, оскільки вона була однією з перших постсоціалістичних країн, які взяли на себе адміністративні та податкові реформи, що призвело до швидкого економічного зростання.

Особливості податкової системи Польщі є актуальною проблемою для України, про що свідчить широке висвітлення проблеми в наукових дослідженнях вітчизняних вчених, таких як: І. Сенчак, Ю. Іванов, Л. Гончаревич, О. Радишевська, В. Андрущенко, З. Варналій, Г. Василевська, О.Воронкова, П. Гайдуцький, В. Геєць, Я. Жаліло, А. Крисоватий, А.Соколовська, Л. Тарангул та ін.

В цілому Польща використовує прогресивну систему оподаткування, яка є відображенням європейської системи, але в той же час характеризується помірними, середніми ставками порівняно з іншими країнами ЄС [1].

Як правило, компанії та фізичні особи, які не є резидентами Польщі, підлягають оподаткуванню так само, як і резиденти Польщі.

Юридичні особи, які працюють у Польщі або отримують там дохід, отримують ідентифікаційний номер податкової служби (NIP) і повинні зареєструватися у відповідному податковому органі.

СІТ (податок на прибуток підприємств), займає особливе місце у польській системі оподаткування бізнесу. Базою оподаткування традиційно є позитивна різниця між доходами компанії та її витратами за звітний період. Ставка податку - 19%.

Важливою перевагою підрахунку СІТ є можливість, передбачена польським законодавством, включити до витрат компанії практично будь-які витрати, пов'язані з діяльністю компанії та мати документальне підтвердження (включаючи витрати на пальне чи проживання під час відрядження, рекламу витрат, тощо). Важливо, щоб рахунок-фактура, що підтверджує конкретні витрати бізнесу, виставлявся у вигляді рахунку компанії.

Податкова декларація з податку на прибуток підприємств (СІТ) подається один раз наприкінці кожного року. При цьому платнику надається можливість щомісяця визначати суму податку та сплачувати її заздалегідь.

Не слід забувати і про ПДФО з доходів фізичних осіб (РІТ), який зобов'язаний сплачувати кожен, хто отримує дохід у Польщі (заробітна плата, трудові договори чи цивільно-правові договори, доходи внаслідок індивідуальної підприємницької діяльності тощо). Фізичні особи повинні скласти та подавати податкові декларації не пізніше 30 квітня кожного року.

Цікавим фактом є те, що польський закон надає можливість подружжю спільно декларувати та сплачувати РІТ. Як результат, це дозволяє платити менше, особливо якщо працює лише один з подружжя.

Для розрахунку розміру податку РІТ у Польщі використовуються так звана «прогресивна система», а саме:

- якщо заробіток протягом року склав менше 85 528 злотих (близько 20 000 євро), ставка податку становитиме 18%;
- якщо заробіток протягом року склав більше 85 528 злотих, ставка податку буде 32% (на частину прибутку, що перевищує вказану суму).

До осіб, що здійснюють індивідуальну підприємницьку діяльність, може застосовуватися так званий лінійний податок, який становить 19% від отриманого доходу. В цьому випадку «прогресивна система» не застосовується. Варто також зауважити, що для іноземців (в тому числі і для громадян України) ставка податку РІТ є дещо вищою та складає 20%[4].

Ці податки є базовими, і кожен, хто має намір вести бізнес у Польщі, повинен буде їх сплачувати. У цьому контексті також важливо звернутися за допомогою до професійного бухгалтера, щоб переконатися, що подання та звітність про податки завершено та подано правильно.

Податок на нерухоме майно справляється з нерухомості у вигляді: земельної ділянки; будівлі або їх частини; структури або їх частини, пов'язані з господарською діяльністю. Розмір податку визначається гмінами. Ставки оцінюються в 1 квадратний метр і не можуть перевищувати ставки, оголошені Міністром фінансів на цей рік. Фізичні особи сплачують податок у 4 частинах: до 15 березня; до 15 травня; до 15 вересня; до 15 листопада щороку.

Податок на нерухомість в Україні має ряд спільних рис з податком на нерухоме майно в Польщі, тому при реформуванні податкової системи України необхідно орієнтуватися саме на неї. Важливими кроками, що здійснила Польща в цьому напрямі було:

запровадження більшої диференціації ставок податку, залежно від того, з якою ціллю використовуються об'єкти нерухомого майна фізичними та юридичними особами;

об'єднання земельного і майнового податку

можливість місцевих громад самостійно розширювати перелік суб'єктів і об'єктів, яким надається пільга з даного податку[2].

Самомобілізація польської податкової системи полягає в тісному зв'язку сплати окремих податків з отриманням із бюджету держави деяких благ. Наприклад, у Польщі від стану сплати внесків по страхуванню здоров'я в рамках податку на доходи і внесків по соціальному страхуванню залежить отримання безоплатних послуг від закладів охорони здоров'я. Громадянин, який ухиляється від сплати цих податків, не має права на безоплатне лікування. У Польщі діє суворе правило закріплення особи, яка сплачує внески зі страхування здоров'я, до регіональної (або галузевої) лікарняної каси. Це дуже дисциплінує платників податків. Інший механізм самоконтролю полягає у зв'язку між розмірами пенсії і сплаченими в пенсійний фонд внесками. Розмір пенсії пропорційний розміру зроблених пенсіонером внесків у пенсійний фонд [3].

Таким чином, працівники настільки зацікавлені перевірити стан свого пенсійного рахунку, що вони почали контролювати всюди через Інтернет та по телефону за регулярністю та своєчасністю перерахування внесків на свій особистий рахунок. У той же час громадяни Польщі мають право контролювати роботу влади. Наприклад, існує правило, згідно з яким виборці, збираючи підписи громадян, можуть відкликати депутата чи навіть голови місцевої ради, якщо виявлено корупцію. Тому стимулом громадян до сплати податків є підтримка балансу між рівнем пільг, які громадяни отримують від держави, і неминучістю покарання у разі ухилення від сплати податків.

Список використаних джерел:

1. Воронкова О. М. Податковий досвід країн Вишеградської групи та його значення для України. *Науковий вісник НУДПСУ*. 2009. №4(47). С. 100-105.
2. Гармонізація податкового законодавства: українські реалії монографія / Г. М. Білецька та ін. К.: Алерта, 2012. 222 с.
3. Про європейський досвід розвитку системи оподаткування URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/252>
4. Оподаткування бізнесу в Польщі URL: <https://lex-consulting.ua/uk/opodatкування-biznesu-v-polshhi/>
5. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: в 3 т. / кол. авторів, за заг. ред. М.Я.Азарова. 2-ге видання, доп. та перероб. Міністерство фінансів України, НУДПСУ, 2011.

Безноско К.О.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н, доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ІНДОНЕЗІЇ

Податкова система Індонезії сильно залежить від політичних змін в країні, оскільки вона досить довго перебувала під авторитарним управлінням клану Сухарто. Фінансова система країни включає державний бюджет, бюджети 27 провінцій, 2 спеціальних регіонів, особливої столичної області, місцеві бюджети, фінанси підприємств, фінанси домогосподарств, фінансовий ринок. Основою доходів бюджетів всіх рівнів є податки, хоча при їх сплаті існує значна корупція. Столицею країни є місто Джакарта, підприємства якого є значними платниками податків у бюджет.

В Індонезії існують різноманітні податки, що збираються на різних рівнях. Індонезійці сплачують тільки ті податки, які збираються автоматично (наприклад, утримуються працедавцем при виплаті заробітної плати), але й це відбувається не завжди, оскільки у ряді районів країни до сьогодні існує натуральне господарство.

Подружні пари можуть обирати чи спільне чи роздільне оподаткування своїх доходів. Проблемаю для країни є те, що тільки невелика частина громадян сплачує прибутковий податок з доходів громадян. Крім того, працівники податкових органів не завжди сумлінно виконують свою роботу, що дозволяє багатьом громадянам уникати сплати податків. Компанії зобов'язані вираховувати із зарплати та перераховувати до бюджету прибутковий податок співробітників. Його ставки залежать від доходів працівників і складають відповідно 5%, 15%, 25%, 30%.

Податок на доходи фізичних осіб стягується на національному рівні. Закон зобов'язує працедавців розраховувати, утримувати й сплачувати податки на соціальні збори й заробітної плати працівників. Індонезією та іншою країною укладена угода про уникнення подвійного оподаткування, то нерезидент цієї країни платить податок за ставкою 10%.

Податок на додану вартість складає в середньому 10 %. Не обкладаються ПДВ видобуті корисні копалини, предмети першої необхідності, вироблені продукти харчування та напої, валюта, золоті зливки, цінні папери, а також ряд послуг: медичні, фінансові, страхові, освітні, розважальні, послуги

громадського транспорту, готелів. Предмети розкоші 35 обкладаються податком у розмірі від 10 до 75%. Ці товари оподатковуються тільки один раз при продажі виробником або при імпорті.

Таблиця 1

Податок з доходів фізичних осіб

Дохід, млн., рупів	Ставка, %
До 25	5
25-50	10
50-100	15
100-200	25
Більше 200	35

Джерело: Міжнародне оподаткування: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г.Козака, В.М.Сліпа. К.: ЦУЛ, 2013. 550 с.

Дивіденди, відсотки та роялті, що виплачуються іноземним учасникам, підлягають оподаткуванню за єдиною ставкою в розмірі 20 %. Придбання нерухомості обкладається податком у розмірі 5% від ринкової вартості. Власники нерухомості обкладаються річним податком, який встановлюється місцевою владою. Нерухома власність включає землю та будівлі на ній (включаючи дороги, порти, трубопроводи, склади тощо).

Законодавство Індонезії є дуже складним щодо оподаткування нерухомості. Кожна провінція затверджує свою ставку цього податку. Для розрахунку суми податку використовують середню вартість подібного об'єкту нерухомості, а не конкретну ринкову чи реєстраційну вартість. Для об'єктів нерухомості, які не є земельними ділянками, ставка податку розраховується з тієї суми, яка потрібна на повне відновлення будинку у випадку його руйнування.

В сільськогосподарських районах країни податок на нерухомість нараховують, виходячи з вартості самої землі. В районах туристичного бізнесу при розрахунку ставки цього податку враховується й той об'єкт нерухомості, який знаходиться на даній ділянці землі. Ті, хто придбаває нерухомість для здачі в оренду, зобов'язані також сплачувати відповідний податок.

До початку 2009-го року всі громадяни Індонезії, що виїжджали за кордон, були зобов'язані попередньо сплатити податок в розмірі близько 110 дол. США. З початку 2009-го року ця практика була змінена: зареєстровані платники податків були звільнені від подібного податку, а для всіх інших індонезійців ставка даного податку була збільшена в 2,5 рази. В результаті кількість індивідуальних платників податків зросла з 5,23 млн. в 2009 р. до 15,9 млн. в 2010 р. З 2011 р. вказаний податок було відмінено. Під час кризи 2008-2009 рр. державою була проведена оптимізація податкової системи, яка передбачала значне скорочення, а у деяких випадках – звільнення від податків

для підприємств соціальної сфери, що позитивно вплинуло на доходи домогосподарств. Суттєві пільги отримали організації, що реалізують соціально орієнтовані програми, а також підприємства 17-ти секторів, пов'язаних, в першу чергу, з виробництвом продуктів харчування, сільським господарством, гірничодобувні підприємства, енергетика. Для стимулювання розвитку економіки країни, на період з 2007 р. до 2014 р., уряд знизив корпоративний податок вдвічі, до 25 %.

Список використаних джерел

1. Шиаас Д., Ярош Д. А. Азиатский премиум – партнер. Инвестгазета. 2017. 03.09.12. С. 20-25.
2. Райхель Ю. Індійський blackout. День. 2012. 07. 08. с. 9.
3. Міжнародне оподаткування: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г.Козака, В.М.Сліпа. К.: ЦУЛ, 2013. 550 с.
4. Воронкова О. М. Міжнародний досвід оцінювання ефективності податкового адміністрування та його значення для України. *Наука й економіка*. Хмельницький, 2011. Випуск 3 (23). С. 12–18.
5. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / І.І.Дяконова, М.І.Макаренко, Ф.О.Журавка та ін.; за ред. М.І.Макаренка та І.І.Дяконової. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 548 с.

Березовська Т.Р.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМСБ-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор, професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В США

З огляду на те, що Україна поступово виходить на міжнародну арену, розширює міжнародне співробітництво, актуальним залишається питання удосконалення податкового законодавства, використовуючи досвід передових країн світу. У кожній розвинутій країні існує система податків і зборів, які за формою їх справляння класифікуються на прямі та непрямі. Останні мають важливе значення, адже в середньому їх частка у валовому внутрішньому продукті й у структурі податкових надходжень досить значна.

Питання, пов'язані з оподаткуванням непрямих податків у зарубіжних країнах, досліджували у своїх працях Д. Боярчук, О.Воронкова, К. Годз, І. Гончаренко, І. Литвененко, І. Цимбалюк, І. Якушик й інші вчені. Але до теперішнього часу ще не сформовано єдиного підходу до розуміння понять податків та непрямих податків у цілому. Тому питання їх сутності в сучасній науці та практиці потребують подальшого поглибленого дослідження, а також вироблення єдиного підходу до їх розуміння.

У наукових джерелах подано багато визначень непрямого податку. Кожне з них, безумовно, має право на існування і є, по суті, найбільш сконцентрованим виразом поглядів кожного автора на дане поняття. Як відомо, термін «непрямі податки» запропонував наприкінці XVII ст. Дж. Ст. Локк. Непрямими податками він вважав ті, що сплачуються особами, які перекладають їх на інших [1, с. 400]. Варто зазначити, що поширеною є думка, що непрямі податки - це податки, об'єктом оподаткування яких є господарські операції - продаж товарів, робіт, послуг, імпорт, експорт тощо [2, с.13]. Непрямі податки розглядаються також як податки, що стягуються в процесі витрати матеріальних благ, визначаються розміром споживання, включаються у вигляді надбавки до ціни реалізації товару і сплачуються споживачем [3, с.37].

Основою американського податкового законодавства є Кодекс внутрішніх доходів (Internal Revenue Code) 1954 р., який являє собою опис усіх законів, прийнятих із моменту введення податку на дохід у 1913 р. Закони про зміни й доповнення до кодексу, які приймалися після 1954 р., оформляються як його окремі розділи.

Податкова система США є трирівневою. Оподаткування діє на федеральному рівні, рівні штату та місцевому рівні. Податки стягуються з доходів, заробітної плати, продажу, майна, дивідендів, імпорту тощо, а також різних зборів.

У США існує висока ступінь децентралізації органів влади, тому федеральні податки та податки штату повністю відокремлені один від одного. На кожному рівні передбачені свої повноваження стягувати податки. Федеральний уряд не має права втручатися в систему оподаткування штату. Кожен штат має свою власну податкову систему, яка відрізняється від податкових систем інших штатів. У межах штату може бути кілька юрисдикцій, які також стягують податки. Податкова система США досить складна.

У США діє принцип паралельності, тому один дохід може оподатковуватися як на федеральному рівні, так і на рівні штату або місцевому рівні. Природно, податки штатів істотно нижче, ніж ставка податку на федеральному рівні.

В Америці немає ПДВ, а є так званий податок із продажу (sales tax), який в кожному штаті інший, залежно від заможності штату, ставки знаходяться в

межах від 3 % до 8,25 %. Найвищі ставки – в Каліфорнії (7,25 %) і Нью-Йорку (8,25 %). [4, с.31].

Причини того, що у США податок на додану вартість відсутній, суто економічні. Запровадження вищевказаного податку призвело б до посилення експортної орієнтації підприємств і створення додаткових перешкод для імпорту, зокрема стратегічної сировини: нафти, кольорових металів, деревини тощо. Досліджуючи роль податку на додану вартість у регулюванні зовнішньоторговельних операцій, можна помітити, що відмовившись від податку на додану вартість, США створили сприятливі умови для імпорту з країн, що розвиваються, куди було перенесено нерентабельне виробництво з Америки. Більшість товарів, які імпортуються з цих країн до США, виробляється на підприємствах, що були засновані завдяки американському капіталу або ним контролюється. Тому відмова від податку на додану вартість, по суті, сприяла розвитку американського бізнесу за межами США [5, с. 13-14].

У США акцизи називають "податками на гріхи", оскільки їх накладають на товари (спиртні напої, пиво, тютюн, бензин), які, так чи інакше, завдають шкоди особі, суспільству, природі.

У акцизів США ставки, як і в Україні, виражаються або у твердій сумі, або у формі відсотка до ціни товарів або послуг (в доларах і центах: на пиво, спиртні напої, сигарети, моторне паливо; у формі відсотка: на телефонні послуги, пасажирські авіап перевезення, нафту) тощо [6, с. 50]. Акцизи встановлено на: нафтопродукти; шини; знаряддя для мисливства та рибальства; транспортні послуги; комунікаційні послуги; тютюнові вироби; авіапослуги та інші. Оскільки у США дуже велика класифікація акцизних товарів, у табл. 1 представлено лише деякі основні групи підакцизних товарів.

Звичайно, в такій моторизованій країні, як США, на першому місці за своїм фіскальним значенням знаходиться акциз на бензин. Частка федеральних і місцевих податків, зокрема акцизу, в ціні дорівнює 31 % (для порівняння наведемо інші ціноутворювальні фактори: вартість нафти – 43 %, вартість нафтоперероблення – 13 %, дистрибуція і маркетинг – 13 %). Акцизну природу мають також природоохоронні збори, які входять у вартість хімічної та іншої продукції, що шкодить природі, руйнує озоновий шар.

У США немає податку на споживання на федеральному рівні, але в більшості штатів та деяких муніципальних органах є податки з продажів та використання. Вони, зазвичай, встановлюються у відсотках від роздрібною ціни продажу, їх ставка може становити до 11 %. Кожен штат встановлює свою власну податкову ставку та правила, за якими придбання оподатковується.

Сполучені Штати вводять тарифи або митні мита на імпорт багатьох видів товарів з багатьох юрисдикцій. Ці тарифи чи мита повинні бути сплачені

до того, як товари можна буде законно ввезти. Ставки мита коливаються від 0% до понад 20%, залежно від конкретних товарів та країни походження.

Таблиця 1

Ставки акцизного податку в США

Групи підакцизних товарів	Ставки податку	Одиниця об'єкта оподаткування
Сигарети	1,01 дол.	20 упаковок
Сигари	0,40 дол.	1 шт. сигара
Вино (алкоголь 14% або менше)	0,21 дол.	750 мл
Вино (від 14 до 21%)	0,31 дол.	750 мл
Вино (від 21 до 24%)	0,62 дол.	750 мл
Вино газоване	0,65 дол.	750 мл
Шампанське	0,04 дол.	750 мл
Алкоголь більше ніж 40%	2,14 дол.	750 мл
Пиво	0,05 дол.	12 унцій
Пістолети та револьєри	10%	ціна
Солярій	10%	ціна
Бензин	0,183 дол.	1 галон
Шини	0,09 дол.	Вага
Рибальські снасті	10%	Ціна
Авіаквитки	7,50%	Ціна
Міжнародні квитки	16,30 дол.	Шт..
Авіавантажі	6,25%	витрати
Авіаційний бензин	0,194 дол.	1 галон

Джерело: побудовано автором за [8]

Сполучені Штати вводять тарифи або митні мита на імпорту товарів. Мито стягується під час імпорту та сплачується імпортером запису. Мита залежать від країни походження та товару. Товари багатьох країн звільняються від сплати мита за різними торговими угодами. Окремі види товарів звільняються від сплати мита незалежно від джерела. Митні правила відрізняються від інших обмежень на імпорту. Недотримання належним чином митних правил може призвести до вилучення товарів та кримінальних покарань проти залучених сторін. Митна та охорона кордону США ("СВР") застосовує митні правила [7, с. 309]. Товари можуть бути ввезені до США за умови імпортних обмежень. Імпортери товарів можуть оподатковуватись податком ("митом" або "тарифом") на імпорту вартість товару. Ввезення та декларування та сплата мита здійснюється імпортером запису, який може бути власником товару, покупцем або ліцензованим митним брокером. Товари можуть зберігатися на митному складі або Зовнішньоторговельній зоні в США до п'яти років без сплати мита. Товари повинні бути задекларовані для в'їзду в США протягом 15

днів після прибуття або до виходу з митного складу чи зони зовнішньої торгівлі.

Ставки податку на вартість транзакцій залежать від країни походження. Товари повинні бути індивідуально марковані, щоб вказати країну походження, за винятком конкретних видів товарів. Вважається, що товари походять з країни з найвищою ставкою мита на конкретний товар, якщо товар не відповідає певним вимогам щодо мінімального вмісту. Значні зміни звичайних мит та класифікацій застосовуються до товарів, що походять з Канади чи Мексики відповідно до Північноамериканської угоди про вільну торгівлю.

Ставки митних зборів можуть бути виражені у відсотках від вартості або доларів та центів за одиницю. Ціни на основі вартості коливаються від нуля до 20%. Ціни можуть базуватися на відповідних одиницях для конкретного виду товарів (за тону, кілограм, квадратний метр тощо). Деякі збори базуються частково на вартості та частково на кількості.

Отже, основними непрямими податками США є акцизні податки, митні платежі, податок з продажів та використання. На даний час непрямі податки мають вирішальний вплив на формування податкової політики кожної держави та створення правових основ ринкової економіки.

Список використаних джерел

1. Оксенюк О. Місце податку на додану вартість у системі непрямого оподаткування. *Бізнесінформ*. 2013. №4. С.399 – 404.
2. Веремчук Д. Проблеми і перспективи розвитку системи непрямого оподаткування в Україні. *Вісник Ун-ту банківської справи НБУ*. 2013. №3. С.13-18.
3. Податкове право України: навч. посіб. / за ред. М. Кучерявенка. Х.: Право, 2010. 256с.
4. Бондаренко Я. Організаційно-правові засади діяльності податкової міліції в Україні / Я. Бондаренко, А. Чуйков, Д. Сергієнко. *Право і безпека*. 2013. №4. С. 29-33.
5. Парнюк В. Регулююча функція податку на додану вартість. *Економіка України*. 2007. №6. С.4-16.
6. Гончаренко И. Система налогов в США. Актуальные вопросы административного и финансового права. М. : МГИМО-Университет. 2006. С. 41-66.
7. Воронкова О. М. Податковий менеджмент в Україні: особливості, проблеми, перспективи: монографія. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2012. 396 с.
8. The Constitution of the United States was adopted on September 17, 1787. URL: <http://www.usconstitution.net/const.pdf>.

Блохіна М. М.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-1
Науковий керівник:
Воронкова О.М.
д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ШВЕЦІЇ

Система оподаткування та особливості її адміністрування виступають основою економічного середовища будь-якої країни. Податки та їх адміністрування є одними із основних важелів впливу на процеси виробництва, інноваційного розвитку, залучення інвестицій, покращення рівня життя населення та являються головними чинниками соціально-економічного розвитку країни загалом. Тому, варто зазначити, що неефективне адміністрування податків сприяє ухиленню від сплати податків та зборів і відповідно переходу бізнесу до тіньового сектору [1, с. 208].

Особливу роль у наукових дослідженнях відводять адмініструванню непрямих податків, як одним з основних бюджетоутворюючих податків, оскільки за їх рахунок формується близько 50% доходів бюджетів багатьох країн світу. Тому, саме вдосконалення адміністрування непрямих податків, шляхом використання зарубіжного досвіду є одним із найактуальнішим завдань сьогодення, адже непряме оподаткування відіграє дедалі важливішу роль, створюючи умови підвищення еластичності його впливу як на державний бюджет, так і на процес формування і розподілу ВВП, що, в свою чергу, створює умов для стабільного економічного зростання.

До науковців, які присвятили свої праці особливостям адміністрування непрямих податків країн Євросоюзу, в тому числі і Швеції, можна віднести багатьох українських та зарубіжних учених, серед яких: О.М. Воронкова, С. М. Дяченко, С. Б. Іваницька, В.М. Кміть, А.І. Погорєлова, О. Р. Сасенко, Р.Є.Черних та інші.

Швеція – країна з по істині унікальною формою капіталізму, де слово «рівність» означає спосіб життя його населення. Завдяки довгим рокам практик над власною фіскальною системою, тісним соціальним діалогом та системою методів заохочень і підтримки вони отримали суспільство, яке на даний момент максимально наближене до егалітарного, зберігаючи при цьому найвищі стандарти існування та лідируючі позиції в світі по темпу економічного розвитку. Ефективний перерозподіл доходів у Швеції реалізується надвисоким рівнем оподаткування, так, рівень податкового навантаження в країні становить

близько 67% та є одним з найвищих в світі. Саме такий підхід до оподаткування дозволяє державі забезпечувати широкий спектр методів підтримки та заохочень. Тому, незважаючи на те, що податки, які сплачуються підприємцями та населенням, досить високі, якість життя і рівень прогресивного зростання промисловості в країні перебуває на піку, так щорічно в Швеція залучає велику кількість інвесторів, внаслідок чого з'являються все більше робочих місць [2, с. 93].

Система оподаткування Швеції налічує велику кількість прямих, непрямих та інших податків, які залежать від статусу платників податків - забезпечена людина чи ні, фізична чи юридична особа. Тобто, податки встановлюються враховуючи обсяг доходів сім'ї чи прибутку підприємства, що в свою чергу сприяє накопиченню коштів для допомоги соціально вразливій частині населення та створенню таких стандартів життя, що й в заможних.

Загалом, у Швеції прямими податками оподатковуються доходи та майно платників, а непрямі податки прийнято поділяти на ПДВ та акциз. Законодавство Швеції зобов'язує сплачувати ПДВ всіх фізичних та юридичних осіб, які реалізують товари в країні. Найвищою ставкою ПДВ вважається гранична ставка – 75%, яка стосується шоу-бізнесу. Але, незважаючи на це, дана сфера є досить прибутковою та популярною. Також існують й інші ставки ПДВ [4]:

- 25% - базова, застосовується до переважної частини товарів і послуг;
- 12% - знижена, поширюється на продукти харчування, послуги готелів, продаж власноруч зроблених предметів мистецтва, культурні заходи, спортивні змагання, послуги громадського харчування, тощо;
- 6% - низька, застосовується в таких сферах, як книговидавництво, друкування газет і журналів, громадський транспорт;
- 0% - стосується сфер охорони здоров'я, освіти та соціальної сфери.

Для організацій з товарообігом менш 1 млн. крон податковий період становить один календарний рік, якщо товарообіг перевищує 1 млн. крон, то податковий період становить квартал або місяць. Також, варто додати, що відповідно до Шведського законодавства, громадяни, які зазнали втрати за попередні розрахункові податкові періоди, можуть розраховувати на зменшення бази оподаткування в майбутніх періодах в розмірі отриманих позапланових витрат.

Акциз в Швеції, як і в багатьох країнах світу є не лише способом поповнення бюджету, а й інструментом в боротьбі з алкоголізмом та іншими особливостями негативного впливу підакцизних товарів. Платники податків сплачують акциз в розмірі рівному 6% за: паливо - вугілля, рідкий газ, бензин і нафтопродукти; електропостачання; алкоголь; тютюн. Для будь-яких інших товарів акциз не передбачений [3, с.2127-3].

З багаторічного досвіду управління системою оподаткування уряду Швеції, варто виокремити максимальну відкритість, простоту та порядність у роботі з громадськістю. Завдяки цьому курсу можна змусити людей платити надвисокі податки та брати участь у покращенні життя країни. Платники повинні знати куди витрачаються їхні кошти та отримувати від держави пристойні дивіденди. Високі податки ще не означають приплив коштів та суспільне благополуччя, зазвичай це тільки призводить до розширення тіньового ринку. Тому важливо забезпечити помітне для громадськості збільшення соціального захисту. В обмін на розширення податків суспільство має отримати покращену та дешевшу медицину, аналогічно прогресуючу освіту та різного роду соціальні виплати [2, с. 92].

Підсумовуючи все вище наведене, варто виокремити основні тенденції подальшого розвитку податкової системи України, в розрізі непрямого оподаткування:

- наближення вітчизняного законодавства, в частині непрямих податків, до стандартів Європейського Союзу, шляхом скорочення пільгових операцій та розширення диференційованої шкали ставок непрямих податків;
- створення умов для максимально прозорої системи справляння податкових платежів, удосконалення механізму оподаткування, забезпечення ефективності та простоти адміністрування непрямих податків;
- сприяння зменшенню тінізації економіки, шляхом використання соціально-економічних стимулів та забезпечення прозорої системи розподілу податкових надходжень.

Використовуючи досвід Швеції в реформуванні податкової системи варто пам'ятати, що зміни та реформи в Україні мають відбулися на ґрунті, який не буде ушкоджений тотальною корупцією та всі вищезгадані заходи повинні реалізовуватись після того, як наша країна налагодить систему боротьби з хабарництвом та відмиванням коштів. Досвід Швеції особливо корисний для України в період кризових явищ, коли потрібно піти шляхом підвищення та диференціації системи ставок оподаткування, враховуючи ризики зuboжіння населення. Практика вирівнювання податків може стати гарною перспективою для України та уряду, адже для потрібних змін наша держава має вагоме підґрунтя. Варто пам'ятати, що реформування податкової системи потрібно проводити одночасно з іншими діями стосовно покращення політичного, соціального, економічного стану країни при максимальному наближенні до світових та європейських стандартів. Також потрібно зазначити, що Швеція, будучи однією з конкурентоздатних та успішних країн, за рівнем розвитку та якістю життя, не мала в своїх запасах дорогих чи цінних ресурсів, що могли б їй принести багатство, а отже – всі її успіхи, це результат довготривалої клопіткої праці всього населення та дій її уряду.

Список використаних джерел

1. Воронкова О. М. Результати та перспективи модернізації податкової служби України. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди”, 2014. Випуск 22/1. С. 207–212.
2. Іваницька С.Б, Дяченко С. М. Застосування досвіду соціально-економічної політики Швеції для виходу України з кризи. *Економічний форум*. 2015. №4. С. 91-98
3. Черних Р.Є. Особливості системи оподаткування в Швеції. VIII міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції та інновації в науці та виробництві». 2019. С. 2127-1-2127-5
4. Шведське податкове агенство «Skatteverket». URL: <https://www.skatteverket.se/privat.4.76a43be412206334b89800052864.html>
5. Воронкова О. М. Трансформація системи оподаткування в Україні. *Фінанси України*. 2000. №1. С. 118-123.
6. Актуальні проблеми удосконалення податкового регулювання: монографія / Л.Л.Тарангул, С. С. Гасанов, Л. Л. Баланюк та ін. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2013. 526с.

Браунагель А.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ПОРТУГАЛІЇ

Аналіз сучасного досвіду податкового регулювання в країнах ЄС є важливим для нашої країни як з точки зору пошуку ефективних податкових механізмів досягнення позитивних зрушень у соціально-економічному розвитку, так і з точки зору прискорення його приєднання до європейського інтеграційного утворення. Крім того, оскільки податкові реформи в Західній Європі мають суттєвий вплив на розвиток світових податкових тенденцій, останні події в податковій політиці в ЄС становлять особливий інтерес.

Звичайно, досвід податкових реформ у країнах ЄС також становить інтерес для України. Але, по суті, у кожній з них мета трансформацій у сфері оподаткування полягає у поступовій конвергенції національних

перерозподільних моделей із західноєвропейськими, з досягненням дедалі більшого поступу в розвитку транзитивних соціально-економічних систем цих держав. Крім того, країни ЄС досить часто запозичують прогресивні податкові механізми “старожилів” Об’єднаної Європи, але, як правило, відчують позитивні результати їх застосування пізніше, ніж країни, які першими реалізували відповідні реформи. Усе це ще більше актуалізує дослідження сучасної податкової політики у країнах ЄС [1].

Тему непрямого оподаткування в європейських країнах з розвинутою ринковою економікою широко висвітлювали вітчизняні вчені В. Андрущенко, О.Воронкова, В.Вишневський, Т.Єфименко, Ю. Іванов, А. Крисоватий, А. Соколовська, В. Федосов та ін. Проте мало дослідженими залишаються податкові реформи країн ЄС в умовах останніх кон’юнктурних змін.

Директиви, що гармонізують національне законодавство в області непрямого оподаткування, можна розподілити на дві групи:

- 1) директиви щодо ПДВ;
- 2) директиви щодо акцизів.

Податок на додану вартість (ПДВ) був введений в 1970 р. і був призначений замінити податки на виробництво і споживання, що стягуються державами-членами. Наявність ПДВ у податковій системі держави є обов’язковою умовою її приєднання до ЄС, так як фінансові надходження від податку на додану вартість складають один з основних джерел формування бюджету ЄС. ПДВ засновується в державах-членах, які визначають розмір його податкової ставки в межах, визначених законодавством ЄС. Доходи, що надходять від ПДВ до бюджету ЄС, представляють собою встановлену рішенням Ради єдину процентну надбавку до ставки ПДВ у державах-членах [4].

Для того, щоб детальніше ознайомитись з системою регулювання непрямого оподаткування, в процесі дослідження було обрано країну Західної Європи – Португалію.

У Португалії законодавством про ПДВ керується Португальська податкова та митна служба (відома як *Autoridade Tributária e Aduaneira*), і він має спеціальний код.

У Португалії ПДВ було запроваджено в 1986 році. Будучи державою-членом ЄС, Португалія базує свій податковий закон на нормативно-правових актах складений на європейському рівні. В даний час існує три ставки ПДВ: стандартна ставка 23%, проміжна ставка 13% та знижена ставка 6%. Однак Автономні райони Азорських островів та Мадейри мають менші податки відповідно на 18% та 22% для стандартного, 4% та 5% для зменшеного та 9% та 12% для зменшено-проміжного [4].

Знижена ставка застосовується до кількох товарів, таких як основна їжа, водопостачання, класичні фармацевтичні матеріали, певні газети, періодичні видання та книги, медичне обладнання-допомога для інвалідів, медичні послуги (якщо не звільняються від оподаткування), готелі та подібні послуги, соціальні послуги житло та багато сільськогосподарських продуктів та послуг; проміжний показник розповсюджується на деякі інші продукти харчування, вино, мінеральну воду, дизельне паливо для сільського господарства, в основному експлуатація машин у сільськогосподарському виробництві; встановлюється стандартна ставка щодо більшості товарів та послуг. Крім того, є товари та послуги, які звільняються з ПДВ: витрати на житло, витрати на охорону здоров'я та витрати на освіту [3].

Акцизні податки стягуються з певних видів товарів. В Португалії цими товарами можуть бути алкогольні напої, тютюнові вироби, олія та газ. Португальська податкова система охоплює два типи акцизних податків: конкретні податки, які обкладаються як фіксована сума євро за кожну одиницю товару, незалежно від стягнутої ціни (наприклад, за гектолітер або грам) та податки на адвалор, що стягуються виходячи із вартості (ціни) продуктів [3].

Податок на нафту та енергетичні продукти або *imposto sobre os produtos petrolíferos energéticos (ISP)* стягується з нафтових та енергетичних товарів та будь-яких інших продуктів, які використовуються як паливо або карбюрант у будь-якому типі нестаціонарних двигунів "[3].

Податок на транспортний засіб (відомий як *Imposto sobre Veículos* або *ISV*) є податком на реєстрацію після випуску транспортних засобів для приватного споживання.

Щодо ПДВ, то в Португалії діють такі особливості його оподаткування:

1. Платниками податку є фізичні чи юридичні особи, які виконують господарську діяльність або які здійснюють єдину оподатковувану операцію.

2. Публічні юридичні особи не підлягають оподаткуванню податком під час здійснення операцій при здійсненні своїх повноважень.

3. Передача товарів, які знаходяться на території Португалії в момент початку перевезення покупцеві або, в разі відсутності відправки, які знаходяться на території Португалії в момент розміщення товарів, оподатковуються ПДВ в Португалії.

4. ПДВ сплачується, коли передані товари стають доступними для покупця і коли послуги вважаються виконаними. Якщо існує обов'язок виставити рахунок-фактуру / спрощений рахунок-фактуру, ПДВ повинен бути сплачений не пізніше, ніж протягом 5 робочих днів, без шкоди для положень режиму готівкового ПДВ. У разі авансів або авансових платежів ПДВ підлягає оплаті в момент отримання [2].

Отже, податкова система в Португалії сформована зі збереженням відносної автономії національного уряду щодо формування власної податкової політики при умові дотримання встановлених вимог у податковій сфері, покликаних забезпечити ефективне функціонування загальноєвропейського ринку та вільний рух товарів і послуг, капіталу, робочої сили і технологій на ньому. Основними завданнями податкової політики Португалії, що вирішуються на загальноєвропейському рівні, на сучасному етапі є боротьба з ухиленням від оподаткування, податковим шахрайством, а також уникнення подвійного оподаткування доходів фізичних та юридичних осіб, отриманих на території країни.

Список використаних джерел

1. Воронкова О. М. Організаційні основи податкового менеджменту. *Науковий вісник. Збірник праць НАДПСУ*. 2005. №1(28). С. 104-109.
2. PwC Portugal URL: <https://www.pwc.pt/pt/pwcinformfisco/guia-fiscal/2019/iva.html>
3. The Distributional Effects of Indirect Taxes in Portugal URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/8c3d/b1a050db414eeb631f2b16b2c087dc3493be.pdf>
4. Гармонізація податкового законодавства: українські реалії: монографія / Білецька Г. М., Кармаліта М. В. Куц М. О. та ін. К.: Алерта, 2012. 222 с.

Бурименко А.С.

Університет Державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1,

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет Державної фіскальної служби України

ОГЛЯД ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ЯПОНІЇ

Японська податкова система складається з двох рівнів:

1. Державні податки (забезпечують 64,2% всіх податкових надходжень).
2. Місцеві податки (забезпечують 35,8% податкових надходжень). При цьому перерозподіл зібраних загальнодержавних податків призводить до того, що використання бюджетних коштів у Японії є нібито дзеркальним відображенням їх стягнення, тобто на місцевому рівні використовується 64,2% всіх зібраних коштів, а на загальнодержавному рівні – 35,8%.

Крім цього слід зазначити, що в Японії питома вага неподаткових надходжень у загальній сумі доходів бюджету є досить значною за світовими мірками – від 16,2% у державному бюджеті до 25,3% у місцевих бюджетах. До таких надходжень належать орендна плата, доходи від продажу земельних ділянок та муніципальної нерухомості, пені, штрафи, доходи від продажу облігацій та проведення лотерей, позики та інше [1]

Податкова система Японії характеризується багато чисельністю податків. Усього в країні 25 державних та 30 місцевих податків та зборів, які можна класифікувати за трьома групами:

1. Прямі прибуткові податки з юридичних та фізичних осіб.
2. Прямі податки на майно.
3. Прямі та непрямі податки на споживання.

Найбільшу питому вагу в бюджетних доходах має прибутковий податок із юридичних та фізичних осіб – 56,4% всіх податкових надходжень. Податкові ставки подані в таблиці 1.

Окрім того, сплачуються місцеві прибуткові податки та податок на жителя (3200 ієн на рік, незалежно від величини доходу). Ставки податків на перший вигляд здаються досить високими, але слід мати на увазі, що неоподатковуваний мінімум досить значний, до того ж він враховує сімейний стан громадянина. Додаткові пільги мають багатодітні громадяни. Від сплати податку звільняються кошти, витрачені на лікування.

Таблиця 1

Ставки податків Японії

Вид податку	Державний прибутковий податок	Прибутковий податок
Прибутковий податок із фізичних осіб	5 ставок: 10%,20%,30%,40%,50 %	3 ставки: 5%,10%,15 %
Податок на прибуток підприємств	33,48% прибутку	5% від державного пп

Джерело: створено автором на основі [2]

Податок на майно і юридичні й фізичні особи сплачують за єдиною ставкою – 1,4% від вартості майна. Переоцінка майна проводиться один раз на три роки. До об'єктів оподаткування входять: нерухоме майно, земля, відсотки за банківськими депозитами[3]

Серед податків на споживання в Японії головним виступає податок із продажу, що стягується за ставкою 3%. Значно поповнюють бюджет податки на власників автомобілів, акцизи на послуги (за проживання в готелі, харчування в ресторанах, купання в гарячих джерелах). При цьому податок іноді виникає при перевищенні певної суми, на яку надається послуга. Наприклад, обід у ресторані не оподатковується, якщо його вартість менше 7,5 тис. ієн. Якщо обід коштує дорожче, то до його ціни додається 3% податок.

Японська податкова система зорієнтована на специфічні особливості місцевого населення. У країні традиційно високо розвинуті правосвідомість та законослухняність, і переважна більшість громадян просто не в змозі порушити законодавство. Та сила цієї системи не в суворості покарання, а в існуючій системі контролю за платниками, при якій практично неможливо ухилитися від заповнення декларації. Безумовно, є й такі, хто ухиляється від сплати податків. Але відповідно до закону про державний контроль за податковими порушеннями, до них можуть застосовуватися різні санкції, від штрафів до карних переслідувань. Японська податкова поліція працює жорстко, послідовно і принципово, незважаючи на особи і посади [2]

Унікальність податкової політики Японії забезпечується сполученням таких факторів, як високі темпи економічного зросту і помірний у порівнянні з іншими країнами рівень державних витрат (цьому в чималій мірі сприяла майже повна відсутність військового бюджету). Аналіз сучасної податкової системи Японії дозволяє виділити наступні її особливості: помірний рівень податкового тягара (щонайнижчий серед розвинутих країн: частка податків у національному доході Японії - 26%, тоді як, наприклад, у Великобританії – 40%, Франції – 34%); високий рівень місцевих податків; висока частка прямих (Direct Tax) і низька непрямих (Indirect Tax) податків; найвища серед розвинутих країн частка прибуткових податків (Incsm Tax) - близько 50%; стабільно високий рівень податків на прибуток корпорацій (Corporation Income Tax) - близько 40%; помітна роль податкових пільг (Tax Incentives) у підвищенні ефективності економіки і досягнення цілей економічної політики; низький рівень податку на споживання. Цей податок був уведений лише в 1989р. як аналог ПДВ. Його ставка лише 5% - найнижча серед розвинутих країн. Наприклад, у Франції відповідний податок становить 19,6%, у Великобританії, Австрії та Італії – 20%, Данії, Норвегії, Швеції – 25%; високий рівень податків на власність (15,8%); централізований збір податків (на відміну, наприклад, від США, Канади й ін.) [4]

Отже, слід зазначити, що податкова політика Японії останнім часом направлена на виправлення структурних дисбалансів, стримування інфляції, а також зміцнення фінансів місцевих органів влади: префектур, міст, селищ.

Список використаних джерел

1. Податкова система Японії. URL: <http://sfs.gov.ua/arkhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkhiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/dosvid-modernizachii-krain-svity/?print>.
2. Податкові системи України і зарубіжних країн. URL: http://www.bumib.edu.ua/sites/default/files/user_page_files/komarova_podatkova_sytema_ukr_y_zarub_kr.pdf

3. Воронкова О. М. Результати та перспективи модернізації податкової служби України. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди”, 2014. Випуск 22/1. С. 207–212.

4. Лаврешов А.Ю. Сучасний досвід розвитку податкових систем в зарубіжних країнах. URL: : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi.bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nzhm_2016_3_7.pdf

Бєлін В.С.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД -19-2

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н, професор, професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

FEATURES OF THE TAX SYSTEM OF THE REPUBLIC OF KOSOVO

The economy of Kosovo is a transition economy. Kosovo was the poorest province of the former Yugoslavia with a modern economy established only after a series of federal development subsidies in 1960s and 1970s. During the 1990s abolition of province's autonomous institutions followed by poor economic policies, international sanctions, little access to external trade and finance, and ethnic conflict severely damaged the already-weak economy. Since the declaration of independence in 2008 Kosovo's economy has grown each year, with relatively low effects from the global financial crisis; while there are many weaknesses for its potential in the future, many of them related to its internationally disputed status, there are also potential strengths, including its very low level of government debt (as most of historical debts are paid still by Serbia) and future liabilities and the strength of its banking system (despite remaining obstacles to using this for productive loans).[16] Kosovo remains one of the poorest areas of Europe, with as much as 45% of the population living below the official poverty line, and 17% being extremely poor according to the World Bank [1].

The tax policy in Kosovo is oriented towards simple regulations that ensure broad tax basis and prevent tax evasion.

Taxes differ based on type of business and annual turnover.

Tax Administration of Kosovo (TAK), as Enforcement Agency with full Autonomy, is responsible to administer the implementation of any tax type applicable by tax legislation in Republic of Kosovo.

The mission of TAK is to enhance the voluntary compliance in line with tax legislation in force, and to provide professional, transparent and effective services to taxpayers.

TAK is responsible to collect the following government central taxes:

- Value Added Tax (VAT) on domestic supplies;
- Personal Income Tax;
- Corporate Income Tax;
- Withholding Tax;
- Pension Contributions;
- Issuance of licenses for Game of Chance [3].

For the purpose of Value Added Tax (VAT), the taxable person is any person that is, or is required to be registered for VAT, and independently carries out an economic activity on regular or irregular manner, regardless of the purpose or the result of its economic activity.

Any person that meets all the requirements of the definition on taxable person, is required to register for VAT, if within the calendar year exceeds the turnover of thirty thousand euros (30,000€).

VAT is with two rates, the standard rate of 18% and the reduced rate of 8% on the value of imported supplies and taxable domestic supplies, the exclusion of the exempted supplies and supplies considered as exports.

A transaction is subject to VAT in Kosovo, if it is supply of goods or supply of services, rendered against the payment, within the territory of Kosovo, by a taxable person that acts as such. Also, the importation of goods is subject to VAT.

Personal Income Tax is applicable on all income received by an individual, which is taxable under the Law on Personal Income Tax. Taxpayers are resident and non-resident natural persons, individual business enterprise, partnerships and associations, which receive or create gross income of any source, including wage, business activity, rent, lottery winnings, interest, capital gains, use of intangible property, and any other income that increases taxpayer net value.

The object of taxation for resident taxpayer is the taxable income from Kosovo and outside Kosovo source, and for non-resident taxpayer is the taxable income only with Kosovo source.

The taxable income for a tax period is considered the deference between gross income received or accrued during the tax period and the deductions allowable with respect to such income.

Corporate Income Tax is applicable on all taxable income of corporations. The taxpayer is considered: corporation or any other business enterprise with legal person

statute under the law in force in Kosovo; The business organization that acts with socially or public owned property; The organization registered as non-governmental organization; The non-resident person with permanent establishment in Kosovo.

Table 1

Tax rates for Personal Income Tax:

Tax rate	Monthly income in €	Annual income in €
0%	0 to 80	0 to 960
4%	80 to 250	960 to 3000
8%	250 to 450	3000 to 5400
10%	450 and over	5,400 and over

The object of taxation for resident taxpayer is the taxable income from Kosovo source income and foreign source income and for a non-resident taxpayer shall be taxable income from Kosovo sources.

Taxpayer with gross annual income over 50,000€ and those who have voluntarily opted to be taxed on real income, are taxed with the rate of 10%, and the taxpayers with annual gross income of 50,000€ or less, are taxed with 3% on gross income (for the activities of: trade, transport, agriculture and similar commercial activities) or 9% (for the activities of: services, professional, artisanal, entertainment and similar activities).

The Customs Service gives its contribution in economic and security matters.

The collected customs taxes such as Duty Taxes, Value Added Taxes, and Duty of Excise go to the Consolidated Budget of Kosovo thus helping the economic development of the country. The Customs Service also checks the import and export by ensuring the protection of economy and protection of trademarks as well as accurate statistics about external trade.

Customs tariffs in Kosovo regarding import are:

- 0% for goods imported from Montenegro and Serbia
- 1% for goods from Macedonia and Albania according to the free trade agreement
- 10% for goods imported from all other countries

After the changes undergone in the customs system the reduction of customs tariffs was applied for:

- fixed assets
- raw materials for agro-business and other production sectors
- accessory materials for further processing

From 10% to 0%, and duty fees were removed for:

- oil and oil products
- wheat and corn

In terms of security the Customs Service fights illegal activities, increases security by ensuring their presence at border crossings, and fights border crime.

One of the steps taken by the Customs Service to fight the crime is the applying of banderol system on alcohol and cigarettes, which helps in the reduction of smuggling of these products [2].

References

1. Economy of Kosovo - URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Kosovo
2. Tax Administration of Kosovo - URL: <http://www.atk-ks.org/en/portfolio/informata-te-pergjithshme-per-tatimet-ne-kosove/>
3. State portal of Republic of Kosova - URL: <https://www.rks-gov.net/EN/f134/finance-taxes-customs/taxes>

Вишневська Л.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФБДі 16-4

Науковий керівник:

Федина В.В.

ст.викладач кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ БАНКІВ У РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

В умовах економічної кризи, політичної нестабільності та бойових дій на Сході України вітчизняні банківські установи переживають не найкращі часи, тому держава повинна використовувати всі можливі інструменти для підвищення ефективності регулювання діяльності банків і забезпечення стабільної банківської системи.

У зв'язку із загостренням світових кризових явищ, швидким розвитком потреб суспільства, тенденцією до соціалізації економіки виникає необхідність у реформуванні податкового регулювання банківського сектору. Існує багато чинників, які можуть стати на заваді впровадження дієвих податкових стимулів, тому виникає необхідність у дослідженні зарубіжного досвіду оподаткування банківських установ та пошуку на цій основі шляхів удосконалення оподаткування банків в Україні.

Банківські установи є необхідною частиною в забезпеченні коректного і своєчасного збору податкових надходжень до бюджету держави, що,

безсумнівно, позначається на економіці країни у цілому. Українська економіка розвивається в складних та суперечливих умовах, відчуває на собі дію низки позитивних і негативних чинників. Одним із таких ключових чинників є діюча податкова політика держави. У сучасних умовах розвитку економіки України банківська сфера та її оподаткування є важливими складниками національних фінансів [1].

Розглядаючи оподаткування банків в Україні, цікаво провести порівняльний аналіз із моделями оподаткування банківських установ, що функціонують у розвинених країнах світу. Цей аналіз допоможе виявити недоліки і намітити шляхи вдосконалення оподаткування банків. Знання зарубіжного досвіду необхідне, щоб не повторювати помилки, використовувати напрацьований досвід, прискорити процес цивілізованих ринкових перетворень в Україні.

У США оподаткування банків здійснюється за загальними правилами оподаткування корпорацій. Основна ставка податку на прибуток корпорацій у США становить 35%, але остаточна величина залежить від величини отриманого доходу протягом року і визначена на рівні від 15% до 39% [2].

Детальніше діючі ставки з податку на прибуток в США представлені в табл. 1.

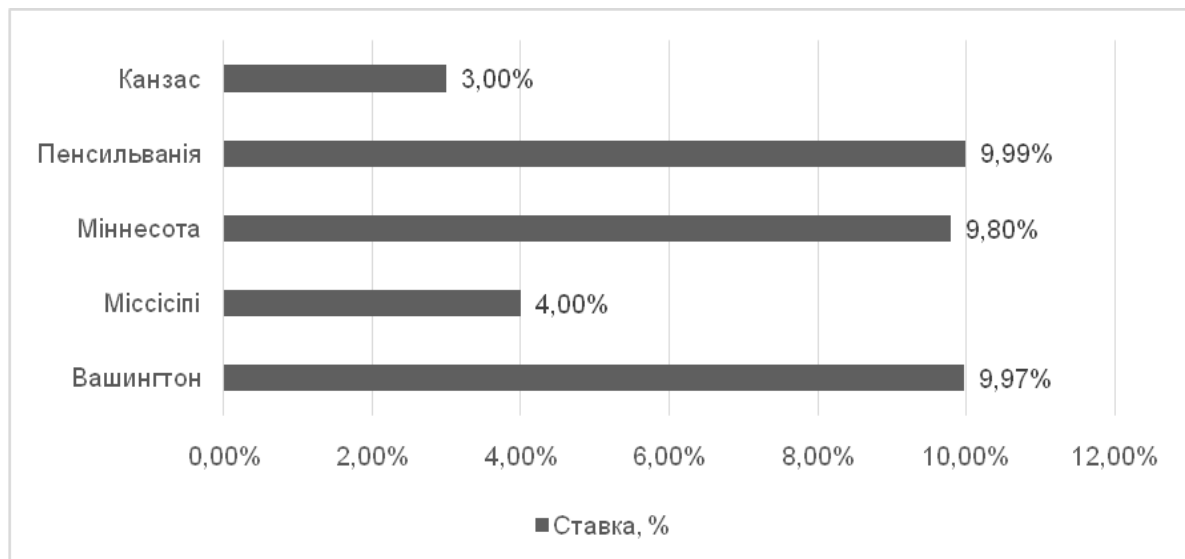

Рис. 1. Місцеві податки на прибуток банків у штатах США [3]

У деяких штатах замість місцевого податку на прибуток передбачена ліцензія, за яку треба платити, в інших діють спеціальні правила оподаткування банківської діяльності, у третіх розроблені спеціальні податки.

У Німеччині податок на доходи корпорацій стягується з балансового прибутку компанії. Ставка податку на прибуток встановлена на рівні 15% плюс, так званий солідарний податок у розмірі 5,5% від ставки податку. Об'єктом оподаткування виступає прибуток, отриманий від підприємницької діяльності,

ставка в середньому становить 14–17%. Таким чином, ефективна ставка з податку на прибуток корпорацій становить близько 30–33% [4].

Ставка податку на прибуток корпорацій у Великобританії регламентується фінансовим законом та залежить від розміру отриманого доходу і змінюється один раз на рік. Податкові ставки представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Податкові ставки на прибуток банків у Великобританії

Рівень податкової ставки	Дохід від дивідендів	Доходи з накопичувальних банківських вкладів	Інші доходи	Рівень доходу в фунтах
Початковий рівень	10%	20%	20%	10000-41865
Базовий рівень	40%	40%	40%	41866-150000
Максимальний рівень	42,5%	42,5%	45%	Понад 150000

У Франції кращі надходження від непрямих податків, особливо ПДВ, який становить основну частку державного бюджету (ставка ПДВ у Франції – 18,6%). Акціонерні товариства сплачують податок на прибуток. Ставка корпоративного прибуткового податку становить 33,3%. Доходи від приросту ринкової вартості довгострокового капіталу, тобто капіталу, який знаходиться на балансовій вартості понад двох років, оподатковуються за ставкою 18% [5].

Розглянувши податкові системи різних країн і проаналізувавши відхилення процентних податкових ставок зарубіжних країн від національних, можна зробити висновок, що в Україні податкові ставки значно нижчі. Податкова база щодо запропонованих податків різна, проте податкове навантаження комерційних банків різних країн явно видно в табл. 2, з чого на перший погляд зрозуміло, що в Україні податкове навантаження нижче.

Таблиця 2

Порівняльний аналіз базових податків, що сплачуються банками в різних країнах світу (у відсотках)

Податки, що сплачуються банком	Податок на прибуток, %	ПДВ, %	Податок на нерухоме майно, %
Україна	18	20	1
США	35	-	1,4
Німеччина	33	-	0,6
Франція	33,3	18,6	1,5
Великобританія	40	-	1,5

Розглянувши практику оподаткування банківських установ у країнах Європейського Союзу та США, нами встановлено, що у світі досить часто використовують спеціальне оподаткування банківських установ шляхом установлення різноманітних пільг. Практика зарубіжних країн засвідчує ефективність такого оподаткування, що, своєю чергою, є доцільним для використання в податковій політиці України. Зокрема, для вітчизняних банківських установ варто було б застосовувати такі пільги як звільнення від оподаткування коштів банків, які інвестуються в інноваційні підприємства; надання пільг в оподаткуванні банків, що здійснюють довгострокове інвестиційне кредитування.

Список використаних джерел

1. Жукова В.В., Конвисарова Е.В. Проблемы и перспективы развития и рынка пластиковых карт. Современные научные исследования и инновации. 2014. No 11–2(43). С. 39–44.
2. Клюско Л.А., Підсосонна Я.Г. Оподаткування банківської діяльності в Україні та основні напрями його вдосконалення. URL: http://fkf.khubs.edu.ua/pdf/2012_1/55.pdf.
3. Дані по формах статистичної податкової звітності / Офіційний сайт Федеральної податкової служби США. URL: <https://www.irs.gov/pub/irs-pdf/i1120.pdf>.
4. Дані по формах статистичної податкової звітності / Офіційний сайт податкового департаменту Міністерства фінансів Німеччини. URL: <http://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/>.
5. Дані по формах статистичної податкової звітності. Офіційний сайт Головного управління державних фінансів Франції. URL: <http://www.impots.gouv.fr/portal/static/>.
6. Воронкова О. М. Міжнародний досвід оцінювання ефективності податкового адміністрування та його значення для України. *Наука й економіка*. Хмельницький, 2011. Випуск 3 (23). С. 12–18.
7. Побоча К. П. Податкове стимулювання банківського інвестування в Україні. *Причорноморські економічні студії: науковий журнал*. Випуск 36. Ч. 2. Одеса, Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2018. С. 99 - 102.

Вознюк А.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД 19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В ІРЛАНДІЇ

Формування сучасної системи оподаткування, є важливою складовою процесу розбудови ринкової економіки України та її інтеграції до системи світових господарських зв'язків. Це зумовлює підвищення уваги вітчизняних вчених і практиків до проблем оподаткування, вивчення можливості застосування в Україні форм оподаткування, що використовуються в розвинених країнах, та механізмів їх адаптації до умов нашої країни. Непрямі податки посідають чільне місце в податковій системі України, їм належить ключова роль в економіці нашої держави, вони є стабільним джерелом наповнення її бюджету. Нині увага вітчизняних фахівців зосереджена навколо непрямого оподаткування, а саме найбільше суперечностей виникає з приводу функціонування ПДВ.

Серед вчених, які активно досліджують проблеми функціонування непрямого оподаткування, слід відмітити таких вчених-фінансистів: В. Бурковський [1], А. Крисоватий [2], Амелин [3], В. Чижова [4].

Підписання в 2014 р. Угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом (ЄС) вимагає детального дослідження проблем гармонізації оподаткування прибутку підприємств у країнах-членах ЄС з метою запозичення їх досвіду при формуванні системи оподаткування прибутку підприємств в Україні. гармонізація оподаткування прибутку підприємств в ЄС вже давно стояла на порядку денному. Наразі Україна знаходиться на етапі повномасштабних дискусій щодо реформування системи оподаткування прибутку підприємств [2], що є найбільш сприятливим моментом для дослідження досвіду та наслідків оподаткування прибутку підприємств у країнах-членах ЄС. Особливе значення при цьому має дослідження досвіду країн нових членів ЄС та наслідків гармонізації саме для цієї групи країн. Проблеми гармонізації оподаткування прибутку підприємств в ЄС знайшли широке відображення в роботах як західних, так і вітчизняних вчених. Основними напрямками таких досліджень є хронологія побудови політики податкової гармонізації в ЄС протягом останніх років [5]; визначення тенденцій у політиці оподаткування прибутку підприємств в окремих країнах-членах ЄС

[5]; обґрунтування переваг та недоліків впровадження Єдиної консолідованої бази з корпоративного податку (Common Consolidated Corporate Tax Base – CCCTB).

Яскравим прикладом покращення економічної ситуації в країні за рахунок правильного адміністрування податків і зборів є Ірландія. У цій державі почала розвиватися наукова податкова теорія. Одним із перших економістів-теоретиків був Франсис Бекон, який висунув вимоги до оподаткування, основною з яких була добровільність.

Найбільших змін податкова система зазнала в останньому столітті. Основним напрямком податкової політики держави було проведення заходів на поетапне зниження ставок прибуткового податку, проведення змін щодо надання пільг окремим верствам населення, структурних змін податкової системи (деякі податки скасовувались, вводились нові тощо).

Всіма непрямими податками керує Управління мит та акцизів. Адміністративно Північна Ірландія розділена на 6 графств та 26 районів. В свою чергу острів Ірландія ділиться на 4 історичні області — Ольстер, Коннахт, Манстер і Ленстер. Всі шість графств Північної Ірландії Антрім, Арма, Даун, Лондондеррі, Тайрон і Фермана входять до північної провінції Ольстер. Крім того до Ольстеру також входять три графства Республіки Ірландія — Донегол, Монахан і Каван. Економіка Північної Ірландії є найменшою з чотирьох економік, що складають з себе загальну економіку Об'єднаного Королівства.

Для жителів Ірландії їхня країна не є податковим „раєм”, навпаки — це країна з високим рівнем прогресивного оподаткування. Так, у 1998 р. ставки прибуткового податку становили 29, 48, 52%; ПДВ — 21% і 12%. Для іноземних інвесторів Ірландія стала дуже привабливою офшорною юрисдикцією, яка випереджає за рівнем привабливості багато типових офшорних центрів. Процедура реєстрації іноземних компаній дуже спрощена і триває 1-2 дні. Можливість заснування нерезидентських офшорних компаній поєднується з широким набором податкових пільг для компаній, які займаються реальною виробничою або фінансовою діяльністю. Пільговий податок у 10% застосовується в окремих галузях обробної промисловості, а також для компаній, які займаються наданням інженерних і комп'ютерних послуг. Оподаткуванню не підлягають доходи від патентів на винаходи і від продажу творів мистецтва, якщо вони створюються в Ірландії. На сьогоднішній день, відповідно до ірландських законів та договорів ставка, за якою дохід від підприємницької діяльності компанії підлягає оподаткуванню (прибутковий податок), становить 20%. Компаніям, чий прибуток не перевищує 200 000 ІЕР(ірландський фунт), необхідно сплатити 12.5%. Сума інших доходів

оподатковується за ставкою 25%. Податковий збір на приріст капіталу становить 20%, а ПДВ - 23%[6].

В Ірландії створений спеціальний пільговий режим для іноземних фінансових інвестиційних компаній. На відміну від багатьох інших юрисдикцій, офшорні компанії мають право вести діяльність і на території Ірландії. Одночасно вони зберігають пільги, які звільняють їх від податків на доходи, отримані за кордоном. Доходи, джерело яких знаходиться в самій Ірландії, обкладаються за пільговою ставкою в 10%. За законами країни, ірландська компанія, яка веде діяльність за кордоном, може бути визнана нерезидентською і звільнена від податків, якщо її акціонери і директори — нерезиденти Ірландії.

Однією з найважливіших особливостей ірландської офшорної юрисдикції стало створення в 1987 р. Центру міжнародних фінансових послуг для того, щоб полегшити європейським фінансистам вихід на американські та європейські біржі в денний час. Розрахунок зроблений на те, що при такому Центрі будуть акредитовані представництва найбільших світових бірж. Свої операції тут у 1995 р. почала проводити Нью-Йоркська бавовняна біржа.

У складі Центру відкриваються іноземні інвестиційно-фінансові й торгові компанії. Діяльність компаній у рамках Центру здійснюється в різних сферах: банківська справа, операції на валютних, товарних і фондових біржах, управління капіталом, трастові, інвестиційні послуги, внутрішньофірмове страхування, а також інші види підприємницької діяльності [8].

З метою одержання права займатися діяльністю у складі центру компанія має отримати сертифікат Міністерства фінансів Ірландії. Податок на прибуток сертифікованої компанії становить 10%, але він може бути ще меншим, тому що дозволені високі норми амортизаційних відрахувань. Крім того, ці компанії також звільняються від податків на доходи, отримані за межами Ірландії.

Отже, серед країн Європейського союзу Ірландія має найнижчі податки з доходів корпорацій та найнижчий середній податок з компаній, при цьому займає 6-те місце серед країн OECD-28 за часткою податкових надходжень у ВВП (31%). Тобто, була розроблена надзвичайно ефективна податкова система — за невисоких податкових ставок прибуток підприємств зростає настільки, що надходження до державного бюджету перевищують відповідні суми у країн з набагато вищими податковими ставками.

Список використаних джерел

1. Буряковський В.В., Каламбет С.В. Удосконалення податку на додану вартість. Фінанси України. 2009. № 7. С. 74–77.
2. Крисоватий А.І. Наукова парадигма трансформації універсального акцизу. Фінанси України. 2011. № 10. С. 80–90.

3. Амелин А. Модернизация налога на прибыль станет драйвером роста экономик. VoxUkraine. 2015. URL: <http://voxukraine.org/2015/08/26/modernizaciya-naloga-na-pribyl/> (дата звернення: 02.03.2020).

4. Чижова Т. Сучасні реалії прямого оподаткування в Україні та перспективи розвитку. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 20. С. 904–907.

5. Tax Reforms in EU Member States 2015: tax policy challenges for economic growth and fiscal sustainability. European Commission. 2015. 128 p. URL: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/eeip/pdf/ip008_en.pdf (дата звернення: 02.03.2020).

6. Karpowicz A. EU-15 countries, new member states and harmonization of corporate income tax. University of Szeged Doctoral School in Economics. 2014. URL: <http://www.eco.u-szeged.hu/download.php?docID=40326> (дата звернення: 02.03.2020).

7. Воронкова О. М. Результати та перспективи модернізації податкової служби України. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди”, 2014. Випуск 22/1. С. 207–212.

8. Податкові механізми відновлення соціально-економічного розвитку в контексті реформи 2016 року. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/podatkov_i_mehanizmu-f6424.pdf (дата звернення: 02.03.2020).

Волкова Ю.М., Мацковська К.О.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФБДі 16-4

Науковий керівник:

Федина В.В.

ст. викладач кафедри фінансових ринків,

Університет державної фіскальної служби України

ОПОДАТКУВАННЯ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

За сучасних умов господарювання за нестійкої економічної, політичної ситуації діяльність страхових компаній гальмується наявністю суттєвих проблем і перешкод, спричинених постійними змінами в оподаткуванні, що призводить до уповільненості їх розвитку. Реформування підходів до оподаткування страхових компаній залишається нагальним і надзвичайно складним питанням. Слід зазначити, що страховий ринок є досить могутнім фінансовим інструментом, а від його стану та рівня розвитку залежить

інвестиційна привабливість країни. Тому відносини, що виникають у сфері страхування, підпадають під особливе правове регулювання з боку держави.

Розгляд та аналіз напрямів оподаткування діяльності страхових компаній, їх розвиток та вдосконалення обумовлює актуальність теми дослідження. Для подальшого покращення страхового ринку в Україні дуже важливо створити таку систему оподаткування страхових компаній, яка б стимулювала їх розвиток, а не обтяжувала надмірним та необґрунтованим податковим тягарем.

Проблеми оподаткування страхової діяльності висвітлені в роботах таких вчених як: А.С. Бакаєва, Т.Г. Мельник, С.С. Осадець, Р.В. Пікус, В.А. Буланцевой, Н.Е. Маркарова, Л.В. Боровська, Д.В. Гаманков, О.О. Гаманкова, О.І. Черняк, А.К. Жукова, О.Р. Квасовський.

Стан страхового ринку за період його існування можна охарактеризувати як слабо розвинутий, який характеризується пріоритетністю пропозиції над попитом, де попит формують та спонукають страховики, а споживачі в певних послугах не бачать надійного засобу захисту від економічних втрат.

Податковим кодексом передбачено два об'єкта оподаткування страховика: прибуток від страхової та не страхової діяльності страховика, оподатковувана податком за загальною ставкою 18%, і дохід від страхової діяльності, для оподаткування якого застосовуються різні ставки. Тобто під кожен об'єкт оподаткування встановлені різні правила і ставки. При цьому, як визначено в п. 136.5 ст. 136 Податкового кодексу, податок на дохід від страхової діяльності є частиною податку на прибуток [1].

Ставки податку встановлюються у таких розмірах [2]:

- 3% від об'єкта оподаткування за договорами страхування;
- 0% за договорами з довгострокового страхування життя, договорами добровільного медичного страхування та договорами страхування у межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема договорами страхування додаткової пенсії.

Варто відзначити, що якщо раніше нульова ставка застосовувалася страховиками тільки до доходів, отриманих за договорами довгострокового страхування життя фізичних осіб, то тепер нульова ставка застосовується також до доходів, одержуваних за договорами добровільного медичного страхування та договорами страхування додаткової пенсії.

Оподаткування сфери страхових послуг має багато недоліків і проблем. Альтернативний податок на страхові премії, загальний податок на прибутки від іншої діяльності спонукає страхових організацій до застосування схем ухилень від сплати, тобто призводить до порушень податкового законодавства. Для покращення механізму оподаткування підприємств у тому числі й страхових компаній повинно здійснюватися на державному рівні, тобто шляхом прийняття відповідних законів. Треба не тільки удосконалювати

кількіснотехнічні аспекти податків та зборів (знижувати ставки, розширювати податкову базу та ін.), а й модифікувати обліково-інформаційні аспекти, тобто вдосконалювати податкову звітність, впроваджувати системи комп'ютеризовані програми сплати податків та зборів.

Можна виділити два найпроблемніших елементи оподаткування страхової діяльності, що відкривають безпосередні можливості для податкового планування і відтак потребують вирішення. По-перше, це норма, яка дозволяє страховим компаніям списувати обсяги перестрахових виплат, а, по-друге, власне рівень ставки податку та база, до якої вона застосовується. Усунути ці схеми можна двома способами – перевівши страхові компанії на загальну систему оподаткування або в межах існуючої системи, усунути можливість зменшення об'єкта оподаткування на перестраховування [3].

Слід виділити такі шляхи вдосконалення оподаткування страхових компаній в Україні:

- невивплата або затримка виплат повинна каратися найсерйознішим чином;
- державний страховий нагляд за сплатою податків страховими компаніями;
- інформатизація населення та підприємницького сектору, популяризація страхування, підвищення рівня страхової культури громадян, своєчасне оподаткування операцій зі страхування;
- формування державних гарантій шляхом створення під егідою державного регулятора централізованих компенсаційних фондів для здійснення страхових виплат за зобов'язаннями компаній, які збанкрутіли та ін..

Отже, система оподаткування страхових організацій та страхової діяльності загалом має певні недоліки, які вимагають виправлення та покращення. Задля визначення напрямів удосконалення стану сучасного страхового ринку необхідно з'ясувати, яка саме система оподаткування сприятиме ефективній діяльності страхових організацій та буде давати можливість одержувати достатні надходження до бюджету країни [4, с.170].

З огляду на те, що оподаткування виступає одним з основних факторів, що регулюють попит і пропозицію на страховому ринку, необхідно створити ефективний податковий механізм в сфері страхування, що сприяє не тільки поповненню доходів бюджету, а й розвитку попиту на страхові послуги і в цілому страхового ринку.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>

2. Макаркіна Н. Особливості оподаткування у сфері страхування. Вісник. Офіційно про податки. 2016. № 30. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/90010092>

3. Жукова А.К. Особливості оподаткування страхових компаній в Україні, 2017. URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/2791/1/Zhukova_Features_of_taxation.pdf

Воробей П.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ФРАНЦІЇ

Податкова система Франції являє собою дуже своєрідну сукупність податків і зборів. Вона формувалася багато десятиліть, відбиваючи історичні і культурні особливості країни. В даний час система має стабільність у відношенні переліку стягнутих податків і зборів, правил їхнього застосування.

Особливості оподаткування у Франції пов'язані з історичним розвитком політичної системи й економіки країни. Податкова система відрізняє, насамперед, системність на широкій законодавчій основі, яка базується на положенні про те, що всі заходи щодо оподаткування перебувають у компетенції парламенту.

Податки і збори Франції формують близько 90% бюджету держави. Збори здійснюються єдиною службою. Основні види податків - непрямі, прямі, гербові збори. Переважають непрямі податки. 50% від непрямих податків складають ПДВ. Існує строгий розподіл на місцеві податки і податки, що йдуть у центральний бюджет [1].

Характерні риси податкової системи Франції [1]:

- стимулююче вплив на підвищення ефективності економіки;
- соціальна спрямованість;
- облік територіальних аспектів.

Податкова служба Франції знаходиться в складі Міністерства економіки, фінансів і бюджету. Адмініструванням податків займається Головне податкове управління та Головне управління мита та інших надходжень.

Головне податкове управління складається з п'яти відділів [2]:

- відділ підготовки законодавства у сфері оподаткування;
- відділ загального управління податками, який займається забезпеченням акумуляції податкових надходжень у державному бюджеті;
- відділ розгляду спорів — у функціях якого, розгляд скарг і підготовка матеріалів юридичного характеру займається;
- функція кадастрової оцінки та земель, управління рухомим і нерухомим державним майном покладені на відділ у справах земель і державного майна;
- відділ по роботі з персоналом.

Головне управління обліку визначає обсяг державних доходів на основі даних про податкові надходження, що надходять від управлінь податків і мита, інших державних відомств. Справляння податків регламентується Податковим кодексом. При необхідності до податкового кодексу вносяться доповнення та зміни, що можуть бути спричинені економічним станом країни або змінами в законодавстві [3].

У Франції податок на додану вартість є ведучою ланкою бюджетної системи і забезпечує 41% усіх податкових надходжень, незважаючи на те що французька система ПДВ являє собою більш гнучку структуру ніж в Україні. Це виявляється в широкій системі знижок і пільг. Доцільно зазначити, що податкова система Франції відома тим, що саме в цій країні вперше був введений ПДВ в 1954 році. В даний час французьке оподаткування є зразком стабільності щодо встановлених податків і правил їх застосування. Щорічно у Франції переглядаються ставки по податках через нестабільну ситуацію в економіці [2].

Як і податки інших країн, французькі можна поділити на 2 види: прямі і непрямі податки.

Прямі податки федерального значення включають в себе наступний перелік [4]:

1. Податок на нерухоме майно. Додатково у Франції діє податок на нову нерухомість. Наприклад, купуючи квадратні метри в новобудові, рядовий француз може заплатити 19,6% від їх вартості в якості податку. Ця сума може бути повернена власникові нерухомості після закінчення 20 років за однієї умови В в разі її продажу власником. Відшкодовується податок в пропорційному розмірі.

2. Прибутковий податок для фізосіб. На відміну від інших країн у Франції цей податок забезпечує лише п'яту частину (20%) всіх податкових надходжень. Ставка податку має прогресивний характер і може доходити до 52%. Податок діє з 1914 року.

3. Податок на прибуток юридичних осіб. Він був прийнятий відразу після закінчення Другої світової війни. Ставка складає 33%.

4. Загальний соціальний податок. Однією з особливостей французького оподаткування є висока ставка внесків на соціальне забезпечення. Так держава забезпечує виконання своїх соціальних зобов'язань.

5. Солідарний податок на стан. Він призначений для фінансування державних програм по виплаті малозабезпеченим верствам населення субсидій та інших соціальних допомог.

Французькі органи місцевого управління можуть додатково стягувати прямі (податки на землю, податок на житло, професійний податок на приватну економічну практику) і непрямі податки (автотранспортний податок, збори на електрику, за зміну власника власності). В даний час у Франції розглядаються законопроекти, які дадуть місцевій владі право на підвищення ставок по місцевих податках.

Для Франції властиві високі соціальні податки — платежі та внески до фондів соціального призначення (більше 40% загальної суми обов'язкових платежів і податків у співставленні з близько 30% у середньому по країнах Європейського Союзу) [2].

Структура французької податкової системи історично склалася таким чином, що фіскальне значення непрямого оподаткування у загальній сумі державних доходів перевищують долю прямого. Тому й не дивно, що саме Франція — батьківщина податку на додану вартість. В основі бюджетного процесу знаходиться принцип пріоритету ресурсів. На відміну від багатьох інших країн, це означає затвердження парламентом спочатку дохідної частини бюджету, а потім видаткової.

Отже, податкова система Франції являє собою дуже своєрідну сукупність податків і зборів. Вона формувалася багато десятиліть, відбиваючи історичні і культурні. Серед головних рис французької податкової системи слід було б виділити такі, як соціальна спрямованість, перевага непрямих податків, особлива роль прибуткового податку, широка система пільг і знижок.

Список використаних джерел

1. Валігура В. Інвестиційно)інноваційна спрямованість справляння непрямих податків в Україні. Світ фінансів. 2011. № 1. С. 144 - 157.

2. Податкова система Франції. URL: <http://www.sta.lviv.ua/index.php?id=1056>

3. Воронкова О. М. Міжнародний досвід оцінювання ефективності податкового адміністрування та його значення для України. *Наука й економіка*. Хмельницький, 2011. Випуск 3 (23). С. 12–18.

4. Озерчук О.В. Райнова Л.Б. Фіскальна ефективність прямих податків в Україні та фактори, що на неї вплинули. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 8. С. 87-92.

Гладь Д.В.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФМСБ-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.
д.е.н., професор, професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ШВЕЙЦАРІЇ

Насамперед, Швейцарія – країна з федеративним устроєм влади, що безпосередньо впливає на систему оподаткування. Тобто, всі кантони мають повне право систематизувати власні податки, за винятком тих, що є обов'язковими на федеральному рівні. Відповідно, уряд прийняв систему, в якій три рівня оподаткування: федеральний, кантональний, общинний (муніципальний) [1].

На федеральному рівні передбачені стягнення наступних непрямих податків:

1. ПДВ (Value added tax), стягується відповідно до частини шостої директиви країн-членів Євросоюзу про податок на додану вартість. Поточна ставка: 7,7%, проте деякі товари (наприклад, продукти харчування, напої, ліки і т.п.) підлягають пільговому тарифу - 2,5%. Деякі готельні послуги підлягають спеціальній ставці ПДВ в розмірі 3,8%. Всі особи, які займаються підприємницькою діяльністю, повинні сплачувати ПДВ незалежно від мотивації прибутку, організаційно-правової форми, або цілі. Проте, звільнення від податку можливо для бізнесу, якщо річний оборот не перевищує 100 тис. CHF (81 800 EUR).

2. Stamp duties – це група федеральних податків, що стягуються з певних комерційних операцій. Наприклад, податок, що стягується з випуску цінних паперів, таких як акції та облігації.

3. Tobacco tax – цей податок стягується з готових до вживання тютюнових виробів та продуктів, що їх замінюють виготовлені у Швейцарії для комерційних цілей, а також імпортних тютюнових виробів та продуктів-замінників. Даний податок обчислюється за одиницю продукту плюс відсоток від роздрібної ціни. Наприклад, для дрібно нарізаного тютюну мито становить 38 швейцарських франків за кг плюс 25% роздрібної ціни, але не менше 80 швейцарських франків на кг ваги нетто.

4. Beer tax – обчислюється на гектолітр та виходячи з сили тяжіння суслу, виражене в градусах Платона. Наприклад, світле пиво (до 10,0 градусів Платона) CHF 16,88 на гектолітр; нестандартне пиво (від 10,1 до 14,0 градусів

Платона) CHF 25,32 на гектолітр; міцне пиво (14,1 градуса Платона і більше) CHF 33,76 на гектолітр.

5. Taxation of spirits - внутрішні та імпортовані спиртні напої оподатковуються за однаковою ставкою та з використанням єдиної бази оцінювання. Стандартна ставка податку - 29 CHF на літр чистого спирту. Податок знижується на 50% для: вина з фруктів, ягід або іншої сировини з вмістом алкоголю від 15% до 22%, а також натуральних вин із свіжого винограду з вмістом алкоголю в межах від 18% до 22%; винні делікатеси, солодкі вина та страви з вмістом алкоголю не більше 22%; вина із свіжого винограду, ароматизовані рослинами або ароматичними речовинами з максимальним вмістом алкоголю 22% .

6. Mineral oil tax включає: податок з сирої нафти, природний газ, продукти переробки і моторне паливо та надбавка. Наприклад, бензин: 73,12 centimes (включаючи надбавку 30 centimes на літр); дизель: 75,87 centimes (включаючи надбавку 30 centimes на літр).

7. Automobile tax – стягується у розмірі 4% від вартості імпортованих або вітчизняних автомобілів (транспортний засіб, вага якого не перевищує 1600 кг). Електромобілі не підлягають оподаткуванню.

Прикладами кантональних податків є:

1. Motor vehicle tax - сума залежить від типу транспортного засобу. Критеріями оцінки є технічні характеристики (залежно від кантону: кінські сили, пов'язані з оподаткуванням, кіловат, об'єм двигуна, навантаження ємність, рівень впливу на навколишнє середовище, тощо).

2. Dog tax – відповідно до кантона може змінюватись залежно від розміру чи ваги собаки. Також в більшості кантонах існують податкові пільги (на собак-поводирів, рятувальних собак, тощо).

3. Entertainment tax – це податок на громадські заходи, є частиною вартості квитка (як правило, 10%). [2]

Муніципальні податки: переважно споживчі податки.

Потрібно розуміти, що існує багато інших непрямих податків в Швейцарії, але це локальні, або ж кантональні системи, які відрізняються від міста до міста. Це: Water tax, Fire brigade exemption tax, Tourism promotion tax, City tax, Lottery tax та багато інших.

Список використаних джерел:

1. Оподаткування в Швейцарії //Finance Business Service. URL: <https://fbs-tax.com/uk/tax-planning/switzerland/taxation-in-switzerland/>

2. The Swiss Tax System //Swiss Tax Conference Information Committee. URL: <https://www.ius.uzh.ch/dam/jcr:7bd2cbe9-451c-46ee-9478->

Глінкіна І.І., Табаченко Я.Ю.

Університет державної фіскальної служби України,

група ФБДі 16-4

Науковий керівник:

Федина В.В.

ст. викладач кафедри фінансових ринків,

Університет державної фіскальної служби України

АНАЛІЗ ОПОДАТКУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК В УКРАЇНІ

Рівень економічного розвитку нашої країни багато в чому залежить від стану банківської системи. Адже саме банки реалізуючи ефективну грошового-кредитну політику, відіграють важливу роль у наповненні державного бюджету. Оподаткування банківських установ в Україні здійснюється на загальних засадах, що зумовлено відсутністю окремих законодавчих актів, які б регулювали дане питання, що не дозволяє врахувати особливості банківської діяльності та забезпечити достатній внесок банківської системи в економічне зростання. У зв'язку з цим необхідно провести аналіз оподаткування банківських установ, зокрема податком на прибуток, висвітливши його особливості.

Питанню організації системи оподаткування банківських установ присвячено багато праць таких вітчизняних вчених, як: В.Андрущенко, В.Вишневський, Н.Євченко, О.Легостаєва, які у своїх дослідженнях акцентують увагу на необхідності створення державної податкової політики, яка б враховувала особливості банківської діяльності.

Розвиток банківської системи здійснюється під впливом різних форм та методів державного управління, серед яких важливу роль відіграє податкове регулювання. Основними податками, які сплачують банки є: податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, єдиний соціальний внесок, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, податок (плата) на землю [1].

Одним з найважливіших інструментів податкового регулювання є податок на прибуток, який являє собою істотне джерело доходів бюджету. Для того, щоб оцінити роль даного інструменту, пропонуємо розглянути динаміку його основних показників (табл. 1).

З отриманих результатів видно, що незважаючи на складану економічну ситуацію в державі, скорочення кількості банківських установ, фінансові результати банків мають тенденцію до покращення, що привело до збільшення податкових надходжень до Зведеного бюджету на суму 1108 млн.грн. (у порівнянні 2018-2017 рр.) та на 7172 млн.грн. (у співставленні 2018-2014 рр.). Питома вага податку на прибуток банківських установ у податкових надходженнях з 2014 по 2018 роки хоч і збільшилася на 2%, проте знаходиться на низькому рівні. Питома вага податку на прибуток банківських установ у складі податку на прибуток підприємств також на низькому рівні, але протягом досліджуваного періоду спостерігається збільшення даного показника. Аналіз податкового навантаження банків з податку на прибуток свідчить, що протягом цих років даний показник коливався, але загалом мав тенденцію до збільшення, що є позитивним, оскільки свідчить про ефективність податкової політики щодо оподаткування банків податком на прибуток.

Таблиця 1

**Динаміка надходжень податку на прибуток банківських установ до
Зведеного бюджету України у 2014-2018 рр., млн. грн**

Назва показника	2014	2015	2016	2017	2018	Відхилення 2018/2014
Податок на прибуток банківських установ на території України	-2383	-406	-418	3681	4789	7172
Питома вага податку на прибуток банківських установ у податкових надходженнях, %	-0,62	-0,07	-0,15	1,10	1,20	2
Питома вага податку на прибуток банківських установ у складі податку на прибуток підприємств, %	-5,97	-2,5	-0,77	5,50	4,94	11
Податкове навантаження банків з податку на прибуток, %	-1,13	-0,20	-0,22	2,07	2,34	3

Джерело: складено автором за даними [2]

Але, попри позитивну динаміку існує ряд проблемних питань, суть яких полягає у налагодженні механізмів взаємовідносин банків і податкових органів, які регулюються не зовсім досконалим і суперечливим податковим законодавством, ускладнюючи можливість банків виконувати покладені на них важливі функції щодо безперебійного забезпечення економіки необхідною кількістю фінансових ресурсів та поставлених державою не менш важливих завдань щодо розвитку сфери матеріального виробництва.

По-перше треба вдосконалити податковий механізм. Його вдосконалення має полягати не тільки в регулюванні податкових ставок, але і у вдосконаленні самого механізму справляння податків.

По-друге, підвищити ставку податку на прибуток, одержаного від торгово-посередницьких операцій на фондовому та валютному ринках, оскільки надлишок ресурсів, який утворився в результаті недостатнього інвестування банками матеріальної сфери виробництва, вони використовують у спекулятивних цілях.

По-третє, знизити ставку податку на прибуток, одержаний банками за довгостроковими кредитами, які надані в реальний сектор економіки з метою розширеного відтворення, що сприятиме активізації інвестиційного процесу [3].

Отже, підводячи підсумки проведеного дослідження, вважаємо за потрібне зазначити, що питання оподаткування банківських установ податком на прибуток і рішення проблем, які безпосередньо впливають на його розмір, вимагають додаткового вивчення як на рівні нормотворчої діяльності та методологічного забезпечення, так і на рівні проведення порівняльного аналізу інформації за податковим навантаженням для суб'єктів економіки (в тому числі і по банкам) по країнам Єдиного економічного простору і іншим союзним об'єднанням.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 48-49. Ст. 536.
2. Показники банківської системи. НБУ: веб-сайт. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=4661442&cat_id=34798593. (дата звернення 20.02.2020).
3. Легостаєва О.О., Шопіна А. І. Шляхи удосконалення оподаткування вітчизняних банків з урахуванням міжнародного досвіду країн Європи: *Молодий вчений*, 2015. № (1)16, С. 119–122.
4. Воронкова О. М. Податковий досвід країн Вишеградської групи та його значення для України. *Науковий вісник НУДПСУ*. 2009. №4(47). С. 100-105.
5. Побоча К. П. Податкове стимулювання банківського інвестування в Україні. *Причорноморські економічні студії: науковий журнал*. Випуск 36. Ч. 2. Одеса, Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2018. С. 99 - 102.

Гончар С.В.
Університет державної фіскальної служби України
Група ФБД 16-3
Науковий керівник:
Федина В.В.

ст. викладач кафедри фінансових ринків
Університет державної фіскальної служби України

ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Однією з важливих передумов забезпечення стабільного розвитку економіки в цілому є ефективне функціонування податкової системи. Однією з основних складових будь якої країни з розвинутою економікою є податок на прибуток підприємства. Саме цей податок відіграє основну роль при оподаткуванні суб'єктів господарювання, тому що прибуток розглядається у діяльності таких суб'єктів господарювання, як фактичне джерело сплати податків. Особливістю податку на прибуток полягає й у тому, що механізм його справляння дозволяє найбільш органічно забезпечувати практичне поєднання фіскальної та регулюючої функцій податків. При оподаткуванні прибутку підприємств час від часу виникають питання, що стосуються рівня податкового вилучення, порядку формування об'єкту оподаткування, умов надання податкових пільг підприємствам з метою симулювання інвестиційної активності чи розвитку інноваційних процесів.

Варто відзначити, що даним питанням займалися такі науковці як: В. П. Вишневський, С. Л. Лондар, В. А. Новицький., С. В. Онишко, Т. В. Паєнтко, А. М. Соколовська, Л. Д. Тулуш, К. І. Швабій.

Насамперед варто відмітити відміну окремого виду обліку - так званого податкового який підприємства вели одночасно зі звичайним бухгалтерським обліком для більш достовірного визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток. Прагнення відійти від ведення суб'єктами господарювання окремого податкового обліку є цілком закономірним, адже це відповідає європейській практиці справляння податку на прибуток та дозволяє поглибити рівень інтеграції національної системи бухгалтерського обліку в європейську та світові системи. Відповідно, ключовою зміною механізму оподаткування прибутку в Україні стало запровадження нового принципу визначення податку на прибуток, який обчислюється виходячи із бухгалтерського фінансового результату (відповідно до національних П(С)БО або МСФЗ), та підлягає коригуванню на так звані податкові різниці. Причому кількість таких різниць було суттєво зменшено - з 49 до 3 груп: різниці щодо амортизації необоротних активів; різниці щодо формування резервів; різниці при здійсненні фінансових

операцій. Згідно зі ст. 136.1 ПКУ розмір базової ставки становить 18% і вона є найнижчою у Європі. Однак, для деяких видів діяльності існують такі розміри ставок:

- 0% при отриманні доходу внаслідок виконання договорів з довгострокового страхування життя, добровільного медичного страхування (ДМС) і пенсійного страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема договорів страхування додаткової пенсії.

- 3% за договорами страхування від об'єкта оподаткування, який розраховується як сума страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, нарахованих за договорами страхування і співстрахування. При цьому страхові платежі, страхові внески, страхові премії за договорами співстрахування включаються до складу об'єкта оподаткування страховика тільки в розмірі його частки страхової премії, передбаченої договором співстрахування (відповідно до підпункту 141.1.2 ПКУ).

- 0, 4, 6, 12, 15, 20% для нерезидентів і прирівняних до них осіб із джерелом їхнього походження з України у випадках, встановлених пунктом 141.4 ПКУ.

- Під час здійснення букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино) одночасно з базовою ставкою податку на прибуток встановлюються ставки податку на дохід: 10% (гральні автомати) і 18% (букмекерська діяльність і казино).

- 30% податок на дохід при здійсненні діяльності з випуску та проведення лотерей [1].

Отже, нині в Україні практично запроваджена класична європейська модель податку на прибуток, згідно з якою базовим показником для розрахунку об'єкта оподаткування є бухгалтерський фінансовий результат до оподаткування, який в подальшому коригується на різниці, прямо визначеній Податковим кодексом.

Така модель має ряд суттєвих недоліків, серед яких варто виділити:

- проблеми із накопиченням збитків (що особливо актуально для України у зв'язку із наявними курсовими різницями), що створює підґрунтя для можливих зловживань при визначенні бази оподаткування;

- складність правил упередження податкового планування шляхом обмеження витрат на сплату процентів; – ведення окремого обліку податкової амортизації;

- можливість реалізації схем податкового планування, що використовуються крупними компаніями з метою уникнення оподаткування (при переміщенні активів, не оподаткування окремих видів доходів тощо) за умов недосконалості методів податкового контролю за цими процесами [2].

Податок на прибуток є одним з найбільш складних податків в адмініструванні та неоднозначним за економічною природою із всіх прямих податків. Існування прямо пропорційної залежності між розміром прибутку і сумами податку знижує мотивацію виробників щодо об'єктивності визначення бази оподаткування, викликає процеси ухилень від сплати, використання податкових лазівок при визначенні податкового зобов'язання. При цьому в державі практично відсутня можливість повноцінного податкового контролю за достовірністю декларованих сум об'єкта оподаткування, адже в умовах високого рівня корумпованості будь-які дії щодо посилення заходів податкового адміністрування лише здорожують функціонування самої системи адміністрування, не забезпечуючи навіть її окупності

Отже, втрата податком на прибуток домінуючої фіскальної ролі у формуванні податкових надходжень України обумовлена зміною механізму оподаткування податком (зокрема зниженням ставки із 30% до 18%, змінами у порядку визначення об'єкта оподаткування), негативними тенденціями економічного розвитку України (що обумовлювали погіршення результатів діяльності підприємств) та втрати контролю над окремими областями України (що обумовило зменшення кількості юридичних осіб). З метою посилення позитивного регулюючого впливу оподаткування на розвиток промислової, інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні необхідно в механізмі оподаткування податком на прибуток запровадити надання пільг новоствореним підприємствам та промисловим підприємствам, які впроваджують інвестиції і інновації на пріоритетних напрямках і реалізують конкурентоспроможну продукцію, (інноваційні податкові кредити, прискорена амортизація, звільнення від оподаткування прибутку, податкові канікули тощо), запровадити механізм постійного моніторингу ефективності наданих податкових пільг.

Список використаних джерел

1. Податковий Кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Тулуш Л.Д., Скітецька І.М. Оподаткування прибутку підприємств: практика застосування в Україні URL: Downloads/molv_2017_3_198.pdf
3. Томнюк Т. Л., Фіскальні та регулюючі аспекти оподаткування прибутку підприємств в Україні URL: http://www.economy.nayka.com.6_2019/47.pdf
4. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: в 3 т. / кол. авторів, за заг. ред. М.Я.Азарова. 2-ге видання, доп. та перероб. Міністерство фінансів України, НУДПСУ, 2011. 590 с.

Гоч І. В.

Університет державної фіскальної служби України,

група ФМА 19-1

Науковий керівник:

Воронкова О. М.

д.е.н., професор, професор кафедри фінансових ринків,

Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В КАНАДІ

При дослідженні міжнародного досвіду податкового адміністрування та оцінці можливості його застосування у вітчизняній практиці значний інтерес становить система податкового адміністрування Канади. Такий інтерес зумовлений тим, що Канада є федеративною країною, в якій місцеві органи влади мають традиційно високий рівень автономії в управлінні місцевими справами. Україна, як відомо, хоча і є унітарною державою, але проголосила курс на децентралізацію та спрощення державного управління, розширення прав та повноважень регіональних органів у реалізації регіональної соціально-економічної політики, ширшому представленні місцевих громад в управлінні державними справами на конкретній території. Вказане проявлятиметься і у сфері податкового адміністрування [1, с. 30].

Податкова система Канади має трирівневу ієрархічну структуру, яка відповідає загальній моделі організації виконавчої влади (федеральний рівень, провінції, територіальні утворення та муніципалітети), та побудована на принципах податкового федералізму, що передбачає наявність значних повноважень регіональних та місцевих органів влади у сфері оподаткування. Водночас система податкового адміністрування Канади має такі особливості [2]:

- наявність конституційного розмежування податкових повноважень різних органів влади – федеральних та регіональних (провінційних);
- федеральні та регіональні (провінційні) органи можуть запроваджувати податки різного рівня, але з однаковою базою оподаткування;
- у Канаді діють дві незалежні підсистеми податкового адміністрування з власними податковими органами: федеральна та регіональні (провінційні), взаємодія між якими здійснюється на основі укладених юридичних угод.

До федерального (центрального) бюджету надходить близько 63– 65 % від загальної суми податкових платежів, зібраних на території країни. На федеральному рівні переважає пряме оподаткування. Основним федеральним

податком є податок на доходи населення (забезпечує близько 40 % податкових надходжень, що зараховуються до федерального бюджету).

Податкова система Канади багато в чому унікальна. Будучи резидентом Канади, ви зобов'язані сплачувати податки на дохід у світі, який ви отримали протягом року, і подати свою податкову декларацію уряду. Дохід може приймати різні форми: дохід від зайнятості, інвестиційний дохід, комісійний дохід, пенсійний дохід. Ви будете сплачувати податки за свої доходи як на федеральному, так і на провінційному / територіальному рівні.

У Канаді податкова система є прогресивною чи закінченою, тобто чим більше ви заробляєте, тим більше податків на прибуток ви платите. Сума вашого доходу, яку ви сплачуєте податками, виражається у відсотках і збільшується поетапно, або "в дужках".

Наприклад, у 2019 році, якщо у вас є оподатковуваний дохід менше 46 605 доларів, ви знаходитесь у найнижчому рівні федерального податку на прибуток і сплачуєте 15% оподатковуваного доходу. Якщо ви заробили більше 46 605 доларів, але менше 93 208 доларів, ви все одно платите 15% за перший 46 605 доларів, а 20,5% за наступний 46 603 долари. І це піднімається відповідно до доходу.

Щороку до 30 квітня ви повинні подавати свою декларацію з податку на прибуток, загальну декларацію з податку на прибуток, за попередній рік, що закінчився груднем. Здача податкової декларації - це завжди ціла історія для фізичної особи. У ній беруть участь всі організації та установи, які мають хоч якесь відношення до доходів платника податку. Компанії щорічно готують для своїх працівників документи про їх доходи за встановленою формою. Банківські та інші фінансові установи висилають клієнтам відомості про зароблені ними відсотки. Найскладніше для платника податків - це зібрати безліч цих довідок воедино. У Канаді працює велика кількість податкових консультантів, які в основному мають економічну освіту. За певну плату вони допоможуть клієнту легально оптимізувати (тобто знизити) податкове навантаження.

Корпорації Канади, включаючи некомерційні та неактивні корпорації, сплачують податок як на прибуток, так і на капітал. Корпоративні податки стягуються як на федеральному, так і на провінційному рівні. Тому ставка корпоративного податку змінюється не лише залежно від типу та розміру корпорації, але й від регіону її діяльності. Податок на прибуток корпорацій має регулююче значення, оскільки найбільша кількість пільг встановлена саме за цим податком. В пільговому режимі оподатковуються підприємства малого бізнесу (з чисельністю працівників до 100 осіб), що є елементом державної політики підтримки високої зайнятості. В режимі пільгового оподаткування працюють також окремі галузі економіки, в тому числі сільське господарство.

Передбачена можливість прискореної амортизації для інноваційного обладнання, а також пільгові умови оподаткування приросту активів. Також право на пільгу за податком на прибуток корпорацій мають платники, що здійснюють витрати на науково-дослідні роботи [1,с.32].

Основні податкові надходження місцевих бюджетів формуються за рахунок оподаткування нерухомості (різні податки на нерухомість формують до 40 % доходів місцевих бюджетів) та підприємницької діяльності. Податок на майно - це податок на актив. Якщо ви є власником будинку в Канаді, вам потрібно буде сплатити податок на нерухомість. Як і в інших програмах оподаткування в Канаді, сума, яку ви платите, буде залежати від місця розташування. Податок на нерухомість збирається на місцевому рівні. Хоча ніхто не любить сплачувати податки, податки на нерухомість охоплюють декілька послуг, включаючи воду, вивезення снігу, збирання сміття, охорону праці та пожежну охорону.

Адміністрування податків у Канаді здійснюють Канадське агентство митниці та зборів, яке є підзвітним парламенту через міністра по національних доходах. Це агентство також адмініструє більшість місцевих податків, але місцеві органи влади вносять за таку послугу певну плату [3, с.15]. В окремих провінціях адміністрування місцевих податків здійснюють регіональні органи влади (міністерство доходів певного регіону).

За результатами вивчення досвіду побудови механізмів податкового адміністрування Канади можна зробити такі узагальнення і висновки, які в майбутньому можуть бути використані для вироблення комплексних пропозицій з питань підвищення ефективності вітчизняної системи податкового адміністрування:

1) у Канаді платники податків мають право вести весь облік господарських операцій і здійснювати формування податкової звітності в електронній формі;

2) у Канаді реалізовано так званий американський підхід до побудови системи відповідальності за вчинені податкові правопорушення, в тому числі податкові злочини, який відзначається жорсткістю санкцій та криміналізацією значної кількості податкових девіацій;

3) у Канаді використовуються комп'ютерні методи первинної обробки даних та виявлення ризику можливого вчинення правопорушень у сфері оподаткування, що є підставою для призначення податкової перевірки.

Список використаних джерел

1. Проскура К.П. Зарубіжний досвід організації податкового адміністрування. *Економічний часопис*. XXI. 2018. № 7–8. С. 30–34.

2. Ткаченко Н. М. Податкові системи країн світу та України. Облік і звітність: навч. метод. посіб. К.: Алерта, 2014. 554 с.

3. Воронкова О. М. Міжнародний досвід оцінювання ефективності податкового адміністрування та його значення для України. *Наука й економіка*. Хмельницький, 2011. Випуск 3 (23). С. 12–18.

Гриневич Л. О.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ХОРВАТІЇ

Податкова система будь-якої країни постійно перебуває у процесі розвитку та змінюється у відповідь на виклики поточної економічної ситуації з урахуванням світових тенденцій і потреб внутрішнього ринку. Не винятком є і Хорватія, складність побудови податкових систем якої полягає у необхідності одночасного забезпечення достатніх обсягів податкових надходжень до національного бюджету та виконання загальноєвропейських принципів формування податкової політики, узгодження стратегічних цілей у податковій сфері, уникнення диспропорцій у рівні податкового навантаження та запобігання створенню податкових лазівок для платників податків. Для України вивчення досвіду європейських країн щодо формування податкової політики, побудови і сучасних напрямків удосконалення їх податкових систем є актуальним, по-перше, з позиції використання ефективних податкових механізмів розвинених країн у власній податковій політиці, а по-друге, – з точки зору гармонізації податкових систем та сприяння прискоренню інтеграції України у європейський простір.

Особливості функціонування податкових систем європейських країн досліджували такі вчені, як В. Андрущенко, Г. Балашов, З. Варналій, В. Вишневський, О. Воронкова, В.Геєць, А. Гришук, Т. Єфименко, В. Загорський, О. Замасло, Ю. Іванов, В. Кміть, А.Крисоватий, М.Крупка, А.Лісовий.

Адміністрування податків – це управлінська діяльність органів державної виконавчої влади, яка пов'язана з організацією процесу оподаткування, засновується на державних законодавчих і нормативних актах та використовує соціально зумовлені і сприйняті правила.

Адміністрування податків повинне включати в себе стратегію і тактику управління процесом справляння. Структура організаційної системи адміністрування податків реально склалася відповідно до соціально-політичних, економічних та організаційно-технічних умов. Вона представлена фіскальними службами держави.

Зарубіжні країни у 2000–2015 роках інтенсивно здійснювали процес реформування податкових систем, взявши курс на економічну та податкову лібералізацію. За зазначений період 90% країн Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) знизили ставку податку на прибуток корпораціям, зменшили ступінь прогресії в оподаткуванні доходів фізичних осіб. Таке зниження торкнулось насамперед Болгарії, де ставка зменшилася з 32,5% до 10,0%, Німеччину – з 51,6% до 30,2%, Кіпру – з 29,0% до 12,5%, Великобританії – з 30,0% до 21,0%, Хорватії – з 35,0% до 20,0% [1].

Важливим показником, що характеризує ефективність податкової системи держави є показник співвідношення суми податків і обов’язкових соціальних внесків до ВВП. Згідно рейтингу «Doing Business», який щорічно складають Світовий банк та аудиторська компанія PwC, у 2018 р. різниця між рівнями податкового навантаження у країнах ЄС була досить суттєвою. Зокрема, найнижче значення даного показника спостерігалось у Люксембурзі (20,5%), Хорватії (20,1%) (табл.1), на Кіпрі (22,7%), в той час, як у Франції та Бельгії рівень податкового навантаження становив 62,2% та 57,1% відповідно. В середньому ж сукупне податкове навантаження у країнах ЄС в 2018 р. становило 40,6%, а в Україні – 37,8% [2].

Таблиця 1.

Податковий дохід Хорватії за 2011-2018 рр.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Дохід 2018р. (мільярд євро)
Структура за видами податку	як % ВВП								
Непрямі податки	17,2	18,1	18,6	18,6	19,2	19,4	19,6	20,1	10,4
ПДВ	11,3	12,3	12,6	12,6	12,8	12,9	13,2	13,5	6,9
Податки та мита на імпорт без ПДВ	0,5	0,5	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Податки на продукцію, крім ПДВ та мита на імпорт	4,3	4,2	4,6	4,8	5,0	5,1	5,2	5,4	2,8
Інші податки на виробництво	1,1	1,1	1,1	1,1	1,3	1,3	1,1	1,2	0,6

Джерело: [4].

Згідно з класифікацією податків на прямі та непрямі, що застосовується в ЄС, до непрямих податків належать:

- податок на додану вартість (D.211);
- акцизи та податки на споживання: акцизи (D.214a) + акцизи, що сплачуються при імпорті підакцизних товарів (D.2122c);
- інші податки на продукти (включаючи ввізне мито): податки і збори на імпорт (за винятком ПДВ) (D.212), без урахування акцизів (D.214a), податки на продукти (за винятком ПДВ та податків на імпорт) (D.214) за винятком акцизів (D.214a).

До податків на продукти (за винятком ПДВ та податків на імпорт) (D.214) за винятком акцизів (D.214a) входять:

- гербові збори (D.214b);
- податки на операції з капіталом і фінансові операції (D.214c);
- експортні мита та податки, що виникають в умовах множинних валютних курсів (неявні податки на експорт) (D.214k);
- інші податки на виробництво (D.29), до яких належать усі податки (крім податків на продукти), якими обкладаються підприємства внаслідок їх участі у виробництві. Такі податки не включають ніяких податків на прибуток або інші доходи. Об'єктом оподаткування може бути земля, основні фонди або робоча сила, що використовуються у виробництві, або інші види діяльності та операції. До них відносять:
 - податки на землю, будівлі та інші споруди, що використовуються у виробництві (D.29a);
 - податки на використання основного капіталу (D.29b). Ця група включає періодичні податки на користування автотранспортними засобами, морськими й повітряними судами, а також іншими машинами й обладнанням, які використовуються для цілей виробництва;
 - податки на фонд заробітної плати або робочу силу (D.29c);
 - податки на міжнародні операції (операції з нерезидентами, іноземні грошові перекази) (D.29d);
 - плата за ліцензії на ведення підприємницької і професійної діяльності (D.29e);
 - податки на забруднення навколишнього середовища (D.29f);
 - інші податки на виробництво (D.29g).

Як свідчить класифікація, до непрямих податків належать: ПДВ, акцизи, імпортне та експортне мито, загальні податки на продаж і податки з обороту, екологічні податки, податки на реєстрацію транспортних засобів тощо [3].

У Хорватії сплата податків контролюється досить строго. Тому покупцям і продавцям нерухомості слід добре знати, які податкові платежі їх очікують при здійсненні угоди купівлі-продажу .

Сьогодні великою перевагою Хорватії в порівнянні з багатьма іншими приморськими країнами є відсутність щорічного податку на володіння нерухомістю. Замість нього при покупці одноразово сплачується податок на оборот нерухомості, в деяких випадках - тільки на частину вартості об'єкта нерухомості.

Отже, податкове адміністрування відіграє важливу роль у державному регулюванні економіки. Це вплив держави на хід економічних процесів шляхом їх коригування відповідно до поставлених цілей соціально-економічного розвитку в інтересах суспільства [5, с. 108]. Непрямі податки значно наповнюють частину державного бюджету Хорватії. Але рівень податкового навантаження, на жаль, низький (20,1%) порівняно з іншими європейськими країнами, що означає потрібно удосконалювати податкову систему даної країни.

Список використаних джерел

1. Мацедонська Н. В. Світовий досвід функціонування податкової системи та його імплементація в Україні / Н. В. Мацедонська // Східна Європа: економіка та бізнес управління. Електронне наукове фахове видання. – № 2 (19). – Дніпро, 2019. – С.339-345.
2. Цимбалюк І. В. Особливості функціонування податкової системи України та оцінка її фіскальної ефективності. / В. І. Цимбалюк // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки. – 2019. – №1(17). – С. 106 – 115.
3. Дроздовська О. С. Співвідношення прямих та непрямих податків у податковій системі України / О. С. Дроздовська, О. В. Озерчук // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 10. – С. 44-50. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_10_10
4. EU Open Data. Дані про оподаткування в Хорватії. / Офіційний сайт Європейського союзу. Відкритий інформаційний портал // – URL: <https://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/data-on-taxation-in-croatia/resource/fa7147df-a85a-472b-b8e4-bf20b1deaa79>
5. Воронкова О. М. Організаційні основи податкового менеджменту. *Науковий вісник. Збірник праць НАДПСУ*. 2005. №1(28). С. 104-109.

Губська Д.Ю.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФБД-16-3
Науковий керівник:
Федина В.В.

ст. викладач кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

РИЗИКИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Розвиток ринку фінансових послуг визначається ефективністю його державного регулювання. Оцінюючи вплив різноманітних регуляторних інструментів на фінансовий сектор, можна виділити особливу роль податків. З одного боку, провідні фінансові інституції є великими платниками податків (насамперед, податку на прибуток), а з іншого боку, саме для ринку фінансових послуг надзвичайно важливим є пошук розумного компромісу між фіскальним значенням податків та їх роллю як регулятора економічних відносин.

Проблематика податкових ризиків розкрита в працях О. Безкровного, В. Вітлінського, В. Захожая, Ю. Іванова, Т. Мисник, О. Перевалової, А. Соколовської О. Тимченко, В.Федосова та інших науковців. Питання розвитку українського ринку фінансових послуг, зокрема оподаткування, досліджувалися С. Бірюком, М. Бурмакою, Н. Внуковою, О.Костюкевич, Д. Леоновим, Б. Стеценком, А. Федоренком, Ю. Даниленко.

Орієнтуючись на підхід до сутності ризику як ймовірності настання небажаної події або отримання несприятливого результату, податковий ризик можна визначити як ймовірність втрат (держави або платника) під час оподаткування. Ризики під час надання фінансових послуг можуть привести як до втрат бюджету, так і до втрат платника. Саме таке тлумачення податкового ризику можна знайти у працях В. Вітлінського та О. Тимченко [1, с. 18].

Особливості діяльності впливають на формування об'єкта оподаткування внаслідок надання фінансових послуг, генерують ризики ухилення від оподаткування та ускладнюють контроль з боку фіскальних органів за дотриманням податкового законодавства.

Специфіка кредитної діяльності банків визначає формування резервів для захисту від збитків (у 2008–2018 рр. частка резервів у витратах банків коливалась у межах 16–60% [3]). Тенденції у формуванні резервів опосередковано засвідчують, що резерви використовуються банками для оптимізації оподаткування.

Першою ознакою безнадійності, згідно з п. 14.1.11 Податкового кодексу України, є закінчення терміну позовної давності. Під час застосування

зазначеної ознаки виникає проблема оцінювання заходів (вимагає проведення фіскальними органами відповідної перевірки), вжитих банком для повернення заборгованості, а також те, чи справді неможливим є повернення коштів. Отже, факт закінчення терміну позовної давності ми не вважаємо беззаперечною ознакою безнадійності.

Наступний випадок безнадійної заборгованості, з яким ми повністю погоджуємося, – це прострочена заборгованість померлих осіб за відсутності спадкового майна, на яке може бути звернено стягнення.

Майже аналогічним є третій випадок, а саме «прострочена заборгованість осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, оголошені померлими» [4]. Однак тут виникає питання про те, чому під час судового визнання не розглядається можливість звернення стягнення на спадкоємців.

Четверта ознака «безнадійності» включає кілька критеріїв, таких як термін прострочення (понад 180 днів); обмеження по сумі (для юридичних осіб не більше мінімально встановленого законодавством розміру безспірних вимог кредитора для порушення провадження у справі про банкрутство, а для фізичних – не більше 25% річної суми мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного податкового року).

Важливе питання, яке виникає під час оцінки вказаних норм, полягає в тому, як ця ознака корелює з ознакою закінчення терміну позовної давності, адже якщо прострочення перевищує 180 днів, але не перевищує 1 095 днів, то термін позовної давності ще не минув.

Отже, є певна суперечність із першою ознакою безнадійності. Встановлення таких обмежень фактично означає, що держава дає змогу не вживати заходів стягнення з боржника, якщо сума боргу перебуває в певних межах, а вона готова поступитися податковими надходженнями. Також не беззаперечно безнадійним нам представляється випадок заборгованості суб'єктів господарювання, визнаних банкрутами або припинених як юридичні особи у зв'язку з ліквідацією.

Банк може надавати кредити юридичним особам, засновниками яких є фактично пов'язані особи, а потім симулювати штучне банкрутство для власного збагачення, тому навряд чи доцільно державі як суб'єкту податкових відносин втрачати надходження й давати змогу не збільшувати оподатковуваний прибуток на суму резерву, витрачену на покриття такої заборгованості.

Важливий вид коригувань оподатковуваного прибутку, який стосується як банків, так й інших фінансових установ, які функціонують на ринку фінансових послуг, – це різниці, які виникають під час здійснення фінансових операцій.

Зокрема, до них належить оподаткування процентів за борговими зобов'язаннями, а саме кредитами, позиками, депозитами, операціями РЕПО, договорами фінансового лізингу, іншими запозиченнями незалежно від їх юридичного оформлення.

Ключовими елементами цього механізму є наявність умов, за яких здійснюється коригування; наявність обмежень, у рамках яких здійснюється збільшення (зменшення) фінансового результату до оподаткування. Умови, за яких здійснюється коригування, визначені таким чином: якщо сума боргових зобов'язань по операціях з пов'язаними особами-нерезидентами більш ніж у 3,5 рази перевищує власний капітал платника, а для фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю, – більш ніж у 10 разів, то виникає обов'язок коригування.

Однак у майбутніх податкових періодах платник має право зменшити фінансовий результат на суму процентів, що перевищують встановлене обмеження, на яку був збільшений фінансовий результат. Однак робити це він має щорічно на 5% від суми процентів, що залишилися не врахованими у зменшенні фінансового результату до оподаткування [4].

Отже, фактично спочатку платник податку сплачує авансовий внесок податку на прибуток, збільшуючи фінансовий результат до оподаткування, а потім відшкодовує його шляхом зменшення фінансового результату. Принаймні теоретично платнику не вигідно допускати перевищення суми процентів, нарахованих пов'язаним особам-нерезидентам, проте вже у самому механізмі містяться підказки, як не допустити такого перевищення.

Ще один вид фінансових різниць виникає під час здійснення операцій з торгівлі цінними паперами. Основоположні правила формування об'єкта оподаткування в цьому разі є такими:

1) фінансовий результат від операцій з цінними паперами визначається лише в тому звітному періоді, в якому придбані раніше цінні папери були відчужені. Останнє означає не лише продаж, але й операції міни, дарування, тобто будь-які операції, де має місце факт переходу права власності на цінні папери.

2) якщо фінансовий результат від'ємний, то його переносять на зменшення загального фінансового результату від операцій з цінними паперами подальших звітних періодів. Основна мета таких коригувань полягає в перенесенні збитків від операцій з цінним паперами на подальші періоди, коли матимуть місце доходи.

3) для певних видів операцій коригування не відбуваються. До них належать операції платників податку з розміщення, погашення, викупу та подальшого продажу, конвертації цінних паперів власного випуску; видача заставодавцями неемісійних цінних паперів (векселів) під час їх видачі та

погашення; операції РЕПО, операції з урахування векселів, інші операції з цінними паперами, які, відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку, визнаються кредитними; операції з деривативами [5].

Отже, можна зробити висновок, що ризики, пов'язані з оподаткуванням прибутку, генеруються передусім природою прибутку як об'єкта оподаткування. Вони підсилюються особливостями ведення бізнесу фінансовими установами на ринку фінансових послуг в Україні.

Список використаних джерел

1. Вітлінський В., Тимченко О. Концептуальні положення стосовно ризику в сфері оподаткування. *Фінанси, облік і аудит*. 2015. Вип. 6. С. 13–19.
2. Кострач Л. М. Щодо питань вдосконалення регуляторної політики держави у відношенні формування умов для хеджування ризиків за допомогою фінансових опціонів. *Європейські перспективи*. 2013. № 7. С. 228-232.
3. Статистика. Показники банківської системи / Національний банк України.
URL:https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798
59(дата звернення: 15.07.2019).
4. Податковий кодекс України / Верховна Рада України. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>(дата звернення: 15.07.2019).
5. Легкостаєва О., Шопіна А. Шляхи удосконалення оподаткування вітчизняних банків з урахуванням міжнародного досвіду країн Європи. *Молодий вчений*. 2015. № 1(16). С. 119–122.

Дудник Л.Р.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В НОРВЕГІЇ

Система адміністрування податків в Норвегії характеризується високою ефективністю та рівнем розвитку, а налагоджена співпраця податкових органів та платників податків є одним з найважливіших векторів роботи Податкової адміністрації Норвегії (The Norwegian Tax Administration). Як і в більшості розвинутих державах в цій скандинавській країні платники податку сплачують

прямі та непрямі податки, однак варто зазначити, що основу наповнення бюджету становлять саме непрямі податки, які переважають над прямими. Тому варто розглянути особливості адміністрування саме непрямих податків в Норвегії.

Питання адміністрування непрямих податків в інших країнах, зокрема в Норвегії цікавлять багатьох вчених, серед яких В.М. Андрущенко, О.Д. Василик, В.П. Вишневський, О.М.Воронкова та інші.

Розглядаючи непряме оподаткування Норвегії варто відзначити, що ці податки в них об'єднані в одну групу, яка має назву податків на споживання (Consumption Taxes) і включають в себе податок на додану вартість (Value added tax) та інші податки на споживання (Other Consumption Taxes). Цей податок в Норвегії сплачують споживачі при купівлі певних товарів чи послуг і він є важливим джерелом доходу для бюджету країни. Варто зазначити, що по надходженнях непрямих податків інші податки на споживання переважають над податком на додану вартість.

Станом на 2020 рік звичайна ставка податку на додану вартість в Норвегії становить 25%, однак тут є певні категорії, які мають право на пільгове оподаткування. Наприклад, продукти харчування та напої оподатковуються за ставкою 15%, також знижена ставка у розмірі 11,11% застосовується до постачання сирової риби, а ставка 12% застосовується до пасажирського транспорту, музеїв, парків розваг та квитків у кіно, спортивних заходів, проживання в готелях. Деякі товари та послуги мають 0% ставку, серед яких експорт, поставки на іноземні кораблі та літаки, книги та газети, а також послуги міжнародного транспорту.

Ставка податку на додану вартість в оподаткуванні Норвегії загалом охоплює п'ять основних позицій, серед яких ставки ПДВ:

- для благодійних організацій;
- для культурних заходів та спортивних змагань;
- на електронні послуги, придбані за кордоном;
- на купівлю-продаж золота, підприємств та підприємств державного сектору;
- на придбання послуг з-за кордону.

Варто зазначити, що загальна ставка оподаткування по податку на додану вартість залишається незмінною протягом останніх років, а от ставка для пасажирського транспорту, житла, громадського мовлення та входів у кінотеатри, спортивних змагань, парків розваг, центрів активностей коливається і періодично змінюється. Наочно зміни можна побачити в таблиці 1.

**Відсоткові ставки податку на додану вартість в Норвегії
за 2015-2020 рр.**

<i>Ставка/Рік</i>	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Загальна ставка	25%	25%	25%	25%	25%	25%
Продукти харчування	15%	15%	15%	15%	15%	15%
Пасажирський транспорт, квитки в кіно тощо	8%	10%	10%	12%	12%	12%

Джерело: побудовано автором на основі даних [4].

До інших податків на споживання належать мито та акцизний збір. Мито сплачується з сільськогосподарської продукції, м'яса, текстилю та одягу. Акцизний збір діє на алкоголь, тютюн, автотранспорт, вироби з мінеральних олій, електроенергію, відходи, небезпечні хімічні речовини, шоколад, цукор та супутні товари, напої та виробництво продуктів харчування. Також акциз сплачується за деякі товари та послуги, серед таких реєстрація та користування автомобілем, викиди оксидів азоту, продаж електроенергії та авіаперевезення. Загалом інші податки на споживання в Норвегії охоплюють 15 основних позицій.

Норвезька податкова адміністрація підпорядковується Міністерству фінансів Норвегії, яке надає рекомендації щодо її діяльності. Складається з дирекції та шести відділів і загалом тут працює 6500 людей з метою забезпечення фінансування добробуту суспільства. Саме така місія вказана на офіційному сайті податкової адміністрації цієї країни.

Варто зазначити, що окрім того, що населення цієї країни сплачує податки, воно має права і на податкові пільги. Наприклад, що стосується саме непрямих податків, то у 2018 році Норвегія встановила рекорд з продажу екологічних авто. Таке збільшення пояснити легко, оскільки електромобілі в Норвегії не обкладаються податком на додану вартість і податком на купівлю автомобіля, тому обходяться дешевше, ніж аналогічна нова машина на бензині або дизельному паливі. Крім того, у багатьох населених пунктах екологічним автомобілям пропонується безкоштовна автостоянка, а подекуди також безкоштовна підзарядка і право користування смугами для громадського транспорту[1].

Отже, бачимо, що адміністрування непрямих податків в Норвегії має свої особливості, країна входить до переліку найбільш успішних у проведенні процесів оподаткування, ставки на непрямі податки чітко прописані та визначені на законодавчому рівні. Важливе значення має фіскальний інтерес держави, спрямований на збільшення державного бюджету з метою подальшого зростання добробуту населення [5, с.106]. Враховуючи все, що зазначено вище, можна сказати, що адміністрування непрямих податків в

Норвегії займає значиме місце у сфері оподаткування, яка частково відрізняється від нашої, однак, Україна може на основі досвіду цієї скандинавської країни провести заходи, які б послужили важелем для збільшення бюджету за рахунок сплати непрямих податків.

Список використаних джерел

1. Норвегія встановила рекорд з продажу екологічних авто URL: <https://glavcom.ua/economics/finances/norvegiya-torik-vstanovila-rekord-z-prodazhu-ekologichnih-avto-564708.html> (дата звернення: 01.03.2020).

2. Norway: Business Environment URL: <https://www.nordeatrade.com/fi/explore-new-market/norway/taxes> (дата звернення: 01.03.2020).

3. Norway Sales Tax Rate – VAT URL: <https://tradingeconomics.com/norway/sales-tax-rate> (дата звернення: 01.03.2020).

4. The Norwegian Tax Administration URL: <https://www.skatteetaten.no/en/person/> (дата звернення: 01.03.2020).

5. Воронкова О. М. Організаційні основи податкового менеджменту. *Науковий вісник. Збірник праць НАДПСУ*. 2005. №1(28). С. 104-109.

6. Актуальні проблеми удосконалення податкового регулювання: монографія / Л. Л. Тарангул, С. С. Гасанов, Л. Л. Баланюк та ін. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2013. 526с.

Кісіль Ю.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н, доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ФІНЛЯНДІЇ

Як і в будь-якій іншій країні, податки у Фінляндії є основним джерелом поповнення бюджету. У країні діє стандартна для ЄС система оподаткування, де відносно великі податки стягуються за прогресивною ставкою по мірі зростання доходу платника. Сукупне збирання податків у 2019 році досягла 65,5 млрд. євро, і це в країні з населенням усього 5,5 млн. осіб.

Система оподаткування включає прямі і непрямі податки та інші збори й обов'язкові платежі. З точки зору вирішення фіскальних завдань, непрямі

податки завжди ефективніші за прямі. Непрямі податки є одним із визначальних джерел доходів більшості країн світу. У таблиці наведено частку непрямих податків у загальному обсязі податкових надходжень, яка в більшості країн Європейського Союзу сягає більше третини надходжень до бюджету[1].

Таблиця 1

Частка непрямих податків у загальному обсязі податкових надходжень

Країна	Частка непрямих податків, %
Італія	35,2
Німеччина	31,1
Франція	36,1
Іспанія	35,3
Австрія	34,7
Велика Британія	37,7
Фінляндія	32,2
Польща	40,6
Латвія	39,7
Естонія	39,9
Кіпр	51,0

Джерело: складено на основі [2].

На основі таблиці 1 можна побачити, що у Фінляндії переважають прямі податки. Частка непрямих податків становить 32,2%. Основним чинником, який визначає співвідношення між прямими та непрямими податками, є життєвий рівень основної маси населення. Низький рівень об'єктивно обмежує масштаби прямих податкових надходжень. Саме тому, як правило, переважання непрямих податків у структурі оподаткування спостерігається у постсоціалістичних країнах ЄС з молодою ринковою економікою. Натомість тенденція щодо зменшення податків на споживання, тобто непрямих податків, та збільшення питомої ваги прямих податків спостерігається в досить розвинених країнах. Відповідно в цих країнах збільшуються можливості в регулюванні економічних процесів та вирішенні проблем соціальної справедливості за рахунок прогресивних ставок оподаткування[3].

Одним із основних видів непрямих податків є ПДВ. Світовий досвід підтверджує, що ПДВ забезпечує високу стабільність надходжень до державного бюджету. Цей вид податку складає стійку і широку базу формування бюджету, будь-яке незначне підвищення його ставок істотно збільшує надходження до бюджету.

На основі таблиці 2, можна зробити висновок, що загальна ставка ПДВ, яка поширюється на більшість товарів і послуг у Фінляндії становить 24%, знижена ставка для продуктів харчування та послуг громадського харчування – 14%, знижена ставка для книг, кіно, спортивних послуг, культурних і

розважальних заходів, пасажироперевезень, послуг телебачення та радіомовлення, наркотичних препаратів – 10%.

Таблиця 2

Ставки ПДВ по країнах-учасниках ЄС (станом на 2019 рік)

Країна	Основна ставка, %	Знижена ставка, %	Пільгова ставка, %
Італія	22	5/10	4
Німеччина	19	7	-
Франція	20	5,5/10	2,1
Іспанія	21	10	4
Австрія	20	10/13	-
Велика Британія	20	5	-
Фінляндія	24	10/14	-
Польща	23	5/8	-
Латвія	21	12	-
Естонія	20	9	-
Кіпр	19	5/9	-

Джерело: складено на основі [5].

Деякі підприємства повністю виключені з ПДВ, наприклад, організації охорони здоров'я, медичних послуг. Сплачений компанією ПДВ завжди включається у вартість товарів і послуг. Іноді він може бути компенсований. Повернення податків у Фінляндії практикується в якості податкових стимулів, не виняток і ПДВ.

Отже, результати аналізу переваг, недоліків та змін в адмініструванні ПДВ свідчать, що цей вид податку є одним з найбільш ефективних фіскальних інструментів. Саме він забезпечує регулярність поповнення дохідної частини бюджету країни, має високий ступінь універсальності та найбільшу частку у структурі податкових надходжень до державного бюджету [4, с.252]. Такі країни-учасники ЄС, як Нідерланди, Швеція і Фінляндія є лідерами у рейтингах прозорості державного управління, верховенства права, захищеності бізнесу тощо, що доводиться на прикладі системи оподаткування та адміністрування ПДВ.

Список використаних джерел

1. Дроздовська О. С., Озерчук О. В. Співвідношення прямих та непрямих податків у податковій системі України. Інвестиції: практика та досвід. 2017. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/10_2017/10.pdf.
2. Крушельницька Т. Удосконалення непрямого оподаткування в Україні. 2017 URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2017/11/2017-3-17.pdf>.

3. Откаленко О. Адміністрування податку на додану вартість в умовах євроінтеграції. 2018. URL: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2018/05\(100\)/10.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2018/05(100)/10.pdf).

4. Воронкова О. М. Податковий менеджмент в Україні: особливості, проблеми, перспективи: монографія. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2012. 396 с.

5. Директива Ради Європи про спільну систему податку на додану вартість : Міжнар. документ від 28.11.2006 № 2006/112/ЄС. URL : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_928.

Коник М.І.

Університет державної фіскальної служби України,

група ФМСБ-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н, професор, професор кафедри фінансових ринків,

Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ЛИТВІ

Податки – це особлива сфера виробничих відносин, своєрідна не лише економічна, а й фінансова категорія, а також найважливіший економічний важіль, що регулює взаємовідносини юридичних і фізичних осіб з державою в умовах ринку.

Метою статті є дослідження сутності та особливостей адміністрування податків в Литві.

Сучасна податкова система Литви базується на Конституції Литви. Статті 65 та 127 Конституції закріплюють два основні положення податкової системи: податки можуть бути запроваджені лише законом, і лише сейм може вводити податкове законодавство. Основні податкові закони Литви включають Закон про податкове управління, Закон про митницю та окремі закони щодо конкретних податків. Податкова практика також впливає на міжнародні договори, включаючи численні двосторонні податкові договори про уникнення подвійного оподаткування, до складу яких входить Литва. Як частина Європейського Союзу, система оподаткування в Литві також сильно впливає на європейські правила та положення, особливо у сфері ПДВ та тарифів.

Основні принципи податкового адміністрування Литви, визначені законом:

- Рівність - до всіх платників податків поводитьсь однаково перед законом.
- Справедливість - податковий адміністратор повинен обчислювати сплачений податок справедливим чином.
- Загальна застосовність - всі платники податків повинні сплачувати податки відповідно до закону та своєчасно.
- Чіткість - податкові зобов'язання та порядок сплати податкових зобов'язань повинні бути чітко та однозначно визначені законом та відповідними правилами.
- Сутність над формою - транзакції та відносини оцінюються за їх фактичним змістом, а не за формальним вираженням.

Усі податки в Литві управляє Державна податкова інспекція, за винятком тарифів, які здійснює митна служба. Митна служба також здійснює адміністрування частини податку на додану вартість та акцизних зборів, якщо вони стосуються товарів, що ввозяться та експортуються. Деякі функції податкової адміністрації виконують також Міністерство охорони навколишнього природного середовища та Міністерство сільського господарства.

Найважливіші податки, зібрані в Литві, включають податок на додану вартість, податок на доходи фізичних осіб, акцизний податок та податок на прибуток, які разом складали 94% податкового доходу або 66% загального доходу в національному бюджеті (включаючи муніципальні бюджети) у 2018 році. Усі ці податки збираються у державному бюджеті, хоча частина податку на доходи фізичних осіб, що збирається від фізичних осіб, розподіляється на муніципалітет, де ця особа проживає. Правила цього розподілу затверджуються щорічно. Податки на нерухомість повністю розподіляються до муніципальних бюджетів

Литва перерозподіляє відносно невелику частину свого ВВП шляхом оподаткування. Дохід від податків та соціальних внесків у Литві становив 27,5% ВВП у 2018 році, найнижчий у Європі. Литва також демонструє деякі найнижчі ставки податку на прибуток підприємств, капітал та багатство в Європейському Союзі, що призвело до того, що країна характеризується як економіка з низьким рівнем оподаткування.

Податки з доходів фізичних осіб стягуються з резидентів та нерезидентів. Мешканці оподатковуються своїми доходами у всьому світі, включаючи доходи від зайнятості, самозайнятості, інвестиційного доходу та приросту капіталу. Нерезиденти можуть оподатковуватися певними видами доходу, який вважається походженням у Литві, включаючи доходи від зайнятості, відсотки, доходи від розподіленого прибутку та доходи, отримані

від нерухомості чи іншого майна. Звільнення від подвійного оподаткування можливе в деяких випадках.

Більшість видів доходу оподатковується за ставкою 15% (базові відрахування доступні для нижчих рівнів доходів від зайнятості). Деякі види доходу оподатковуються за нижчою ставкою 5%. Окремий внесок на медичне страхування у розмірі 9% (6% сплачується працівником та 3% - роботодавцем, хоча існують винятки) на деякі доходи, включаючи доходи від зайнятості.

Литовська система прибуткового податку особистої класифікуються як випадок плоского податку, хоча існування основного вирахування із заробітної плати (Литовський: *neapmokestinamasis pajamų Dydis*) означає, що ефективна ставка податку буде залежати від рівня доходу. Станом на 2015 рік розмір основної відрахування залежить від основної зарплати, кількості дітей та рівня інвалідності.

Внески до фонду соціального страхування належать до доходу від зайнятості. Внески утримуються із зарплати за ставкою 3% (або 4%, якщо працівник вирішив внести додаткові внески в пенсійну систему). Додаткові внески сплачуються роботодавцем за ставкою від 27,98% до 29,6%, залежно від типу роботодавця. Люди, крім працівників, включаючи самозайнятих, спортивних осіб, художників та фермерів, можуть сплачувати внески на соціальне страхування за різними ставками.

Внески на соціальне страхування сплачуються на весь дохід від праці. Введення «максимального розміру» внесків на соціальне страхування пропонувалося неодноразово, але не було узгоджено станом на 2015 рік. «Стеля» обмежувала б внесок до фонду соціального страхування аналогічно тому, як пенсійні та інші виплати від фонду вже обмежені.

Податок на прибуток (або податок на прибуток підприємств) стягується з литовських компаній, компаній, що працюють у Литві через постійне представництво, та нерезидентних компаній. Литовські компанії оподатковуються своїми доходами у всьому світі, що дозволяє зменшити дохід, отриманий через постійні представництва в інших країнах відповідно до міжнародних договорів. Компанії, що працюють у Литві через постійне представництво, оподатковуються прибутками, які відносяться до такого постійного представництва. Нерезидентні компанії оподатковуються певним доходом, який, як вважається, походить з Литви, наприклад, дивідендами, відсотками та роялті, хоча існують винятки.

Податок на додану вартість (або ПДВ) стягується з товарів і послуг, які підлягають оподаткуванню ПДВ згідно із законодавством. ПДВ у Литві є частиною системи податку на додану вартість Європейського Союзу.

Стандартна ставка ПДВ у Литві становить 21%. Деякі товари та послуги обкладаються зниженими ставками ПДВ у розмірі 9% (наприклад, більшість

книг, періодичних видань та послуг з перевезення пасажирів), 5% (наприклад, певні фармацевтичні та медичні товари, допомога інвалідам) та 0% (наприклад, міжнародні перевезення). Деякі товари та послуги звільняються від сплати ПДВ (наприклад, фінансові послуги).

Закон про податкову адміністрацію встановлює перелік 25 податків (станом на 2015 рік), що стягуються у Литві. Крім зазначених вище податків, вони включають податки на нерухомість та землю, природні ресурси, забруднення, спадщину, лотереї та азартні ігри, а також збори за послуги, що надаються урядом (наприклад, реєстрація промислової власності) та певні податки в цукрова промисловість.

Список використаних джерел

1. Data on taxation in Lithuania. URL: <https://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/data-on-taxation-in-lithuania>
2. Воронкова О. М. Міжнародний досвід організації податкової служби та його значення для України. Формування ринкових відносин в Україні: збірник наукових праць. К., 2011. Вип. 12 (127). С. 36–40.
3. Податки: сутність, призначення та функції. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/18826/
4. Щодо особливостей податкової системи Литовської республіки. URL: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/print-55350.html>

Кос Н. В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ЧОРНОГОРІЇ

Непрямі податки є основним джерелом формування доходів державного бюджету більшості країн світу. Саме в цьому полягає їх фіскальне значення – в забезпеченні фінансування державних завдань і функцій. Непряме оподаткування в сучасних умовах повинне стимулювати економічний розвиток країн, сприяти створенню умов для залучення інвестицій, розвитку приватного бізнесу, сприяти зниженню податкового тягара, отриманню сталих доходів до

бюджету, тощо. Враховуючи курс України на євроінтеграцію, актуальним є вивчення досвіду функціонування податкових систем країн Європи.

Чорногорія країна Європи, яка з 2010 року офіційним кандидатом на вступ до Євросоюзу. Головним непрямим податком в Чорногорії є ПДВ. Розміри ПДВ в цій країні змінювалися, спочатку розмір збору визначався в 17%, потім в 19%, а в січні 2018 року встановлена діюча по сьогодні ставка ПДВ – 21%. Традиційно, як і в усьому світі, цей податок збирають з усіх видів товарів і услуг вітчизняного виробництва, а також імпортованих в країну. Існує перелік товарів, які підлягають оподаткування за пільговою (7%) ставкою, зокрема це стосується окремих груп продуктів та медичних препаратів.

Розрахунок і обов'язок по сплаті ПДВ регулює Закон про ПДВ від 01.01.2002 року, а також положення цього закону. ПДВ розраховується та сплачується за ставкою 21% на реалізацію всіх послуг і товарів, нове будівництво, імпорт товарів за винятком:

- реалізації соціально значущих товарів і послуг, а також імпорту товарів, для яких встановлена 7% ставка;
- реалізації товарів, послуг, а також імпорт соціально значущих товарів, які звільнені від сплати ПДВ. Крім того, від сплати ПДВ звільнюються товари, в режимі транзитного та тимчасового ввезення (за умови звільнення цих товарів від митних зборів), товари з особливими звільненнями, а також послуги щодо імпорту товару та ін.;
- реалізації товарів, послуг, а також імпорт товарів, для яких встановлена нульова процентна ставка. При експорті товарів також застосовується нульова ставка НДС.В оподатковувану базу включаються: ціна товару або послуги, а також акцизи та інші податки, такси, митні збори і збори, за винятком ПДВ. ПДВ обчислюється в момент поставки товарів, або в момент надання послуги, а товар вважається поставленим або послуга наданої в момент виставлення рахунку-фактури. Якщо оплата виконана частково або повністю до виставлення рахунку або до здійснення реалізації товару або послуги, ПДВ обчислюється на день прийому платежу з оплаченою сумою платежу.

Обов'язок з обчислення ПДВ при ввезенні товарів виникає в момент виникнення обов'язку зі сплати митних зборів та інших митних зборів на ввезення товарів. По товарах, звільненим від мита і митних зборів на ввезення товару, ПДВ обчислюється в момент виникнення зобов'язань щодо сплати зборів на ввезення товару, яка згідно з митними правилами повинна була виникнути, але не виникла. Розрахунок суми ПДВ до сплати в відношенні реалізованої продукції і послуг виробляє сам платник податків, за мінусом суми ПДВ, сплаченої раніше за закупівлю товарів, послуг або імпорту товарів. Податковим періодом оплати ПДВ вважається календарний місяць. Підприємці, у яких річний оборот за попередні 12 місяців не перевищує 18 000 євро, не

зобов'язані реєструватися для оплати НДС. Доцільно порівняти: у Хорватії ПДВ становить 22%, в Албанії, Болгарії та Словенії - 20%, в Македонії та Румунії - 19%, а в Сербії - 18%.

Оплату акцизних зборів регулює Закон про акцизний податок, прийнятий в кінці 2001 року, який набув чинності з 1 квітня 2002 року з усіма поправками, а також положення, прийняті на підставі цього закону. Акцизним податком обкладаються:

- алкоголь і алкогольні напої (1,90 євро за обсягом вмісту алкоголю в гектолітрі пива, нуль євро за гектолітр столового вина, 35 євро за гектолітр ігристого вина, 40 євро на гектолітрів напоїв, отриманих в процесі ферментації, 70 євро на гектолітрів напоїв середньої міцності напоїв і 550 євро на гектолітрів чистого спирту);

- тютюнові вироби. Податок в Чорногорії на тютюнові вироби складається із специфічного і пропорційного акцизу. Специфічний акциз для всіх сигарет становить 1,00 євро / кг (0,02 євро / за упаковку). Пропорційний акциз становить 26% від ціни продажу на сигарети, в яку включені сам акциз і ПДВ. Продажну ціну на сигарети, встановлює сам виробник, або імпортер і публікує їх в «Службових відомостях Р.Ч.Г.» Акцизний податок на інші тютюнові вироби сплачується за кілограм продукції і становить: на сигари і мундштук 10 євро, на нарізаний тютюн - 20 євро, на люльковий тютюн - 15 євро;

- мінеральні масла, їх похідні та замінники, а саме, бензин і інші ефірні олії (від 0,120 до 0,364 євро за літр), гас (від 0,069 до 0,120 євро за кілограм), нафтові гази та інші газоподібні вуглеводні (0,069 євро за кілограм).

Під акцизним вважається імпортер, або виробник акцизної продукції, а також особа, на яке відповідно до Закону може бути перенесено зобов'язання зі сплати акцизу (держатель акцизної ліцензії, звільнений користувач акцизу).

Зобов'язання по оплаті акцизу настає, якщо акцизна продукція вироблена в Чорногорії або ввезена на митну територію Чорногорії. Оплата повинна проводитися в момент сплати митного податку, крім випадків відстрочення платежу акцизу. Акцизне зобов'язання на сигарети настає з моменту прийняття контрольних акцизних марок, виданих Податковим органом.

Платник податків акцизу щомісяця самостійно розраховує акцизний податок і надає розрахунок до податкової інспекції до 15-го числа поточного місяця, за попередній місяць. Вкрай рідко, акциз на сигарети сплачується до 60-го дня, з дня прийняття контрольних акцизних марок. Вся продукція (тютюнові вироби, алкогольні напої), до надходження в роздрібний продаж, повинна бути промаркована контрольною акцизною маркою. Тютюнові вироби, а також алкогольні напої, в разі експорту, маркуються особливою маркою експорту.

Тютюнові вироби та алкогольні напої, які реалізуються на митних магазинах, маркуються спеціальної акцизною маркою.

Варто також зазначити, що в Чорногорії компанії платять найнижчий податок на прибуток – всього 9%, в той час як середній рівень по регіону ставить 17%.

Доцільно зазначити, податками обкладають підприємства з надання послуг і виробництва товарів на території Чорногорії. Податок на прибуток підприємств у Чорногорії встановлений на рівні 9% - один з найнижчих показників в Європі. Прибутковий податок для юридичних осіб вигідно відділяє Чорногорію поміж інших європейських держав і приваблює до неї інвесторів. Варто зазначити, що в Чорногорії існують регіони, які урядом віднесені до категорії, що розвиваються. Створювати компанії в таких регіонах вигідно зі сторони сплати податків, так як в протягом 3 років після відкриття підприємство має право на пільгове оподаткування. Розміри пільг визначаються ступені корисності й ефективності ведення бізнесу.

Список використаних джерел

1. Валігура В. Інвестиційно-інноваційна спрямованість справляння непрямих податків в Україні. Світ фінансів. 2011. № 1. С. 144 – 157.
2. Воронкова О. М. Податковий досвід країн Вишеградської групи та його значення для України. *Науковий вісник НУДПСУ*. 2009. №4(47). С. 100-105.
3. Озерчук О.В. Фіскальна ефективність непрямих податків в Україні. Наукові праці НДФІ. 2014. № 2 (67). С. 59 – 70.
4. Taxation trends in the European Union. Data for the EU Member States, Iceland and Norway // Eurostat Statistical books. 2013 edition. 313 p.

Красько А.А.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-2

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В КАНАДІ

У Канаді на федеральному рівні запроваджено податок на додану вартість, який має переважно фіскальне значення. При цьому на рівні багатьох

територій діє податок із продажів. У Канаді доволі високі ставки акцизного оподаткування. Акцизи мають не лише фінанське та соціальне значення, вони виступають способом контролю з боку держави за переміщенням підакцизних товарів.

Проблемою організації акцизного оподаткування в Канаді є наявність значної кількості контрабандних тютюнових виробів (у східних і південних провінціях країни), що постачаються переважно із США та окремих резервацій. Основні податкові надходження місцевих бюджетів формуються за рахунок оподаткування нерухомості (частка різних податків на нерухомість у доходах місцевих бюджетів подеколи досягає 40%) і підприємницької діяльності. Адміністрування податків у Канаді здійснює Канадське агентство митниці та зборів, яке підзвітне парламенту через міністра з національних доходів. Це агентство також адмініструє більшість місцевих податків, але місцеві органи влади вносять за вказану послугу певну плату. В окремих провінціях адміністрування місцевих податків здійснюють регіональні органи влади (міністерство доходів певного регіону).

Витрати на адміністрування податків у Канаді складають приблизно 1% обсягу зібраних податків. Щорічно податкові органи перевіряють із виїздом на місце приблизно 2% платників податків. Усі платники за категоріями ризику вчинення правопорушення поділені на чотири категорії (ідентифікація платника здійснюється за 150 показниками для фізичних осіб і 30 – для юридичних). Найчастіше перевіряють діяльність платників із найвищим рівнем ризику. Великі корпорації (компанії, які отримують дохід у понад \$250 млн. на рік) підписали з податковою службою спеціальні угоди, у яких обумовлені деякі питання проведення планових перевірок (строки, методи, порядок вирішення суперечок та ін.).

Строк такої перевірки зазвичай становить від 3 до 8 місяців, при цьому предметом перевірки може бути діяльність лише за останні 4 роки. Кримінальне законодавство Канади встановлює відповідальність за податкове шахрайство, під яким розуміють ненадання документів або свідоме перекручення відомостей, представлених податковій службі, що потягнуло за собою зниження сум нарахованих податків.

Податкові спори (конфлікти) розглядає спеціалізована судова установа – Податковий суд. Існує звичайна (стандартна) процедура, а також скорочене провадження розгляду спорів. Висока ефективність системи податкового адміністрування Канади зумовлена в цілому раціональною та гнучкою податковою політикою, яка органічно враховує інтереси і держави, і територій, і платників.

За оцінками міжнародних експертів, в Канаді найнижче податкове навантаження на бізнес серед всіх країн G7. Прозора система оподаткування і

варіанти фіскальної оптимізації створюють максимально сприятливі умови для здійснення підприємницької діяльності в цій країні.

Наприклад, податок на бізнес в США має куди більш складну і об'ємну структуру. Чого тільки варта сукупна ставка корпоративного податку в 38,9%. Для порівняння в Канаді цей податок в чистому вигляді не перевищує 15% на федеральному і від 11 до 16% на провінційному рівні.

У Канаді діє багаторівнева система оподаткування - федеральна, провінційна і територіальна. Тому загальні ставки податків в кожній провінції можуть відрізнятися, також багато що залежить від виду і масштабу діяльності. Наприклад, малий бізнес в Канаді платить набагато менше. У будь-якому випадку допомога податкових консультантів не завадить.

Ставки основних податків в Канаді в 2018 році. Корпоративний податок на прибуток. Базова федеральна ставка - 38%, а після загального зниження - 15%. Провінційні ставки в залежності від провінції варіюються від 11% (Британська Колумбія) до 16% (Нова Шотландія, Острів Принца Едуарда). ПДВ (податок з продажів). Федеральна ставка - 5%, провінційна - від 7 до 10%.

Прибутковий податок - прогресивна шкала в залежності від доходу - 15%, 20,5%, 26%, 29% і 33%. Зокрема, в 2018 році за ставкою 15% оподатковується дохід до 46,6 тисяч канадських доларів на рік, а за ставкою 33% дохід понад 205,8 тисяч.

За результатами всесвітнього банку спільно з аудиторською компанією Price Waterhouse Coopers (які щорічно проводять аналіз податкових систем економік різних країн, оцінюючи податкове навантаження і простоту податкового адміністрування) у 2014 році Канада в загальному рейтингу за 0 5 10 15 20 25 30 35 40 Країни ЄС Канада Росія Японія США Китай Індія 39,3 36,6 35,2 28,3 26,9 18,8 15,7 % 91 простотою сплати податків та податкового навантаження (який складався з 183-х країн) посіла п'яте місце.

Канада є федеративною державою, до складу якого входять 11 провінцій і дві федеральні території. Податкові права федеральної і провінційної гілок державної влади гарантуються Конституцією країни, а податкові права місцевої (муніципальної) влади визначаються і гарантуються провінційним законодавством, тому обсяг і характер цих прав іноді істотно варіюється по різних провінціях. В рамках Конституції Канади передбачено розмежування податкових повноважень між федерацією та провінціями, за якими закріплені певні сфери оподаткування.

За результатами вивчення досвіду побудови механізмів податкового адміністрування Канади можемо зробити такі узагальнення і висновки:

1) у Канаді платники податків мають право вести весь облік господарських операцій і здійснювати формування податкової звітності в електронній формі, що на практиці дозволяє мінімізувати витрати платника на

оформлення документів, а податковим органам – підвищити можливості інформаційно-аналітичного забезпечення процесів реального оподаткування;

2) у Канаді взаємини великих корпорацій та податкових органів регулюються не лише законодавчими актами, а й спеціальними угодами, у яких визначені особливості здійснення податкового контролю;

3) Канаді реалізовано так званий американський підхід до побудови системи відповідальності за вчинені податкові правопорушення, в тому числі податкові злочини, який відзначається жорсткістю санкцій та криміналізацією значної кількості податкових девіацій, покаранням за податковий злочин може бути як тривалий строк позбавлення волі, так і значна сума штрафу з конфіскацією майна платника.

Список використаних джерел

1. Воронкова О. М. Результати та перспективи модернізації податкової служби України. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди”, 2014. Випуск 22/1. С. 207–212.

2. Воронкова О. М. Трансформація системи оподаткування в Україні. *Фінанси України*. 2000. №1. С. 118-123.

3. Попова Л. В. Налоговые системы зарубежных стран : учеб.-метод. пособ. Дело и Сервис, 2011. 432 с.

4. Ткаченко Н. М. Податкові системи країн світу та України. Облік і звітність : навч.-метод. посіб. К. : Алерта, 2004. 554 с.

5. Андрущенко В. Л. Податкові системи зарубіжних країн / В. Л. Андрущенко, О. Д. Данілов. К. : Комп'ютерпрес, 2004. 240 с.

Кременовська О.С.

Університет державної фіскальної служби України,

група ФМД-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків

Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ІСПАНІЇ

Для існування держави необхідні величезні фінансові ресурси, що акумулюються в бюджетному і позабюджетному державному централізованому фондах в основному завдяки функціонуванню податкової системи. Податкові

надходження завжди посідали чинне місце у процесі формування бюджету. Така роль податків та зборів зумовлена в більшості історично і сформувалась у вигляді плати за те чи інше благо. Існування ефективної податкової системи є передумовою державної забезпеченості коштами, які в подальшому спрямовуються на оплату праці державним службовцям, виконання соціальних програм, гарантування соціальних виплат, тобто забезпечення необхідних умов для покращення життя населення.

Податкова система Іспанії – одна з наймолодших в Європі. По-справжньому вона стала створюватися лише в постфранкістський період і надалі видозмінювалася відповідно до вимог Європейського Союзу. Податкова політика Королівства Іспанія суттєво змінилась у 70-х роках XX століття, після проведення податкових реформ 1977 та 1984–1985 років. Основна їх мета – реорганізація податкової служби держави для спрощення процедури сплати податків, поліпшення обліку платників, посилення боротьби з податковими злочинами. [1, с.78].

Податкова система Іспанії триступінчаста. Корпорації та населення платять федеральний, регіональний та місцеві податки.

Федеральні податки наступні.

Прибутковий податок з фізичних осіб. Найбільш високі доходи бюджету забезпечуються за рахунок прибуткового податку з фізичних осіб. Іспанці обчислюють прибутковий податок на підставі заповнюваних усіма декларацій про доходи, в які вносяться дані про всі види доходів. Крім заробітної плати, доходів від підприємницької і професійної діяльності, дивідендів від капіталу, надходжень від нерухомості, акцій, здачі в оренду житла, спадщини, торгових операцій в неї включаються пенсії, допомоги по безробіттю та інші соціальні виплати.

З фіксованої заробітної плати, одержуваної за місцем роботи, податки стягуються автоматично на підприємстві. З усіх інших видів доходу, включених до декларації іспанець платить безпосередньо в податкове управління Міністерства фінансів.

Законодавством Іспанії встановлені строгі терміни подання податкової декларації – 20 червня, прострочення карається штрафними санкціями, це свідчить про жорсткий контроль за дотриманням законодавства держави, що у свою чергу позитивно впливає на життя громадян.

Податок на прибуток корпорацій. Одним з основних прямих податків в Іспанії є податок на прибуток корпорацій. Ставка податку становить 35%. Для кооперативів ставка знижується до 26%. Декларації з податку на дохід корпорацій подаються до податкового органу раз на рік – до 1 липня року, наступного за звітним [2, с.117].

Регіональні податки. Регіональні податки в Іспанії доцільно класифікувати за двома групами. Перша – це власні податки, що встановлюються урядами регіонів. Друга – податки, що були раніше федеральними, але після часткової реформи оподаткування 1994 передані територіям для зміцнення їх фінансового становища. До них відносяться:

Податок на власність (майно). Вираховується за прогресивною шкалою зі ставками від 0,2% до 2,5% на рік. Оплачується резидентом (фізичною особою) в Іспанії раз на рік одночасно з прибутковим податком у тому випадку, якщо сумарне майно платника податків перевищує 90.000 євро. У рахунок йдуть: нерухомість, транспортні засоби, сальдо в банках, депозити та інші фінансові продукти, коштовності, твори мистецтва і т.д. Не підлягають оподаткуванню історичні та культурні цінності.

Податок на майно, що переходить у порядку спадкування або дарування. Ставки від 7,65% до 34%. При визначенні оподатковуваної бази найбільшими пільгами користується прямий спадкоємець.

Податок на передачу майна. Платниками виступають юридичні особи при придбанні основних засобів (рухомого або нерухомого майна, використовуваного у підприємницькій діяльності) або оренді майна. Передача рухомого майна оподатковується за ставкою 4% від суми угоди, нерухомого майна – 6% від його кадастрової вартості.

Розглянемо місцеві (муніципальні) податки.

Податок на нерухомість. Мова йде про земельні ділянки і будівлях в межах муніципального округу. Ставка з цього податку регулюється муніципалітетами і становить, як правило, 3%. Оцінка майна здійснюється Кадастровим управлінням. Цей податок виплачується один раз на рік. Він становить близько 15% муніципальних доходів.

Податок на економічну діяльність. Основним муніципальним податком є податок на економічну діяльність. Він був введений з метою посилення контролю за збором податків з дрібних підприємців, власників дрібних крамничок, які є основою економіки Іспанії. Даний податок дає місцевим бюджетам 3,4% від загальних доходів. Податок сплачують юридичні та фізичні особи, які займаються підприємницькою діяльністю.

Також існують місцеві податки, такі як: податок на зростаючу вартість земельних ділянок. Вноситься при зміні власника ділянки у разі, якщо його кадастрова вартість зросла за період, що минув від придбання до продажу; податок на будівництво будинків суспільної значимості; податок на вивіз сміття та інші [4, с.59].

Отже, трирівнева податкова система Іспанії дає змогу наповнювати державний та місцевий бюджети коштами, які в майбутньому будуть використані для потреб держави. Податкова система Іспанії є відносно

молодою та жорсткою, проте забезпечує стійкість держави на міжнародній арені серед держав ЄС.

Список використаних джерел

1. Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики ХХ – початок ХХІ ст.: Навч. посіб. В.Ф. Салабай, І.Д. Дудко, М.В. Борисенко, М.П. Чуб. К.КНЕУ, 2006. 368 с.
2. Литвиненко Я.В., Якушик І.Д. Податкові системи зарубіжних країн: Навч. посіб. К.МАУП, 2017.
3. Воронкова О. М. Результати та перспективи модернізації податкової служби України. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди”, 2014. Випуск 22/1. С. 207–212.
4. Мозговий О.М., Оболенська Т.Є., Мусієць Т.В.: Міжнародні фінанси. Навч. посіб. К.КНЕУ, 2018.

Левицька Н.О.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ ДО ДОСВІДУ УКРАЇНИ

Сучасний стан економіки нашої держави вимагає загострення уваги на проблемах оподаткування, формування розумного підходу до вирішення проблем податкового навантаження на суб'єктів господарювання, зокрема стягнення податку на прибуток.

Актуальною проблемою є дослідження податку на прибуток тому що на сьогодні він є досить вагомим для групи прямих податків. В Україні податок на прибуток є однією з домінуючих дохідної частини державного бюджету, а також він виступає механізмом, що спричиняє соціально-економічний розвиток суспільства та ефективне господарювання підприємств.

Аналіз наукових публікацій з теми дослідження та виділення невирішених проблем. Проблематикою оподаткування прибутку підприємств займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів. Вагомий внесок у становлення теоретичних основ оподаткування прибутку підприємств

зробили: Л. Вальрас, У. Джевонс, А. Маршал, Д.Рікардо, А. Сміт. На сьогодні слід відзначити праці О. Василика, В. Вишневецького, Н.Дороша, А. Даниленко, Р. Шумського, О. Данілова, Н. Ярошевич, В.Барабанова, А.Соколовської, А. Крисоватого, О. Рудь та ін.

Податок на прибуток – це прямий загальнодержавний податок, який є основним бюджетоутворюючим податком, стягується з прибутку із джерелом походження з України та за її межами і визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку). Платниками цього податку можуть бути як резиденти, так і нерезиденти. [1, с. 656].

У розвинутих зарубіжних країнах податок на прибуток підприємств активно використовується як регулятор соціально-економічних відносин, який дає змогу здійснювати вплив на обсяги виробництва, конкурентоспроможність вітчизняних підприємств, інвестиційний клімат та економіку країни загалом. За його допомогою можна регулювати вибір тієї або іншої правової форми організації бізнесу; напрями розподілу прибутку (накопичення або споживання); розподіл ресурсів між окремими сферами господарської діяльності; вибір методів фінансування інвестицій; розподіл і перерозподіл ВВП; темпи економічного зростання на макрорівні [1].

Водночас вітчизняний досвід оподаткування прибутку підприємств демонструє в основному фокусування на фіскальній ефективності податку на прибуток, а не на його регулюючому потенціалі. Найбільше надходжень із податку на прибуток здійснюється за рахунок приватних підприємств, а найменше – за рахунок банків та страхових компаній. Такі зміни зумовлені кризою в країні, нестабільністю валюти та податковим тягарем. Деякі суб'єкти господарювання припинили свою діяльність, частина інших ухиляються від сплати податку шляхом заниження прибутку чи пошуку «лазівок» у законодавстві.

Слід зазначити, що податок на прибуток підприємств в Україні схожий із податком на прибуток корпорацій у зарубіжних країнах. Питома вага корпоративного податку в доходах бюджетів зарубіжних країн різна: в США коливається від 8% до 11%, до 5,5% у Франції та Німеччині, до 11% у Великобританії [2]. Регулюючу функцію податку на прибуток використовують шляхом застосування такого інструмента, як податкова ставка. Як відомо, в Україні використовується основна ставка податку на прибуток, яка становить 18%. Для порівняння розглянемо ставки податку на прибуток підприємств у деяких країнах світу.

У 2018 р. найвища ставка податку на прибуток спостерігається в Японії - 30,86% та в США - 27%. Найнижча ставка на прибуток в Угорщині – 9%. У значній частині країн світу ставка податку на прибуток за період дослідження

була стабільною, наприклад у Австрії, Польщі, Білорусі, Китаї та Україні. Найнижча ставка податку на прибуток зафіксована в офшорних зонах. Наприклад, на острові Мен, Бермудських та Кайманових островах податок на прибуток становить 0%. Є країни, про які можна сказати, що вони є напівофшорами. Це Ліхтенштейн та Кіпр, де ставка податку на прибуток становить 12,5%.

Такими низькими ставками ці країни залучають закордонні активи, через що вони стали осередком незаконного бізнесу. Високі ставки застосовують країни з усталеною економічною моделлю, економічно сильні та з високим рівнем соціального забезпечення населення. Ставка податку на прибуток в Україні близька до ставки інших країн, які теж ще знаходяться на стадії розвитку. Було б раціонально подумати про зниження ставки податку на прибуток в Україні хоча б до рівня 15%, оскільки це могло б привести до розвитку бізнесу та виходу його з «тіні».

Позитивний досвід застосування регулюючого потенціалу податку на прибуток має Канада. Так, у цій країні ставка корпоративного податку становить 26,5% та включає в себе федеральний податок – 15% та провінційний – 11,5% [3]. Відмітимо, що у Канаді широко застосовується практика різноманітних пільг. Наприклад, податковий кредит застосовується для компаній аерокосмічної, фармацевтичної, комп'ютерної та телекомунікаційної галузей. Це сприяє залученню іноземних інвестицій, стимулює розвиток науково-технічного прогресу та розвиток економіки загалом.

Ще однією особливістю корпоративного оподаткування зарубіжних країн є сплата мінімального корпоративного податку. Наприклад, в Австрії передбачається сплата в обов'язковому порядку мінімального корпоративного податку незалежно від результатів діяльності платника: для компаній з обмеженою відповідальністю – 437,5 євро, акціонерних товариств – 875 євро за кожний минулий квартал, або 1750 і 3500 євро в рік відповідно. Для новостворених компаній розмір мінімального корпоративного податку протягом першого року роботи знижений до 273 євро за квартал, або 1092 євро в рік. У разі отримання компанією збитку сплата переноситься на майбутнє, до отримання прибутку. У США справляється альтернативний мінімальний податок (АМП) з метою запобігання заниженню платниками з високим рівнем доходів податкових зобов'язань шляхом зловживання пільгами, знижками і кредитами, тобто легалізованого ухилення від податків[3].

Дійдемо до таких висновків, на основі проведеного аналізу практики справляння податку на прибуток підприємств в Україні та розглянутого досвіду зарубіжних країн у корпоративному оподаткуванні можна стверджувати, що механізм оподаткування прибутку підприємств в нашій країні потребує вдосконалення з метою підвищення регулюючої ролі цього податку. Зокрема

потрібно врахувати такі заходи для реформування податкової системи України: посилити контрольні заходи за сплатою податку на прибуток; створити стимули для місцевих органів влади в зацікавленості розвитку малого бізнесу на їхніх територіях та встановити знижені ставки податку на прибуток підприємств для сектору малого бізнесу; запровадити податкові пільги та встановити фіксований мінімальний корпоративний податок.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України [Текст]. Упоряд.: О.О. Головашевич, М.П. Кучерявенко. Х.: Право, 2018. 656 с.
2. United States Federal State and Local Government Revenue : веб-сайт. URL : <http://www.usgovernmentrevenue.com> (дата звернення: 25.02.2020)
3. KPMG. Corporate tax rates table : веб-сайт. URL: <https://home.kpmg/kh/en/home/services/tax/tax-tools-and-resources/tax-rates-online/corporate-tax-rates-table.html> (дата звернення: 25.02.2020)
4. Воронкова О. М. Трансформація системи оподаткування в Україні. *Фінанси України*. 2000. №1. С. 118-123.
5. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: в 3 т. / кол. авторів, за заг. ред. М.Я.Азарова. 2-ге видання, доп. та перероб. Міністерство фінансів України, НУДПСУ, 2011.
6. Побоча К. П., Качула А. Г. Напрями удосконалення організації податкового менеджменту на підприємстві. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти*: Збірник наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конкуренції (28 - 29 березня 2019 року). Ч. 2. Дніпро, НМетАУ. 2019. С. 155 - 157.

Мерва А.О.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В УГОРЩИНІ

Останнім часом Угорщина користується великою популярністю при проведенні податкового планування. Не дивно, адже ця юрисдикція поєднує в

собі європейську, не забруднену "чорними списками" репутацію і гнучке корпоративне оподаткування, яке можна порівняти з кіпрським. Перед підприємцями, які відкрили бізнес в цій країні, відкриваються ідеальні можливості для вибудовування схем з дивідендами, позиками і ліцензійними платежами. Крім стандартних ставок податків, в Угорщині також застосовуються знижені ставки ПДВ для деяких категорій підприємств і спрощений підприємницький податок.

Початок змін у механізмі оподаткування в Угорщині випав на кінець 90-х років XX століття. До початку реформи угорська система оподаткування регулювалася численними нормативно-правовими актами. Сьогодні ж в країні існує лише декілька законів, які чітко регламентують фундаментальні питання оподаткування (правовий статус платників податків, база оподаткування, порядок обчислення та сплати податків). Нової форми податкова система Угорщини набула 1997 року, коли був прийнятий базовий закон у сфері оподаткування [1].

Податкова система Угорської Республіки спрямована на:

- забезпечення одержання такої суми доходів, якої було б достатньо для фінансового забезпечення всіх витрат держави;
- уніфікацію оподаткування з різних джерел доходів;
- досягнення рівності в оподаткуванні різних суб'єктів [2].

Перехідному періоду в Угорській Республіці було характерно виникнення нових ринкових інститутів, відокремлення приватного сектора, створення власної податкової системи. Велике значення набула фінансова дисципліна, особливо у сфері малого та середнього бізнесу/

Вона має два напрями:

- дисципліна платежів, яка передбачає, що під час ділових угод кошти вносяться у встановлений та чітко визначений термін;
- фінансова дисципліна передбачає, що заборгованість щодо податкових відрахувань повинна сплачуватись у встановлений термін [2].

В Угорській Республіці всі податки поділяються передусім на прямі та непрямі. До прямих належать податок на прибуток підприємств, особистий прибутковий податок, відрахування на соціальне страхування, податкові платежі до основних недержавних фондів, місцеві податки; до непрямих — податок на додану вартість, акцизні збори.

Податок на додану вартість уперше був запроваджений в Угорській Республіці у 1988 році.

Стандартна ставка становить 27%. Знижена ставка в розмірі 18% застосовується до товарів та послуг наступних категорій: молоко і молочні продукти (крім материнського молока і продуктів, які оподатковуються за ставкою 5%); продукти, вироблені з використанням кукурудзи, борошна,

крохмалю або молока; товари комерційного розміщення; нерегулярні заходи просто неба; інтернет-послуги; харчування в ресторанах.

Знижена ставка в розмірі 5% застосовується до таких товарів та послуг: медичні послуги; медична техніка; книги; електронні книги; журнали; свині, велика рогата худоба, вівці та кози; птахи, яйця птахів; молоко (крім материнського молока, а також молока, обробленого надвисокою температурою або зі збільшеним терміном придатності); послуги централізованого теплопостачання; послуги інструментальної живої музики артистів в закритих приміщеннях.

Не обкладаються ПДВ фінансові та інвестиційні послуги. Для обмеженого кола ліків встановлена нульова ставка податку, під цю ставку підпадає і експорт (загалом 48 позицій товарів) [3].

Іншим непрямим податком є акцизний збір. У 1992 році законодавством Угорської Республіки встановлено перелік підакцизних товарів. Здебільшого це товари, які користуються підвищеним попитом. Окремим законом визначається процедура Акциз поширюється на нафту, спиртні напої, пиво, шампанські вина, продукти переробки спиртів, тютюнові вироби. оподаткування цих товарів з метою забезпечення максимальних надходжень та зменшення можливості ухилення від сплати цього податку. З 1998 року акцизним збором було замінено податок на споживання. Крім того, прийнятий закон дав змогу систематизувати відповідне законодавство, а також об'єднати відповідні законодавчі акти щодо цього податку. Суб'єкт оподаткування в цьому випадку – завод – виробник, організація, що займається складуванням, зберіганням та реалізацією, і приватна особа [3].

Загалом, за останній час угорське податкове регулювання стало відповідати західноєвропейській моделі оподаткування. Замість колишніх розрізнених постанов і розпоряджень в галузі оподаткування діє кілька загальнодержавних законів, які є наріжним каменем цілісної системи оподаткування, що чітко визначає весь спектр питань від платників податку та бази оподаткування до порядку їх обчислення та сплати.

Список використаних джерел

1. Фінанси країн Європейського Союзу: навч. посіб. / М. І. Карлін К.: Знання, 2011. 639 с.
2. Finance business service. URL: <https://fbs-tax.com/uk/tax-planning/hungary/tax-planning/>
3. Світовий досвід оподаткування: Угорщина. URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/hungary/>

Михайленко В.В.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-2
Науковий керівник:
Венгуренко Т.Г.
старший викладач кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ВПЛИВ ОПОДАТКУВАННЯ НА ПРОЦЕСИ ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день, з розвитком ринково-економічних відносин, постає питання в регулюванні впливу на споживчі ціни системи оподаткування, ефективність якої залежить від організації діючого механізму податкової системи, середнього рівня ставок, порядку сплати та видів і розмірів пільг у цій сфері.

Податкові аспекти регулювання процесів ціноутворення в Україні одержали розвиток у працях Н.П. Мацелюх, В.В. Мушенко, І.П. Сидор та ін.

Податок і ціна економічно взаємопов'язані й опосередковані грошовою формою. Податки відображають рух грошових коштів цільового призначення, а ціна – показник виміру суспільної оцінки витрат і результатів діяльності суб'єктів господарювання. Взаємозв'язок податків і цін як самостійних категорій зумовлений застосуванням різних форм розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту. Водночас їх функціональний вплив на розподільчі процеси утворює нерозривну взаємодоповнюючу єдність [1].

При цьому податки впливають на ціну і ціноутворення прямо і опосередковано. Опосередкована дія податків проявляється в тих випадках, коли податки входять у склад витрат, на основі яких формується ціна. Пряма дія податків на ціну визначає її пропорційну зміну відповідно до зміни величини стягуваного податку. Таку дію мають непрямі податки, величина яких нараховується пропорційно вартості реалізованої або імпортованої продукції, наданих послуг, виконаних робіт [2]. Серед основних податків в Україні, що роблять найбільший вплив на структуру і рівень цін, є ПДВ, акцизний податок, податок на прибуток підприємств та податок на доходи фізичних осіб (рис.1).

Як видно з графіку, усі зазначені податки за останніх 5 років в абсолютних величинах збільшувались. Найбільшим бюджетоутворюючим податком України є податок на додану вартість, у 2019 році він становив 329,76 млрд. грн. Його питома вага у бюджеті та мінливість ставок зумовлює відчутний вплив на інфляційні процеси в економіці, впливає на здорожчення

продукції, знижуючи її конкурентоспроможність на внутрішньому й зовнішньому ринках держави.

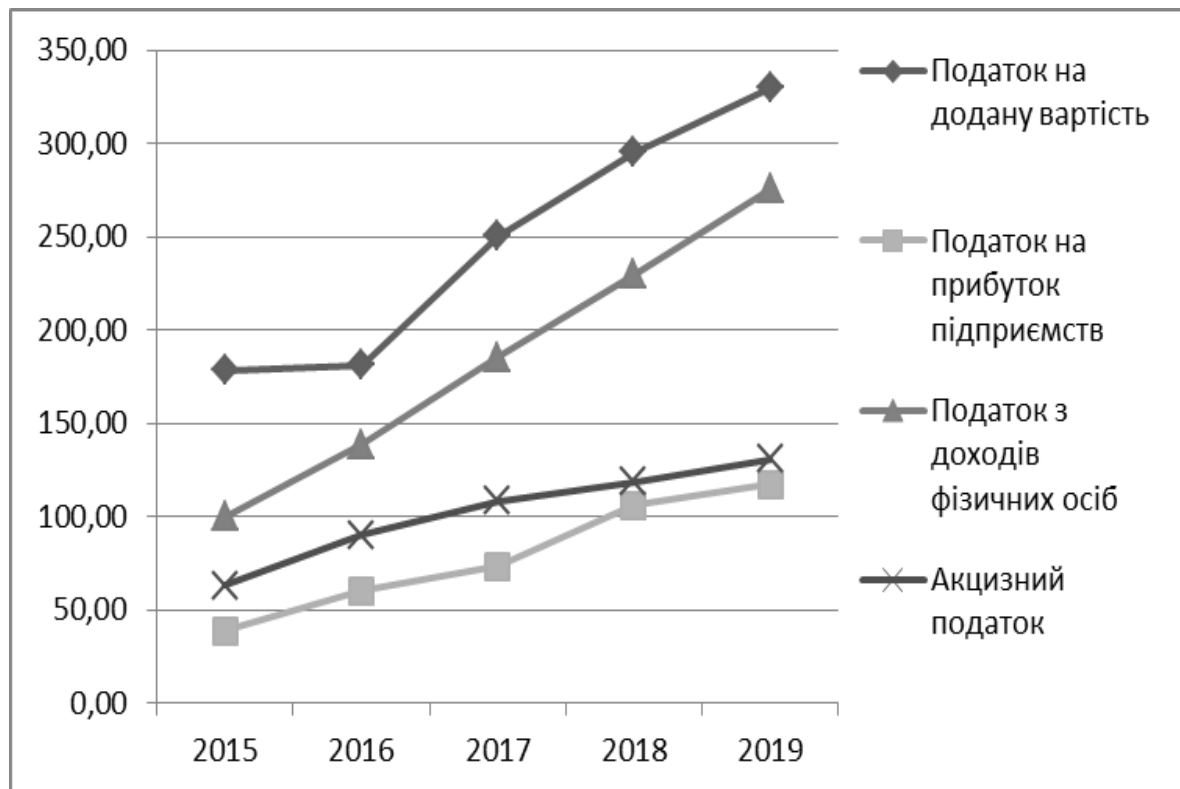

Рис. 1 Динаміка росту найбільших податків в Україні за 2015-2019 р.р., млрд.грн.

Джерело: складено автором на основі джерела [3]

Незважаючи на переваги вищезазначених податків (розподіл податкового тиску між учасниками виробничого процесу, залежність від реального внеску виробника в остаточну вартість товару, специфічність бази оподаткування), вони чинять прямий вплив на рівень цін, а тому ступінь зростання ціни залежить від ставки податку. Паралельно з цим зниження ставки податку не означає зворотного впливу на цінову складову товару. Перевагою даної ситуації є зниження податкового навантаження на суб'єктів господарювання, та, відповідно, посилення їх інвестиційних можливостей [4].

Отже, діючи в Україні податкова система детермінує зростання податкових платежів пропорційно зростанню цін. Це вигідно для фіскального змісту системи, однак, неприйнятно з позицій обґрунтованості платників податку та, врешті, стабілізації цін національної економіки. Виникає суперечлива ілюзія зростання доходів національного бюджету, яка обумовлюється, передусім, інфляційними чинниками – зростанням цін, збільшенням податкової маси та дефіциту бюджету, оскільки інфляційні процеси значною мірою впливають на його витрати. Таким чином, діючий

механізм ціноутворення відбиває реальний стан ефективності економіки в Україні. Остання залишається неадекватною економічним умовам і завданням розвитку та не сприяє подоланню сучасної економічної кризи на національному рівні.

В ході формування ефективного ціноутворення в Україні недостатньо використовуються досвід і тенденції економічно розвинених країн. Так, досвід розвинених країн свідчить, що підвищенню ефективності ціноутворення та стабілізації внутрішніх та зовнішніх цін сприяють простота та зручність системи оподаткування, її мобільність і гнучкість, а також обґрунтованість фінансових потреб держави.

В процесі проведеного дослідження ми з'ясували, що податкові відносини є вторинними відносно до ціноутворення в розподільчих відносинах. Разом з тим вони можуть сприяти коливанню цін як причина їх підвищення або зниження. І ця небезпека тим сильніша, чим вищий рівень податкових вилучень у ціні і чим нерівномірніший розподіл податків між товарами різних груп. Рівномірне включення податків у ціну всіх товарів, з одного боку, має макроекономічний ефект, оскільки зменшує попит рівною мірою стосовно всіх товарів. З іншого боку, наявність нерівномірного обкладання непрямими податками призводить до того, що з'являється можливість впливати на пріоритети і переваги платників податків щодо вибору тих чи інших товарів для споживання, тобто мікроекономічний ефект.

Список використаних джерел

1. Сидор. І.П. Взаємозв'язок податків на споживання та цін в умовах ринкової економіки. *Науково-практична конференція «Оподаткування в промисловому регіоні: теорія та практика»*. 2016. №4. С.131-136.
2. Мацелюх Н.П. Вплив податкових чинників на формування цін. *Фінанси України*. 2013. № 2. С. 74–81.
3. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2019 рік. *Державна казначейська служба України*: офіц. веб-сайт. URL:<https://www.treasury.gov.ua/ua> (дата звернення: 24.02.2020).
4. Мушенюк В.В. Вплив оподаткування на ціноутворення в Україні: фінансово-правові аспекти. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 5. С. 193-197

Михайленко В.В.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-2
Науковий керівник:
Воронкова О.М.
д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ШВЕЦІЇ

Система оподаткування є важливим інструментом формування дохідної частини державного та місцевих бюджетів, а також ефективним регулятором соціально-економічного розвитку будь-якої країни. Важливе значення у формуванні ефективної системи прямого оподаткування має вивчення зарубіжного досвіду високорозвинутих країн, зокрема на прикладі Швеції, з метою визначення найбільш сприятливих для України методів та інструментів податкового регулювання.

Особливостям адміністрування прямих податків високорозвинутих країн Євросоюзу, в тому числі і Швеції, присвячені наукові праці багатьох українських та зарубіжних учених, серед яких: І. Андрющенко, В. Андрущенко, О. Воронкова, Ю. Гринь, А. Даниленко, Т.Єфіменко В.Кміть, О. Яскевич, та багато інших.

Швеція є країною з високим рівнем розвитку економіки і соціального забезпечення. Вона поряд з іншими скандинавськими країнами характеризується високим показником податкового навантаження на економіку – понад 50%, у тому числі прямі – 25,3, непрямі – 14,7, на соціальне страхування – 16,5%.

Особливістю державної податкової системи Швеції є її соціальна спрямованість. Близько 60 % усіх витрат бюджету використовується на охорону здоров'я, соціальне забезпечення, освіту та культуру. Наслідком проведення такої політики є високий рівень соціального забезпечення громадян, особливо пенсіонерів та інвалідів, експортна спроможність шведських компаній, що займають помітне місце на світовому ринку.

Також, варто зазначити, що у Швеції проводиться чітке розмежування між податками, що належать до компетенції уряду, і тими, що знаходяться в компетенції місцевих органів влади. Відповідно до цього визначається сума податків, що надходять до цих рівнів. Слід зазначити, що більшість цих коштів повертається до платників у вигляді отриманих від держави послуг.

Розвиток системи оподаткування у Швеції відбувається під впливом загальної економічної ситуації, для якої характерні такі тенденції:

- стабільність та незмінність протягом кількох років загальних правил стягнення податків;
- високий ступінь розвитку регулятивної системи;
- постійна орієнтація держави на підтримку структуровід-новлювальної рівноваги;
- гнучкість, вибірковість щодо спрямованості комплексу пільг та санацій на реалізацію загальних цілей соціально-економічної політики;
- мінливість і чутливість до змін у формуванні доходів об'єктів оподаткування;
- постійна протиінфляційна спрямованість;
- гнучкість різних видів податків та ставок залежно від стану грошового обороту;
- охоплення різними податками грошової, майнової та натуральної власності як об'єктів оподаткування [1].

Податкова система Швеції включає безліч прямих і непрямих податків і зборів. Найбільш важливими прямими податками є державний та місцевий прибутковий податки і державний податок на власність (рис.1).

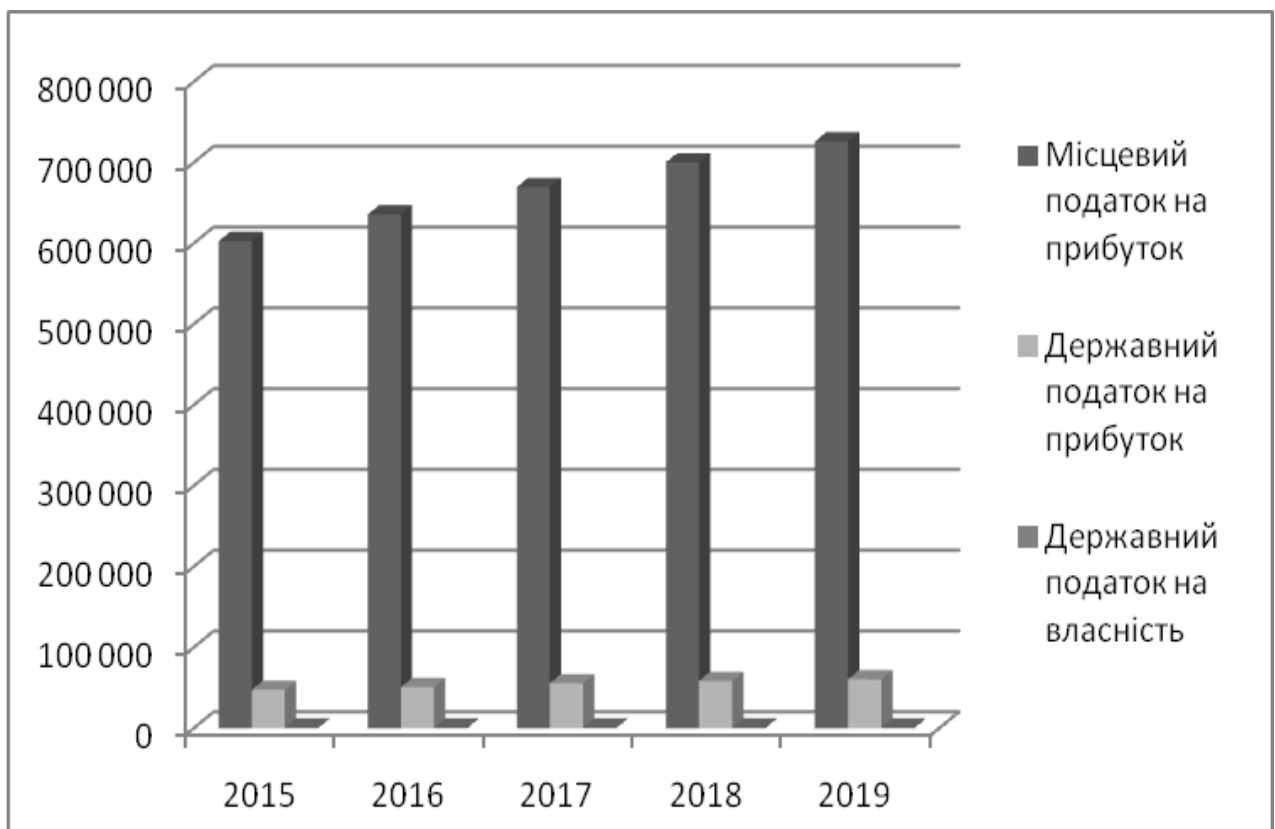

Рис. 1 Динаміка найбільш важливих прямих податків Швеції за 2015-2019 р.р., млн. крон.

Джерело: складено автором за [2]

Відповідно до вищезазначеної динаміки найбільшу частину надходжень до бюджетів Швеції серед прямих податків становить місцевий податок на прибуток, у 2019 році його показник досяг 726046 млн. крон. Поряд з цим спостерігається поступове підвищення суми надходжень по кожному із податків, що свідчить про економічний розвиток країни та податкову культуру її населення. Також варто зазначити, що до податку на прибуток застосовується прогресивна шкала оподаткування і він розподіляється на три категорії: податок на трудові доходи фізичних осіб, майновий та корпоративний. Якщо скупний прибуток фізичної особи не перевищує 170 тис. крон, податок складає 31 %, при перевищенні вказаної суми ставка податку може зростати до 50 %.

Майновий податок стягується із розрахунку вартості майна: до 800 тис. крон – ставка нульова; до 1,5 млн крон – 1,5 %; до 3,5 млн крон – 12 тис. крон + 2,5 %; на майно більшої вартості – 62 тис. крон + 3 %. Корпоративний податок стягується з підприємств за ставками в межах від 20 до 30 %. Прямими податками обкладаються також спадкоємство (мити, що сплачується спадкоємцем) і дарування [3].

На сьогодні приватні особи сплачують прибутковий податок і державі, і місцевим органам управління, тоді як юридичні особи за винятком домоволодіння громадян, що померли обкладаються тільки загальнодержавним прибутковим податком. Рівень загальнодержавного прибуткового податку для фірм складає 28%. Місцевий прибутковий податок визначається таким чином: щорічно всі місцеві органи управління вирішують, яку частку від доходу оподаткування складатиме податок. У середньому рівень місцевого прибуткового податку складає приблизно 31% від доходу оподаткування.

Проаналізувавши досвід Швеції та особливості її системи прямого оподаткування, вважаємо, що пошук ефективної системи оподаткування в Україні необхідно проводити у таких напрямках:

- упровадити податок на виведений капітал, що дозволить побачити справжній стан капіталізації підприємств та прибутковість бізнесу, залучати інвестиції і кредити;
- оптимізувати ставки майнових податків та навести лад у практиці його адміністрування, що дозволить збільшити та забезпечити адекватні надходження до місцевих бюджетів;
- оптимізувати співвідношення між прямими та непрямими податками, насамперед у напрямі узгодження та диференціації ставок прибуткового оподаткування юридичних і фізичних осіб;
- прямі податки мають використовуватися винятково як державний інструмент для регулювання суспільних процесів;
- упровадити регресивну форму оподаткування для бюджетоутворюючих підприємств (із найбільшою питомою вагою по надходженнях до бюджету);

- підвищити рівень відповідальності платників податків за своєчасну і повну сплату належних до бюджету платежів, разом із встановленням матеріальної та кримінальної відповідальності, з одночасним заохоченням і моральним стимулюванням до сплати податків;
- удосконалити чинний порядок адміністрування прямих податків;
- упорядкувати перелік пільг для юридичних і фізичних осіб та ліквідувати необґрунтовані податкові пільги, які деформують вартісні показники в економіці та знижують конкурентоспроможність товаровиробників;
- податки повинні не пригнічувати, а розвивати сферу виробництва;
- доцільно забезпечити бездефіцитний бюджет держави та створити сприятливий клімат для зарубіжних інвесторів [5].

Отже, Швеція, як і більшість інших економічно розвинених країн, активно вдосконалює національну податкову систему. Протягом останніх років основними напрямками податкових реформ були заходи щодо гармонізації національного податкового законодавства зі стандартами Євросоюзу, а також спрощення системи оподаткування та інше.

Список використаних джерел

1. Андрющенко І.С., Гринь Ю.В. Міжнародний досвід організації податкового адміністрування. *Ефективна економіка*. 2015. №11. С. 34-37.
2. Debiterade skatter och avgifter för deklarationsår 2009–2019. *Statistikmyndigheten SCB*. URL: https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/offentligekonomi/beskattning/taxerin_gsutfallet/pong/tabell-och-diagram/debiterade-skatter-och-avgifter-for-deklarationsar-20092019/
3. Світовий досвід Оподаткування: Швеція. *Державна фінансова служба України*. URL: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/print-56642.html>
4. Воронкова О. М. Міжнародний досвід оцінювання ефективності податкового адміністрування та його значення для України. *Наука й економіка*. Хмельницький, 2011. Випуск 3 (23). С. 12–18.
5. Кміть В.М., Яскевич О.І. Зарубіжний досвід функціонування системи прямого оподаткування та доцільність його застосування у національній практиці. *Український журнал прикладної економіки*. 2017. № 3. С. 96-106.
6. Актуальні проблеми удосконалення податкового регулювання: монографія / Л.Л. Тарангул, С. С. Гасанов, Л. Л. Баланюк та ін. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2013. 526с.

Михайленко В.В.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-2
Науковий керівник:
Побоча К.П.
к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Пріоритетними завданнями уряду будь-якої країни є забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку, досягнути якого можливо лише за умов розвитку інвестиційної діяльності. Серед сукупності інструментів державного регулювання саме податкова система є найбільш вагомим фактором, що визначає сприятливість середовища країни для інвестиційної активності на її території.

Податкові аспекти регулювання інвестиційної діяльності в Україні одержали розвиток у працях О.М. Воронкова, В.І. Дмитрів, І.О. Цимбалюк, Я.А. Літвін, Т.К. Метіль та ін.

В сучасних умовах розвитку фінансово-економічних процесів в Україні інвестиційна політика не сприяє підвищенню конкурентоспроможності економіки країни. Важливе місце в процесі активації інвестицій належить впровадженню фіскальних методів державного регулювання, яке в системній державній підтримці інвестиційного процесу розвитку національної економіки використовується не так давно та потребує більшої уваги в сучасних умовах [1].

Податкове регулювання інвестиційної діяльності – це система фінансово-економічних, організаційно-правових та інформаційних заходів, що здійснюється на макро-, мезо- і мікрорівні державними і місцевими установами за допомогою різноманітних податкових інструментів для забезпечення можливості інвестування суб'єктами підприємництва в масштабах і термінах, які відповідають їх інтересам та інтересам розвитку всього суспільства [2].

В Україні на сьогоднішній день податкове регулювання іноземних інвестицій можна оцінити як незадовільне. Про це говорить динаміка надходжень прямих іноземних інвестицій в економіку України, яка зображена на рисунку 1.

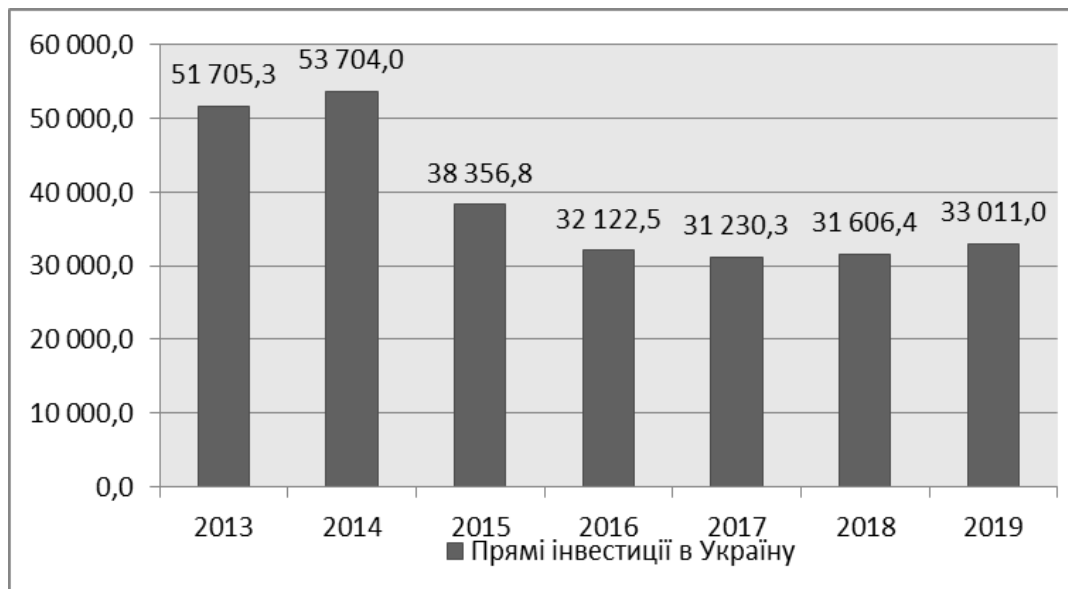

Рис. 1 Динаміка надходжень прямих іноземних інвестицій в економіку України за 2013-2019 р.р., млн. дол. США

Джерело: складено автором на основі джерела [3]

З даних, відображених на рисунку 1, видно, що сприятливими для залучення іноземних інвестицій були 2013 – 2014 рр., оскільки цей період характеризувався високим рівнем інвестиційної активності міжнародних інвесторів та позитивними тенденціями в приватизаційній політиці держави. Погіршення інвестиційної ситуації в Україні у 2015-2018 рр. пов'язане в першу чергу з нестабільним політичним становищем та появою військових дій на Сході України, що значно погіршили її інвестиційний клімат. При цьому головний обсяг інвестицій зосереджений на підприємствах промисловості - 31,5%, а також в установах фінансової та страхової діяльності – 25,9%.

Також негативно впливає на розвиток інвестиційно діяльності світова фінансова криза. Фінансова криза призвела до зменшення видатків на інвестиційні і інноваційні проекти. Це спонукало низку економічно розвинутих країн активізувати проведення податкових реформ, задля залучення інвестицій. За допомогою ефективних інструментів податкового регулювання можна компенсувати недостатній рівень довгострокового кредитування, зменшення видатків та капітальних вкладень, які в умовах нестабільної економіки падають [4].

Основним завданням реформування вітчизняної податкової системи має стати перехід від її фіскального спрямування до стимулюючого, тобто основною функцією податкової системи повинна стати не мобілізація доходів до державного бюджету, а стимулювання економічного розвитку, покращання рівня життя, реалізація програм розвитку. Основою ефективної системи оподаткування має стати врегульоване податкове законодавство. Також варто

додати деякий перелік завдань щодо удосконалення інвестиційної діяльності в країні через систему податкового регулювання:

- стабільність податкової системи протягом фінансового року, її простота і доступність;
- відповідальність за порушення податкового законодавства;
- скорочення кількості податків і спрощення процедури податкової звітності та обліку на підприємствах;
- реформування амортизаційної політики;
- надання податкових кредитів та пільг для вітчизняних товаровиробників, зокрема для аграріїв, інноваційних проєктів;
- реформування системи розподілу доходів [5].

Отже, на сьогоднішній день система оподаткування в Україні є недосконалою та потребує подальшого реформування у напрямі надання їй більшої інвестиційної спрямованості. Цього можна досягти шляхом уведення в дію різноманітних інструментів регулювання інвестиційної діяльності, що дають змогу її активізувати у пріоритетних напрямках економіки. Реформування вітчизняного податкового законодавства, зменшення реального податкового навантаження, зниження ставки податку на прибуток іноземних інвесторів, збільшення важелів податкового стимулювання інвестицій – це ті пріоритетні заходи, які дадуть змогу Україні не лише стати важливим суб'єктом податкової конкуренції в світовому просторі, але й значно підвищити свою інвестиційну привабливість на міжнародних інвестиційних ринках.

Список використаних джерел

1. Дмитрів В.І. Вплив податкової політики на стимулювання інвестиційно-інноваційних процесів в Україні. *Сталий розвиток економіки*. 2011. №5. С. 151-155
2. Цимбалюк І.О., Літвін Я.А. Податкове регулювання інвестиційної діяльності. *Materials of the XII International scientific and practical conference*. 2016. №2. С. 26-28.
3. Прямі інвестиції в економіку України (2010-2019). *Державна служба статистики України*: офіц. веб-сайт. URL:<http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 19.02.2019).
4. Літвін Я.А. Податкове регулювання іноземних інвестицій. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*. 2016. №11. С. 734-738.
5. Метіль Т.К. Аналіз впливу оподаткування на інвестиційний клімат в Україні. 2016. №2. С. 33-37.
6. Побоча К. П. Податкове стимулювання банківського інвестування в Україні. *Причорноморські економічні студії: науковий журнал*. Випуск 36. Ч. 2.

Михалюк А.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМСБ-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК В КРАЇНАХ СВІТУ

Податок на прибуток займає важливе місце в системі прямого оподаткування, оскільки його розмір безпосередньо залежить від результатів фінансово-господарської діяльності підприємства. Матеріальна сторона податку на прибуток виражається у формуванні національного доходу держави у грошовій формі, а суспільний зміст його полягає у тому, що він, як складова податкової системи, виступає специфічною формою реалізації виробничих відносин.

Проблематикою оподаткування прибутку підприємств займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів. Вагомий внесок у становлення теоретичних основ оподаткування прибутку підприємств зробили: Л. Вальрас, У. Джевонс, А. Маршал, Д.Рікардо, А. Сміт. Серед вітчизняних учених-економістів слід відзначити праці О.Василика, В. Вишневського, Н. Дороша, А. Крисоватого, О. Рудь та ін.

У розвинутих зарубіжних країнах податок на прибуток підприємств активно використовується як регулятор соціально-економічних відносин, який дає змогу здійснювати вплив на обсяги виробництва, конкурентоспроможність вітчизняних підприємств, інвестиційний клімат та економіку країни загалом. За його допомогою можна регулювати вибір тієї або іншої правової форми організації бізнесу; напрями розподілу прибутку (накопичення або споживання); розподіл ресурсів між окремими сферами господарської діяльності; вибір методів фінансування інвестицій; розподіл і перерозподіл ВВП; темпи економічного зростання на макрорівні.

Питома вага корпоративного податку в доходах бюджетів зарубіжних країн різна: в США коливається від 8% до 11% [3], до 5,5% у Франції та Німеччині, до 11% у Великобританії [4]. Регулюючу функцію податку на

прибуток використовують шляхом застосування такого інструмента, як податкова ставка. В Україні, як відомо, використовується ставка податку на прибуток, яка становить 18%. Ставки податку на прибуток у зарубіжних країнах варіюються у межах від 9% до 55%. Це зумовлено цілями та напрямками податкової політики, яка реалізується у цих країнах[3].

У США податок на прибуток корпорацій заснований на шкалі прогресивних ставок, тобто податок на прибуток корпорацій стягується за шкалою: перші 50,0 тис. дол. – 15%, за подальші 25,0 тис. дол. – 25%, і лише на суму, що перевищує 75,0 тис. дол., – 35%. Податковим періодом є рік. Але сплата здійснюється чотири рази на рік. У цьому разі застосовуються оціночні платежі. Суть їх полягає в тому, що підприємство попередньо оцінює можливі річні доходи, витрати та пільги і визначає мінімальну суму платежу. Ця сума сплачується до бюджету рівними частками до 12 квітня, 12 червня і 12 грудня поточного року[4].

Наступним за обсягом ВВП у світі є Китай. Так, у Китаї основна ставка корпоративного податку становить 25%. Проте є й більш низькі ставки податку для окремих галузей/секторів промисловості: – для малих комерційних підприємств, якщо річний оподатковуваний дохід становить менше 300 000 юанів та які страждають від стихійних лих, надають соціально значущі послуги (послуги з працевлаштування населення), ставка податку на прибуток знижена до 10%; – для високотехнологічних підприємств, які займаються переробкою відходів, а також виробничих підприємств інтегральних схем із загальним обсягом інвестицій понад 8 млрд юанів, ставка знижена до 15%[4].

Позитивний досвід застосування регулюючого потенціалу податку на прибуток має Канада. Так, у цій країні ставка корпоративного податку становить 26,5% та включає в себе федеральний податок – 15% та провінційний – 11,5% [7]. Відмітимо, що у Канаді широко застосовується практика різноманітних пільг. Наприклад, податковий кредит застосовується для компаній аерокосмічної, фармацевтичної, комп'ютерної та телекомунікаційної галузей. Це сприяє залученню іноземних інвестицій, стимулює розвиток науково-технічного прогресу та розвиток економіки загалом.

Ще однією особливістю корпоративного оподаткування зарубіжних країн є сплата мінімального корпоративного податку. Наприклад, в Австрії передбачається сплата в обов'язковому порядку мінімального корпоративного податку незалежно від результатів діяльності платника: для компаній з обмеженою відповідальністю – 437,5 євро, акціонерних товариств – 875 євро за кожний минулий квартал, або 1750 і 3500 євро в рік відповідно[5].

Оскільки в Україні податок на прибуток підприємств спрямований в основному лише на досягнення фіскальної достатності Державного бюджету, цілком зрозумілим є той факт, що вітчизняні підприємства зацікавлені в

мінімізації прибутку з метою зменшення податкового тягаря або взагалі вибирають шлях до тіньової економіки, що ще більше поглиблює кризу. У цьому контексті під час проведення податкових реформ в Україні слід зважати на те, що податок на прибуток підприємств не лише є фіскальним інструментом, а й має значний регулюючий потенціал, сприяючи інноваційному розвитку та економічному зростанню.

Доцільно було б запропонувати такі заходи реформування податкової системи України:

- посилити контрольні заходи за сплатою податку на прибуток;
- створити стимули для місцевих органів влади в зацікавленості розвитку малого бізнесу на їхніх територіях та встановити знижені ставки податку на прибуток підприємств для сектору малого бізнесу, адже це найбільш динамічний елемент приватного підприємництва, що відіграє значну роль у створенні інновацій, розширенні виробництва та зростанні зайнятості;
- запровадити податкові пільги, як у Канаді та Китаї, для компаній, що належать до пріоритетних галузей розвитку економіки України: в агропромисловому комплексі, машинобудівному комплексі, переробній промисловості тощо, що буде сприяти залученню іноземних інвестицій, стимулювати розвиток науково-технічного прогресу та розвиток економіки загалом;
- встановити фіксований мінімальний корпоративний податок, як в Австрії та США, незалежно від результату діяльності та кількості пільг підприємств, що дасть змогу посилити фіскальну ефективність податку на прибуток.
- запровадити інвестиційний податковий кредит, що дасть змогу підприємствам вкладати кошти в нове виробництво, а це сприятиме появі нових робочих місць та економічному зростанню.

Реалізація запропонованих заходів посилення фіскальної та регулюючої ролі податку на прибуток підприємств України, на наше переконання, сприятиме зміцненню та вдосконаленню чинної системи оподаткування, що дасть змогу зменшити податковий тиск на суб'єктів господарювання та приведе до підвищення індексу конкурентоспроможності нашої країни.

Список використаних джерел

1. Ковач С.О. Бухгалтерський облік і аудит. Облік і звітність розрахунків за податком на прибуток підприємства в умовах законодавчих змін / С. О. Ковач, К. В. Безверхий, 2017. № 4.34–43 с.
2. Мельник П.В. Податкова система : навчальний посібник / П.В. Мельник та ін. Київ : Кондор. 2014. 678 с.

3. Сторожук О.В., Панура Ю.В. Податок на прибуток підприємств: вітчизняний та зарубіжний досвід. Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). 2013. № 3. С. 191–196. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnudpsu_2013_3_28

4. Шумський Р.В. Зарубіжний досвід побудови системи прибуткового оподаткування юридичних осіб. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=33570>

5. KPMG. Corporate tax rates table. URL: <https://home.kpmg/kh/en/home/services/tax/tax-tools-and-resources/tax-rates-online/corporate-tax-rates-table.html>

6. Воронкова О. М. Податковий менеджмент в Україні: особливості, проблеми, перспективи: монографія. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2012. 396 с.

7. United States Federal State and Local Government Revenue. URL: <http://www.usgovernmentrevenue.com>

Мозіль І. Ю.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМСБ-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О. М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У НОРВЕГІЇ

Фіскальну систему Норвегії можна назвати однією з класичних, традиційних для європейських держав. Дана обставина можна оцінювати як позитивне, оскільки вона однаково зрозуміла і зручна як для місцевих жителів, так і для іноземних суб'єктів, які планують займатися тією чи іншою підприємницькою діяльністю на території держави. Податки в Норвегії відповідають всім загальноприйнятим в Західній Європі принципам і вимогам - навіть незважаючи на той факт, що Норвегія на поточний момент так і не стала державою-членом Європейського Союзу. У той же час ця країна вже багато років входить в ЄЕС - Європейське Економічне Співтовариство, тому може вести економічне та податкове співробітництво з членами Євросоюзу на рівних умовах. При цьому в Норвегії в побуті знаходиться власна валюта - норвезька крона, однак, дуже широко поширені

розрахунки в євро, тому для зручності і суми податкових платежів часто вказують не тільки в кронах, але в євровому еквіваленті[1].

Загальна ставка для підприємств та інших суб'єктів підприємницької діяльності встановлена в розмірі 25% від суми отриманого прибутку. Вона почала діяти з 1 січня 2018 року, до цього була значно вище - аж до 28% в попередні роки. Проектами нормативно-правових актів у сфері оподаткування корпорацій передбачено подальше зниження ставки корпоративного податку до 23% з 2019 року. Однак знижений податок на прибуток в Норвегії не буде поширюватися на організації, що займаються комерційною діяльністю у фінансовій сфері, - для них корпоративний збір залишиться без змін - в 25% розмірі [2].

Величина прибутку (чистого доходу) компанії розраховується шляхом добутку відрахувань за різними виробничими витратами і платежами із загальної суми отриманого (валового) доходу компанії за звітний період. Як і в інших державах, звітним вважається календарний рік.

Податок на прибуток в Норвегії належить до федеральних зборів, зараховується до державного бюджету, його ставка не залежить від рішень місцевої влади. Він встановлений як для підприємств-резидентів, так і для нерезидентів. При цьому перші сплачують кошти в норвезьку скарбницю зі всього свого прибутку, а другі - тільки з тієї частини, яка отримана безпосередньо на території Норвегії. З метою уникнути подвійного нарахування платежів Норвегія уклала ряд міжнародних угод.

Основний податок, який стягується з фізичних осіб в країні - ПДФО. Прибутковий податок в Норвегії зобов'язані сплачувати всі - громадяни держави, мігранти, особи без громадянства, які займаються будь-якої оплачуваної діяльністю на території даної держави. Вимога щодо обов'язкової сплати поширюється як на працевлаштованих осіб, які отримують заробітну плату, так і на самозайнятих громадян, які працюють самостійно (займаються творчою діяльністю, мають приватну практику і так далі). Прибутковий податок в Норвегії спочатку був встановлений в розмірі 27%, проте в 2017 та 2018 рр. спостерігається поступове зниження ставок. Так, в 2017 році відсоток знижений відразу на 2 пп, до 25% від суми річного доходу. У 2018 році, податкова ставка була ще трохи знижена, і на поточний момент прибутковий податок в Норвегії для фізичних осіб становить 24%. Якщо річний дохід громадянина менше 164,1 тисячі крон, діє нульова ставка. Для доходів, що перевищують мінімальний рівень, встановлений прогресивна ставка прибуткового податку - чим вище рівень доходу платника, тим більша сума відрахування застосовується до його доходів. В даний час в Норвегії діє чотирьохступенева шкала по нарахуванню додаткових відсотків на ставку прибуткового податку. Крім зазначеного вище загальнообов'язкового платежу,

потрібно вносити соціальний збір, ставка якого встановлена в розмірі 8,2 відсотка. Якщо річний дохід фізособи не перевищує 55 тисяч норвезьких крон, то така особа звільняється від сплати соціального збору. Слід зазначити, що чинне норвезьке законодавство одночасно з встановленням досить високих податкових ставок для населення, передбачив можливість застосування певних пільг (крім тих, які були вказані вище). Щоб скористатися ними, необхідно дотримати всі встановлені законодавством вимоги і надати відповідні підтвердження в податкову службу. Пільги можуть бути надані матерям і батькам-одиначкам, батькам з дітьми до 12 років, морякам, людям, що утримують дружину / чоловіка з низьким доходом (або непрацездатного), позичальникам і так далі. Крім того, встановлено додаткові податкові пільги для молоді у віці до 22 років[4].

Норвегія відноситься до числа найбільш високорозвинених країн світу, забезпечує гідний рівень життя і високу оплату праці для переважної більшості населення. Згідно з останніми статистичними даними, середній рівень заробітної плати в даній державі перевищує 4000 євро, тому цілком закономірно, що і податки в Норвегії досить високі. При цьому внески окупаються завдяки добре розвиненій системі соціального захисту населення, забезпечення високого рівня медичного обслуговування, якісної освіти і так далі.

З цієї причини Норвегія протягом багатьох десятиріч залишається привабливою державою для іноземних працівників і підприємців, які формують стабільний приплив робочої сили і капіталу в дану країну. На відміну від багатьох європейських країн, в Норвегії при інших рівних умовах забезпечується однаковий рівень заробітної плати як для місцевих жителів, так і для працівників-мігрантів - а й податки все також повинні платити відповідні. Однією з особливостей даної держави стало те, що тут немає офіційно закріпленого мінімуму оплати праці - це узгоджується тільки безпосередньо між роботодавцем і працівником.

Список використаних джерел

1. Податкові системи зарубіжних країн : [кол. мон.] / Сідоров В. І. та ін.; за заг. ред. проф. В.І. Сідорова. Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015.
2. Ткаченко Н. М. Податкові системи країн світу і України. Облік і звітність: [навчально-методичний посібник. К.: Алерта, 2014.
3. Воронкова О. М. Міжнародний досвід оцінювання ефективності податкового адміністрування та його значення для України. *Наука й економіка*. Хмельницький, 2011. Випуск 3 (23). С. 12–18.
4. URL : <http://worldtaxes.ru/nalogi-v-evrope/nalogovaya-sistema-norvegii/>

5. Актуальні проблеми удосконалення податкового регулювання: монографія / Л. Л. Тарангул, С. С. Гасанов, Л. Л. Баланюк та ін. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2013. 526с.

Мочарник І.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД 19-2

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор, професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ВІРМЕНІЇ

У Республіці Вірменія діє дворівнева система податків, з яких вісім типів державних і два місцеві податки. До складу державних податків входять податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок, податок на прибуток, прибутковий податок, екологічний податок, дорожній податок, податок з обороту і патентний податок. Два місцеві податки - на нерухомість і податок на транспортний засіб. Крім податків також на території Республіки Вірменія застосовуються фіксовані платежі в установленому законом порядку. Також, в Республіці Вірменія діють загальний і спеціальні режими оподаткування. При загальному режимі оподаткування компанії обкладаються ПДВ і (або) податком на прибуток. Однак є спеціальні режими оподаткування, при яких передбачаються при певних умовах діяльності оподаткування замість вищезгаданих видів податків податком з обороту і патентним податком. [2]

Непрямі податки сплачуються кінцевим споживачем товару, який обкладається податком. Продавці ж виступають в ролі агента з перекладу отриманих ними в рахунок сплати податку коштів державі. Непрямими податками є податок на додаткову вартість (ПДВ), податок з продажів, акцизи і т.д. [1]

Акцизний податок. Акцизний податок - це непрямий податок, який сплачується в установленому законом порядку і розмірі до державного бюджету за ввезення товарів або за відчуження цих товарів особами, що роблять їх на території РА. [1]

До товарів, що підлягають обкладенню акцизним податком, відносяться: пиво, виноградні та інші вина, виноматеріали, спирт і спиртні напої, промислові замітники тютюну, сигари та сигарети з тютюну або його

замінників, бензин, сира нафта і нафтопродукти, дизельне паливо, нафтові гази та інші газоподібні вуглеводні (за винятком природного газу). Акцизний податок в РА сплачують юридичні особи та фізичні особи, які ввозять або виробляють вищевказані товари.

Об'єктом, оподатковуваним акцизним податком, вважається:

а) ввезення в РА товарів, що підлягають обкладенню акцизним податком в митному режимі "ввезення для вільного обігу";

б) відчуження (в тому числі безоплатне) виробниками (включаючи виробляють Бутилювання і іншу фасовку) на території РА товарів, що підлягають обкладенню акцизним податком.

Базою оподаткування вважається кількість (обсяг) товарів, що підлягають обкладенню акцизним податком, виражене в встановлених законодавством натуральних одиницях виміру.

З 01.01.2018 р ставки акцизів складають:

- для спиртних напоїв складе 73% але не менше 725 за 1 літр;
- для виноградного вина складе 10%, але не менше 100 драмів за 1 літр;
- для пива - 30%, але не менше 105 драмів за 1 літр;
- для напоїв з вмістом спирту до 9% (вкл.) Складе 100 драмів за кожен літр;
- для тютюнової продукції складе 15%, але не менше 7275 драмів за 1000 штук;
- для дизельного палива - 13000 драмів за 1 тонну.
- для стисненого природного газу - 25000 драмів за 1000 кубічних метрів

[2]

Податок на додану вартість (ПДВ). Податок на додану вартість - непрямий податок, який сплачується до державного бюджету при ввезенні товарів, на всіх стадіях їх виробництва та обігу, а також надання послуг на території РА. [1]

Платниками ПДВ вважаються фізичні і юридичні особи, які ведуть самостійну господарську діяльність. Громадяни РА і іноземні громадяни, які згідно з укладеними з роботодавцями договорами є найманими працівниками і одночасно не здійснюють господарські операції, що не є платниками ПДВ.

Особи, які здійснюють господарські операції, вважаються платниками податків з моменту, коли загальний обсяг виручки за цими угодами протягом даного кварталу і трьох попередніх йому кварталів перевищує 10 млн. драмів. З цього моменту ПДВ обчислюється і сплачується за частиною, що перевищує 10 млн. драмів.

Об'єктом оподаткування ПДВ вважається вартість угод, здійснюваних платниками ПДВ на території РА.

Ставка податку на додану вартість встановлюється в розмірі 20% до оподатковуваного обороту товарів і послуг. Сума ПДВ в сумі оплати товарів і послуг за повною вартістю визначається за розрахунковою ставкою в розмірі 16,67%. [2]

Для юридичних осіб спрощений податок замінює ПДВ і податок на прибуток. Для індивідуальних підприємців спрощений податок замінює ПДВ і прибутковий податок. Для платників спрощеного податку в частині відносин, регульованих законодавством, припиняються встановлені податковим законодавством податкові пільги з ПДВ і податку на прибуток (прибутковий податок). Платниками спрощеного податку в Республіці Вірменія вважаються юридичні особи та індивідуальні підприємці, які представили податковим органам за місцем свого обліку декларацію і задовольняють певним умовам. [2]

У Республіці Вірменія також діють такі види податкових пільг, які встановлюються податковим законодавством:

- а) зменшення об'єкта оподаткування,
- б) скорочення ставки податку,
- в) скорочення податку,
- г) відстрочка терміну обчислення податку,
- д) відстрочка терміну сплати податку,
- е) звільнення, скорочення, відстрочка терміну сплати встановлених податковим законодавством пені і штрафів, нарахованих за порушення податкового законодавства та інших правових актів, що регулюють податкові відносини в Республіці Вірменія [1]

Список використаних джерел

1. Податкова система: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ [Лютий І. О., Демиденко Л. М., Романюк М. В. та ін.]; За ред. І. О. Лютого. К.: Центр учбової літератури, 2009. 325с.
2. Налоговые системы зарубежных стран: СНГ / [Бобоев М.Р., Мамбеталиев Н.Т., Тютюрюков Н.Н]. Москва, 2011. 147 с.
3. Воронкова О. М. Трансформація системи оподаткування в Україні. *Фінанси України*. 2000. №1. С. 118-123.
4. Актуальні проблеми удосконалення податкового регулювання: монографія / Л. Л. Тарангул, С. С. Гасанов, Л. Л. Баланюк та ін. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2013. 526с.

Оліщук О.Г.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА -19-1
Науковий керівник:
Побоча К.П.
к.е.н, доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ ПОЛЬЩІ

Податок – це безоплатний, обов’язковий і безповоротний платіж на користь держави, на підставі чинного законодавства, згідно з яким податки в Польщі повинні платити не тільки польські громадяни, а й іноземці, які отримують в Польщі дохід. Для багатьох іноземців (особливо тих, хто не здійснює підприємницької діяльності), щоб розрахуватися з податковою інспекцією (фіск), потрібно мати ідентифікаційний персональний номер (PESEL).

Податкова система в Польщі, в принципі, заснована на самостійному визначенні розміру податку, що означає, що платник податків повинен самостійно розрахувати податок, подати податкову декларацію та самостійно сплатити податок у строки, визначені в податкових актах. Якщо ви як платник податків сумніваєтеся в тому, як положення податкового законодавства впливають на ваш бізнес, ви можете звернутися до міністра фінансів з проханням про обов’язкове податкове рішення у вашому конкретному випадку (так зване індивідуальне письмове тлумачення податкового законодавства). Зазвичай отримання податкового рішення займає близько 3,5 місяців. Оскільки платник податків виконує постанову, він захищає свою податкову позицію, особливо з огляду на той факт, що платник податків не буде обкладатися відсотками і штрафами за прострочені платежі під час податкової перевірки, а в деяких випадках він може навіть уникнути необхідності платити занижені суми податку [1].

У Польщі прямі податки стягуються безпосередньо податковими органами. Їх розмір залежить від певних умов, які встановлюються на державному рівні.

У Польщі є безпосередні та прямі податки. Перший вид податків сплачується безпосередньо до податкових органів, а розмір його залежить від ситуації платника: Прибутковий податок для фізичних осіб (PIT). Цей податок платить кожен, хто отримує заробітну плату на підставі трудових та цивільно-правових договорів, чи дохід із власної підприємницької діяльності, прибутковий податок від юридичних осіб (CIT). CIT стосується загального

доходу, отриманого на території Польщі юридичними особами, правління або головний офіс яких знаходиться в Польщі, він становить 19%, податок від спадщини та дарування, податок від цивільно-правових дій, податок від економічної діяльності, зміни прав власності чи продажу, який стосується нерухомості та ін.

Другий вид податків: непрямі (оплачується автоматично – при покупці послуги чи товару, оскільки ПДВ зараховується в ціну багатьох товарів): податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок, податок з ігор.

- VAT (Податок на додану вартість) - Податок при купівлі продуктів харчування, одягу, послуги. Цей податок, як правило, включений у ціну товару або послуги. Йдеться про ціну брутто. Якщо ціна на нетто – це означає, що треба додати податок. Проте в магазинах і підприємствах побутового обслуговування ціни вже містять податок. У Польщі існують різні ставки податку ПДВ: 23%, 8%, 5%, 0%.

Ця ставка залежить від роду товару і послуг. 23% – Стандартна ставка ПДВ 8% – Деякі фрукти та інші продукти харчування, добрива, деякі книги, газети і журнали, визначену фармацевтичну та медичну продукцію, деякі послуги сільського господарства і тваринництва. 5% – Деякі фрукти, горіхи, спеції та інші продукти харчування, деякі книги та періодичні видання. 3% – Деякі харчові продукти, лісові та рибні продукти, сільськогосподарські, тваринницькі та рибальські послуги, допоміжні послуги лісового господарства та лісозаготівлі. 0% – Експорт товарів, внутрішньогалузеві поставки товарів, міжнародні транспортні послуги, принтери, сканери, процесори для комп'ютерів, серверів і т.д., комп'ютерне обладнання та приладдя для сліпих, пристрої передачі цифрових даних.

Уже 1 квітня в Польщі набудуть чинності зміни до Закону про ПДВ, які запровадять нову систему ставок до різних категорій товарів. Відповідно можуть змінитися і ціни в магазинах. Зокрема, з 8% до 5% знизиться ставка VAT на тропічні та цитрусові фрукти, деякі їстівні горіхи. Однаковим (5%) стане розмір цього податку на всі види хліба. Зараз до них застосовуються ставки 5%, 8% та 23% залежно від терміну придатності.

Звільнені від сплати: служби охорони здоров'я, освіти, 5 соціального забезпечення і послуг, а також певні фінансові та страхові послуги. Іноземець, який здійснює власну підприємницьку діяльність, виконуючи різного роду послуги, повинен буде заплатити податок ПДВ до податкової інспекції, який він додавав своїм клієнтам. Податок ПДВ платиться в Податковій інспекції за місцем здійснення діяльності;

- акцизний податок – акцизному оподаткуванню підлягають: енергетичні вироби, електроенергія, алкоголь та алкогольні напої, тютюнові вироби,

автомобілі. З настанням 2020 року в Польщі на 10% виріс акцизний податок на алкоголь та тютюнові вироби;

- податок на ігри - ним обкладаються суб'єкти, що здійснюють підприємницьку діяльність у галузі азартних ігор і взаємних парі. Ставки податку залежать від типу гри. Податок сплачується щомісяця. Виграші, які отримує фізична особа, підлягають прибутковому податку від фізичних осіб (PIT) [3];

З нового року три основні польські податки PIT, CIT і VAT повинні сплачуватися через спеціальні податкові мікрорахунки. По суті, це індивідуальні рахунки, призначені для кожної фізичної особи – платника податків.

Отримати номер мікрорахунку можна через генератор, який доступний на сайті podatki.gov.pl, або в будь-якій податковій службі. Для цього потрібен буде номер PESEL або NIP – для підприємців.

Щодо податкової політики Польщі у сфері непрямого оподаткування, то 40,6% надходжень у бюджет країни становлять непрямі податки, серед яких більша частка належить податку на товари та послуги. Підприємства агропромислового комплексу сплачують податок на товари та послуги за зниженою (7% або 3%) чи нульовою ставкою.

Знижена ставка 7% застосовується переважно до перероблених продуктів харчування. Ставку 3% встановлено на товари підприємств сільського господарства та низку товарів імпорту непереробленої та переробленої продукції цієї сфери. Нульова ставка застосовується на внутрішній продаж та імпорт засобів сільського господарства, сільськогосподарські машини, трактори та інструменти [2].

Отже, податкова система Польщі є продуктом не лише економічного, а й політичного розвитку суспільства. Вона віддзеркалює інтереси різних суспільних груп та політичних партій і є результат консенсусу, до якого прийшли ці сили у процесі ухвалення податкових законопроектів.

Список використаних джерел

1. Податкова система в Польщі. URL: <https://uainkrakow.pl/podatkowa-systema-v-polshchi/>
2. Зарубіжна практика непрямого оподаткування. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/studconf/429>
3. Інформаційна довідка податкової системи Польщі. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28912>
4. Воронкова О. М. Податковий досвід країн Вишеградської групи та його значення для України. *Науковий вісник НУДПСУ*. 2009. №4(47). С. 100-105.

Петрушка О.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ПОРТУГАЛІЇ

Податки є об'єктивно необхідним елементом фінансового господарства будь-якої сучасної держави. За рахунок податків формується переважна більшість доходів бюджетів різних рівнів, що дозволяє акумулювати централізовані фінансові ресурси задля фінансування створення суспільних благ належної якості та кількості. Податкова система Португалії включає такі прямі податки: прибутковий податок, податок на прибуток корпорацій, державний податок на автомобілі, комерційний муніципальний податок на нерухомість.

Прибутковий податок, який стягується з фізичних осіб, резидентів і нерезидентів. Резиденти сплачують податок з усіх доходів, отриманих ними в Португалії і за кордоном. Ставки податку варіюються в межах від 15 до 40 %. Фіксовані ставки установлені на доходи від інтелектуальної діяльності і технічного сприяння (15%), відсотки за банківські депозити (20 %), деякі цінні папери (25 %), на виграші в лотереях та ін. (35 %). Із суми, що підлягає оподаткуванню, резиденти можуть віднімати витрати, пов'язані з діяльністю у сфері торгівлі, промисловості та сільського господарства, а також деякі інші витрати і збитки. Передбачено знижки стосовно авторських гонорарів, заробітної плати. Нерезиденти сплачують податок тільки з доходів, отриманих ними в Португалії. Вони також мають право на знижки, але в обмежених розмірах.

Податок на прибуток корпорацій, котрий стягується з підприємств, резидентів і нерезидентів незалежно від того, є вони юридичними особами чи ні. Резиденти (підприємства, що мають зареєстроване представництво — штаб-квартиру на території Португалії) сплачують податок з усього прибутку, у тому числі з іноземних джерел; нерезиденти — тільки з прибутку, отриманого на

території Португалії. Застосовуються кілька ставок: 36 % (плюс місцевий податок у розмірі до 3,60 %) із прибутку підприємств-резидентів, а також постійних підприємств, що належать нерезидентам; 20 % із прибутку підприємств-резидентів, для яких торгова, промислова чи сільськогосподарська діяльність не є основною, і 25 % із прибутку підприємств-нерезидентів, отриманого ними не від постійного бізнесу в Португалії, а з інших джерел у цій країні, крім доходів від інтелектуальної власності, технічного сприяння, за банківськими депозитами і цінними паперами, що оподатковуються за спеціальними ставками, і прибуткового податку. З податку можуть вираховуватися витрати, пов'язані з підприємницькою діяльністю.

Державний податок на автомобілі, що стягується з виробників та імпортерів легкових та інших автомобілів, призначених для перевезення пасажирів і зареєстрованих у Португалії (ставки залежать від обсягу циліндрів, передбачені знижки для старих автомобілів у розмірі до 67 %). Муніципальний податок на транспортні засоби стягується із власників легкових автомобілів, мотоциклів, літаків і плаваючих засобів для особистого користування, на ім'я яких вони зареєстровані (ставки встановлені для окремих видів транспортних засобів залежно від їхніх технічних характеристик і дати реєстрації). Дорожній податок стравляється з власників вантажівок і трейлерів із брутто більше 2500 кг, що використовують дороги країни для перевезень у власних цілях.

Комерційний муніципальний податок на нерухомість, який стягується з фізичних і юридичних осіб, як резидентів, так і нерезидентів, що володіють нерухомістю на території Португалії. Ставка податку в сільській місцевості — 0,8 %, у місті — від 1,1 до 1,3 %. При передачі прав власності на нерухомість податок стягується за ставками відповідно 8 і 10 %.

Податки сплачується в розстрочку: три платежі на рахунок належать до липня, вересня та до 15 грудня року, коли оподатковуваний дохід виникає, що відповідає 95% податкової оцінки податку на прибуток попереднього року (для платників податків з оборотом понад 500 000 євро; 80%, якщо нижче цієї кількості). Виплати за рахунком не потрібні, якщо оцінка податку з податку на прибуток попереднього року становить менше 200 євро. Третій платіж може бути призупинено після заяви про відсутність подальших податків у поточному році.

Три додаткові платежі на рахунок Derrama Estadual сплачуються на ті ж дати, що і проміжні платежі, згадані вище. Додаткові платежі на рахунок відповідають 2,5% оподаткованого прибутку вище 1,5 млн. Євро та до 7,5 млн. Євро, 4,5% оподаткованого прибутку вище 7,5 млн. Євро і до 35 млн. Євро, і 8,5% оподаткованого прибутку вище євро 35 мільйонів, оцінені в попередньому році.

У конкретних ситуаціях, спеціальний платіж на рахунку становить мінімум від 850 євро до 70 000 євро, сплачений у березні або в березні та жовтні (третій або третій і десятий місяць податкового року, якщо він закінчується на дату, крім 31 грудня). Однак платники податків можуть відмовитися від необхідності вносити спеціальний платіж на рахунок. Жодного запиту не потрібно подавати, достатньо не сплатити перший внесок. Відмова дійсна протягом одного податкового року. Він покладається на своєчасне подання декларації з ЄСВ та річної звітності (IES) за два попередні податкові роки.

Прострочена пеня нараховується у випадку затримки сплати податку, що нараховується. Поточний показник становить 4, 857%. Пізня пеня нараховується щодня. Податкові штрафи для компаній обмежуються у розмірі 165 000 євро у разі наміру, та 45 000 євро у разі недбалості. Загалом, у випадку невиконання або несвоєчасної сплати ЄСВ, компанії притягуються до штрафу в розмірі від 30% до 100% податку, що нараховується, у розмірі 45 000 євро (у разі недбалості).

Платники податків зобов'язані подати податкову довідку, включаючи файл трансфертного ціноутворення, до 15 липня після закінчення податкового періоду (15 день сьомого місяця для суб'єктів, що мають податковий рік, відмінний від календарного року).

Таким чином, можна зробити висновок, що податки є об'єктивно необхідним елементом фінансового господарства Португалії. За рахунок податків формується переважна більшість доходів бюджетів різних рівнів, що дозволяє акумулювати централізовані фінансові ресурси задля фінансування створення суспільних благ належної якості та належної кількості. За допомогою податкового адміністрування забезпечуються повні та своєчасні (відповідно до затверджених планів) надходження податків, зборів, інших обов'язкових платежів. Механізм податкового адміністрування спрямований на підтримку високої результативності податкової системи, яка виявляється зокрема у належній реалізації всіх притаманних їй функцій.

Список використаних джерел

1. Оподаткування та навички – Португалія. URL: <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/tax-and-skills-portugal.pdf>.
2. Податкова система Португалії. URL: https://pidruchniki.com/18000102/finansii/podatкова_sistema_portugaliyi.
3. Воронкова О. М. Результати та перспективи модернізації податкової служби України. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди”, 2014. Випуск 22/1. С. 207–212.

4. Португальський податковий режим - податки в Португалії .URL : [https:// www. newco. pro/en/ invest-in -portugal/tax-and-accounting-information-in-portugal/portuguese-tax-regime-taxes -in- portugal](https://www.newco.pro/en/invest-in-portugal/tax-and-accounting-information-in-portugal/portuguese-tax-regime-taxes-in-portugal).

5. Португалія. Корпоративне - Податкове управління .URL : [http :// taxsummaries .pwc . com/ ID/Portugal -Corporate-Tax-administration](http://taxsummaries.pwc.com/ID/Portugal-Corporate-Tax-administration).

Плахотнюк В.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У РЕСПУБЛІЦІ КАЗАХСТАН

Податки є об'єктивно необхідним елементом фінансового господарства будь-якої сучасної держави. За рахунок податків формується переважна більшість доходів бюджетів різних рівнів, що дозволяє акумулювати централізовані фінансові ресурси задля фінансування створення суспільних благ належної якості та кількості.

У сучасних умовах економічного розвитку прямі податки є базисом податкових систем держав з розвиненою ринковою економікою, тому що вони мають значні переваги порівняно з непрямими. Можна виділити основні з них: – пряме оподаткування дає можливість державі впливати на економічні процеси (інвестиційну активність, накопичення капіталу, сукупне споживання, ділову активність), наприклад, податок на прибуток має порівняно невисоку питому вагу у доходах бюджету через низьку рентабельність, але існує можливість його широкого використання як важеля регулювання економіки; – прямі податки дають можливість встановлення прямої залежності між доходами платника і його відрахуваннями в бюджет, тобто реалізується принцип справедливості, але велике значення має встановлення підходу до градування ставок [1].

Прямі податки направлені безпосередньо на платника і їх розмір безпосередньо залежить від об'єкта оподаткування. Зазначимо, що податкове адміністрування як особливий управлінський процес функціонує в системі певних суспільних відносин.

Під системою адміністрування податків розуміємо сукупність взаємопов'язаних елементів, зокрема фіскальних та інших центральних органів виконавчої влади як керуючої і податкових платежів як керованої систем. Управлінська діяльність керуючої системи спрямована на формування податкових надходжень до бюджетів різних рівнів і державних цільових фондів, що забезпечує реалізацію функцій податків у порядку, передбаченому чинним законодавством [2].

Структура податкової служби Республіки Казахстан включає Центральний Податковий комітет, 15 обласних податкових комітетів, а також у мм. Астана й Алмати, понад 200 районних податкових відділів, міжрайонних (регіональних) податкових комітетів, Комітет податкової поліції Міністерства державних доходів Республіки Казахстан, Управління податковою поліцією по областях, у мм. Астана й Алмати, міжрайонні (регіональні) відділи податкової поліції або відділи податкової поліції по районах, містах і районах у містах. Податкова служба Республіки Казахстан входить до складу Міністерства державних доходів. Загальне керівництво органами податкової служби здійснює Міністр державних доходів Республіки Казахстан [3].

На територіальні податкові органи Казахстану при здійсненні адміністрування податків покладаються наступні завдання:

- забезпечення повноти збору податків і інших обов'язкових платежів у бюджети всіх рівнів на основі податкового законодавства й інших законодавчих актів, що передбачають надходження платежів у державний бюджет, і інших фінансових зобов'язань перед державою;
- участь у підготовці проектів законів, договорів з питань оподатковування з іншими державами;
- роз'яснення платникам податків їхніх прав і обов'язків, своєчасне інформування платників податків про зміни податкового законодавства й нормативних правових актів з оподатковування [3].

Доцільно також зазначити, що податкова поліція Казахстану є спеціальним правоохоронним органом з виявлення й припинення злочинів і правопорушень, пов'язаних з несплатою податків або скоєних з метою приховування або заниження доходів, укриття об'єктів оподатковування юридичними й фізичними особами, іншого ухилення від сплати податків.

Сучасна податкова система Казахстану формує відносно невисокий рівень податкового тягаря (якщо порівнювати його з рівнем податкового тягаря економічно розвинених країн). Доходи державного бюджету країни в середньому становлять близько 22,0% ВВП. Податкові доходи в цей період становили приблизно 70% всіх надходжень у бюджетну систему країни.

Основними податковими доходами державного бюджету Республіки Казахстан є корпоративний прибутковий податок, на частку якого припадає в

середньому 28,53% всіх податкових надходжень, ПДВ - 23,08% всіх доходів, а також митні платежі (12,01% надходжень). Вельми значущими для формування доходів бюджетної системи (рис. 4.4) є також такі податки, як індивідуальний прибутковий податок (10,64% доходів), соціальний податок (8,65%) і надходження за використання природних та інших ресурсів (7,88%) [4].

У Республіці Казахстан діють наступні податки [4]:

- корпоративний прибутковий податок;
- індивідуальний прибутковий податок;
- податок на додану вартість;
- спеціальні платежі і податки надрокористувачів;
- соціальний податок;
- податок на транспортні засоби;
- земельний податок;
- податок на майно;
- податок на гральний бізнес;
- фіксований податок;
- єдиний земельний податок.

Республіка Казахстан є унітарною державою і, відповідно, податкова система цієї держави має два рівні - національний (державний) і місцевий. Порядок зарахування тих чи інших податків та платежів у різні ланки бюджетної системи встановлюються Бюджетним кодексом Республіки Казахстан і Законом про республіканському бюджеті.

Список використаних джерел

1. Крисоватий А. І. Планування та прогнозування податкових надходжень : навч. посіб. / А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Маслій; Терноп. нац. екон. ун-т, Ф-т фінансів. Т.: ТНЕУ, 2011. 260 с.
2. Пришва Н. Ю. Податкове право : навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2010. 365 с.
3. Світовий досвід оподаткування: Казахстан. Державна фіскальна служба України. 2020. URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/kazakhstan>

Поштар М.М.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФБД 16-3
Науковий керівник:
Федина В.В.
ст. викладач фінансової кафедри
Університет державної фіскальної служби України

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ У ЧЕХІЇ

Чеська Республіка – одна з найрозвиненіших держав Центральної Європи в економічній, культурній та соціальній сферах. З часу приєднання до ЄС у 2004 році Чехія є одним з лідерів серед країн європейського простору за темпами економічного зростання. Держава успішно імплементує рекомендації ЄС в національне законодавство та завжди відкрита для залучення інвестицій[2].

Податківці Чеської Республіки були занепокоєні тим, що рівень витрат органу зі стягнення податків та зборів на їх адміністрування є одним з найвищих у Європі, що у подальшому могло спричинити руйнацію стабільної фінансової бази систем соціального забезпечення та надійності механізму стягнення внесків до цих систем. У разі, якщо система стягнення внесків втрачає надійність, як наслідок, може набути розмаху проблема незаслуженого користування пільгами систем соціального забезпечення та охорони здоров'я особами, які не сплачують відповідні внески.

У листопаді 2008 року уряд Чеської Республіки прийняв Резолюцію №1336 щодо створення нового Управління об'єднаних державних доходів. Найважливіша мета модернізації системи стягнення податків і зборів та інтеграції її функцій полягає у досягненні максимально можливої ефективності стягнення обов'язкових платежів за рахунок реалізації взаємовигідного об'єднання організацій та їх ключових функцій і скорочення адміністративних витрат, пов'язаних з дотриманням чинних законодавчих норм і правил[3].

Податкова система Чехії включає такі основні податки і збори: податок на додану вартість (ПДВ); акцизи (паливо-мастильні матеріали, спирт, міцні алкогольні напої, пиво та тютюнові вироби); податок з доходів фізичних осіб; прибутковий податок; податок на нерухомість; податок з автомобілів; податок на спадщину і дарування; податок на передачу нерухомого майна; податок на охорону навколишнього середовища.

Ставка податку на додану вартість становить 21%, також діє знижена ставка 15%.

За ставкою 10% оподатковуються операції з поставки таких груп товарів: певний перелік дитячого харчування; харчування без глютену; газети та періодичні видання; деякі фармацевтичні продукти; деякі книги, за винятком електронних книг.

При поставках, експортних операціях та міжнародному транспортуванні товарів та послуг всередині ЄС використовується нульова ставка податку.

Не обкладаються VAT освітні, медичні, банківські, страхові, фінансові, букмекерські послуги та гемблінг[6].

У Чехії передбачено 4 типи ставок ПДВ для юридичних осіб: стандартна ставка – 21%, знижена ставка – 15%, зменшена – 10% (застосовується до поставок певних категорій товарів) і нульова ставка – 0%.

Податок на прибуток підприємства сплачується компаніями, які є резидентами Чехії. Під резидентом мається на увазі фірма, створена або керована з Чехії. Компанії-резиденти Чехії оподатковуються на різні типи доходів, отримані в усьому світі. У свою чергу, нерезиденти оподатковуються тільки на доходи, що мають чеське походження. Стандартна ставка податку становить 19%. Для кваліфікованих інвестиційних фондів ставка податку знижена і становить 5%. При цьому пенсійні фонди оподатковуються за ставкою 0%.

Дивіденди, що виплачуються нерезиденту, є базою для сплати прибуткового податку, за однією зі ставок: стандартної (15%) або підвищеної (35%). Підвищена ставка застосовується в тому разі, якщо грошові кошти переходять в держави, у яких із Чеською республікою відсутні договори про недопущення подвійного оподаткування.

Ставки податків на одержувані відсотки та роялті такі ж, як і на дивіденди, а саме 15% і 35%, особливості застосування підвищеної ставки збігаються.

Із зарплати працівника утримується 11% валового доходу (4,5% на медичне страхування; 6,5% – до пенсійного фонду).

Соціальне забезпечення працівників. Приватні підприємці сплачують платежі в розмірі 42,7% доходу (13,5% на медичне страхування, 28% – в пенсійний фонд, і 1,2% – до фонду безробіття). Для них передбачена спеціальна «оціночна база», яка дорівнює 50% від розміру доходів.

Соціальне забезпечення працівників компанії. Базою оподаткування є бруто (валовий, до сплати податків) зарплата працівника. Роботодавець сплачує 9% окладу працівника до державного фонду медичного страхування. В інші фонди соціального забезпечення оплата здійснюється в розмірі 25% бруто зарплати працівника. Таким чином, загальний розмір соціальних відрахувань роботодавця становить 34%.

Податок з автомобіля сплачується юридичними особами за кожен одиницю зареєстрованого автотранспорту. Ставка податку залежить від марки автомобіля й об'єма двигуна і знаходиться в межах 1 200-4 200 крон.

Оплата податку на нерухоме майно здійснюється щорічно. Розрахунок цього податку здійснюється податковими органами самостійно, після чого платник отримує квитанції на оплату цього податку.

Також існує податок на передачу (продаж) нерухомого майна, цей податок також сплачується юридичними особами. Ставка цього податку становить 4% від суми угоди[5].

Чеська Республіка уклала договори про уникнення подвійного оподаткування з Албанією, Австрією, Єгиптом, Естонією, Фінляндією, Угорщиною, Індонезією, Ірландією, Кореєю, Латвією, Литвою, Мальтою, Польщею, Португалією, Румунією, Російською Федерацією, Словацькою Республікою, Швейцарією, Таїландом, ОАЕ, США[4].

Якщо ж порівнювати податкову систему Чехії та України, можна сказати, що українська податкова система є ще не повністю ефективною, однак внесення постійних змін до Податковий Кодекс України[1] в гармонізації до вимог Європейського союзу, національна податкова система буде приведена до принципів та стандартів ЄС, що дозволить Україні підвищити конкурентоспроможність вітчизняних галузей господарювання.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України. Документ 2755-VI, чинний, поточна редакція — Редакція від 29.12.2019, підстава - 323-IX, 391-IX, 425-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Оподаткування в Чехії. Finance Business Service. URL: <https://fbs-tax.com/uk/tax-planning/czech-republic/taxation-in-czech-republic/>
3. Світовий досвід оподаткування: Чехія. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkhiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/czech-republic/>
4. Воронкова О. М. Податковий досвід країн Вишеградської групи та його значення для України. *Науковий вісник НУДПСУ*. 2009. №4(47). С. 100-105.
5. Податки в Чехії для фізичних і юридичних осіб. URL: <https://news.eurabota.ua/uk/czech/biznes/podatki-v-chehii-dlya-fizichnih-i-yuridichnih-osib/>
6. Особливості оподаткування доданої вартості в Чехії. Finance Business Service. URL: <https://fbs-tax.com/uk/tax-planning/czech-republic/taxation-in-czech-republic/value-added-tax-in-czech-republic/>

Приходько Є. С.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД 19-1
Науковий керівник:
Воронкова О. М.
д. е. н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В РУМУНІЇ

Податкова система є основою економічної системи в кожній країні. Вона, з одного боку, забезпечує фінансову базу держави, а з іншого – виступає головним знаряддям реалізації її економічних і суспільних інтересів.

В системі оподаткування виділяють дві групи податків: прямі і непрямі. Прямі податки направлені безпосередньо на платника і їх розмір безпосередньо залежить від об'єкта оподаткування. Непрямі податки виражаються в цінах вироблених товарів, виконаних робіт, наданих послуг, і, хоча їх виплачують до бюджету господарюючі суб'єкти, основний тягар непрямих податків несе на собі споживач цих товарів, робіт і послуг.

Сьогодні податкова система зарубіжних країн, в тому числі, у розрізі непрямих податків цікавить багатьох вчених, таких як: Вдовиченко А. М., Воронкова О.М., Драгалъчук Т. С., Козоріз Л. О., Откаленко О., Пасічний М. Д., Паскалова А. Г., Пірникоза П. В., Серебрянський Д. М., Сибірянська Ю. В., Стадник М. В. та ін.

Актуальність даної теми пов'язана з тим, що в наш час розширюється сфера функціонування непрямих податків, як важливого способу впливу на процес споживання, а також зменшується роль прямих податків.

Аналізуючи рівень податкового навантаження в Європейському Союзі протягом 2018 року, використовуємо показник загального податкового навантаження, що розраховується як відношення суми податків і обов'язкових соціальних внесків, які скориговані на суму безнадійної заборгованості, до обсягу ВВП.

Даний показник є основним критерієм ефективності податкової системи країни, який впливає на наповнення державних доходів, рівень податкових надходжень у структурі ВВП і відповідно частку ВВП на душу населення. Визначення та досягнення ефективного показника податкового навантаження є необхідним для кожної країни, оскільки надмірне податкове навантаження детермінує сповільнення темпів виробництва, його тінізацію, зменшення податкових надходжень до державного бюджету. Відтак, податкове навантаження має бути оптимальним для вирішення комплексу завдань,

пов'язаних із управлінням економікою, розвитком виробництва, підвищенням життєвого рівня населення.

В Румунії показник податкового навантаження один з найнижчих серед країн ЄС і становить 26%, в той час в Ісландії - 51,6%. Такі відмінності зумовлені різницею в підходах щодо встановлення виду і розміру податкових ставок, об'єктів і баз оподаткування, а також рівнем економічного розвитку і обсягом ВВП. Проте, незважаючи на високий відсоток податкового навантаження, більшість країн Європейського союзу мають високорозвинену економіку. Середній рівень податкового навантаження в Європі становить 40% [1].

У структурі податкових надходжень загалом позитивно вважається тенденція до збільшення частки прямих податків, що свідчить про активізацію підприємницької діяльності, поліпшення ситуації на ринку праці тощо. Проте, в Румунії спостерігається ситуація, де непрямі податки становлять більшу частину надходжень (Рис. 1).

Згідно з класифікацією податків на прямі та непрямі, що застосовується в Румунії, до непрямих податків належать [5]:

- податок на додану вартість;
- акцизи та податки на споживання;
- інші податки на продукти (включаючи ввізне мито): податки і збори на імпорт (за винятком ПДВ), без урахування акцизів, податки на продукти (за винятком ПДВ та податків на імпорт) за винятком акцизів.

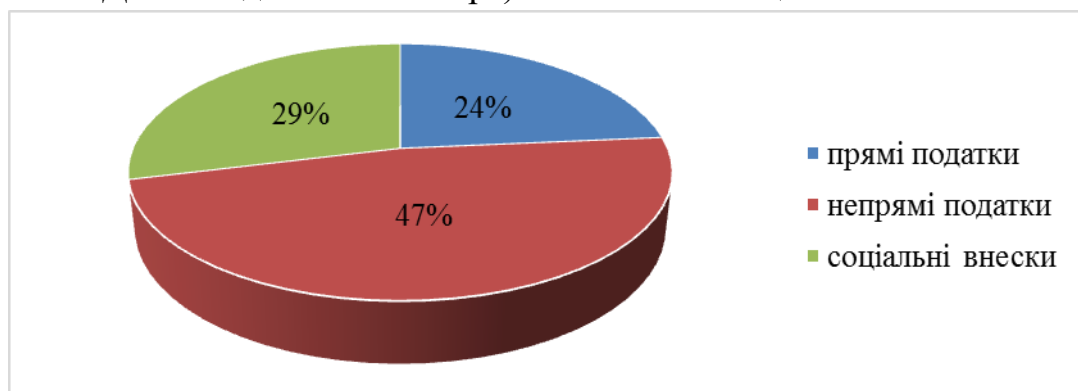

Рис. 1. Структура податкових надходжень в Румунії за підсумками 2018 р., %

Джерело: складено авторами на основі джерел [1].

У структурі непрямих податків питому вагу займає податок на додану вартість (ПДВ), частка якого 28,67%. Значення питомої ваги ПДВ залежить від спектру інших непрямих податків, зокрема імпортних зобов'язань, акцизів, та їх ролі в податковому механізмі.

У 2016 році основна ставка податку була знижена з 24% до 20%, а в 2017 році до 19%. Варто зазначити, що в Румунії діють основна та знижена ставки податку (Таблиця 1) [3, 4].

Керівні органи Румунії у 2019 році розглянув питання про зниження ПДВ на традиційні румунські продукти харчування (бринзу, кукурудзяне борошно тощо), а також на біологічно чисті — з 9 до 5 відсотків з метою збільшення попиту до здорової та корисної їжі серед громадян. Проте, остаточного рішення ще прийнято не було.

Рада Європи дозволила Румунії звільнити від сплати ПДВ осіб, щорічний оборот яких становить менше за 65 000 євро.

Таблиця 1

Ставки ПДВ, станом на 2018 рік

	Основна, %	Знижена, %	Перелік товарів та послуг, до яких застосовується знижена ставка ПДВ
Румунія	19	9	продукти харчування, водопостачання, фармацевтична продукція, обладнання для осіб з особливими потребами, операції з сільськогосподарською продукцією, діяльність готелів, послуги ресторанів та послуги громадського харчування
		5	видання книг, журналів, газет, навчальної літератури, послуги культури (кіно, театри), забезпечення житлом, доступ на спортивні заходи

Що стосується адміністрування ПДВ органами виконавчої влади, то певною мірою тенденції їхньої діяльності коригуються та відображаються органами влади ЄС, зокрема Європейською комісією.

Окрема увага надається значному затягуванню термінів із відшкодуванням ПДВ в Румунії. Зокрема, відзначається, що в Румунії це пов'язано з усталеною практикою проведення тривалих податкових перевірок.

Вагоме фіскальне значення, окрім податку на додану вартість, має акцизний податок, у тому числі на тютюнові вироби та алкогольні вироби. Так, питома вага акцизного податку на алкоголь і тютюнові вироби в загальній структурі податкових надходжень за 2018 рік у Румунії становив 5,5 %, що відповідає третьому місцю серед країн ЄС [1].

Проте після підвищення ставки акцизного податку на тютюнові вироби після 2010 року відбулося стрімке зростання показника вживання саме контрабандної та нелегальної продукції (показники зросли до 27%).

Проведений нами аналіз свідчить, що в даній країні непрямі податки відіграють вагоме значення та становлять більшу частину податкових надходжень. Тому уряду Румунії варто мінімізувати вплив можливих

негативних явищ на адміністрування податків, адже завищені та необґрунтовані ставки податків, до кінця непродуманий механізм адміністрування, відсутність ефективної податкової політики – представлені фактори впливають на рівень податкового навантаження та провокує збільшення тіньового сектору економіки країни.

Список використаних джерел

- 1.Вдовиченко А. М. та ін.. Податки і збори: сучасні тенденції та перспективи. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 392 с.
- 2.Воронкова О. М. Організаційні основи податкового менеджменту. *Науковий вісник. Збірник праць НАДПСУ*. 2005. №1(28). С. 104-109.
3. Драгальчук Т. С. Європейські тенденції розвитку адміністрування ПДВ. *Інтернаука*. 2017. № 1 (123). Т. 2. С. 51-55.
4. Откаленко О. Адміністрування податку на додану вартість в умовах євроінтеграції. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2018. № 5. С. 116–129. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2018_5_10.
5. Пасічний М. Д. Бюджетно-податкова політика у країнах ЄС із трансформаційною економікою. *Економіка розвитку*. 2017. № 2. С. 30-39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecro_2017_2_6.

Пронькіна І.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФБД 16-3

Науковий керівник:

Федина В.В.

ст. викладач кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС

Практично всі Європейські країни (в тому числі й ті, що належать до постсоціалістичних, тобто починали реформування в схожих з українськими умовах) значно випереджають Україну як за позицією в світових рейтингах інституціональної якості фіскальної системи, так і за характеристиками впливу оподаткування доходів малих підприємств на економічну активність населення та наповнення бюджету.

Аналіз стану малого бізнесу в Україні свідчить про те, що подальший його розвиток є неможливим без активного втручання держави. Тому для

України наразі особливо актуальними є розробка та реалізація обґрунтованої та ефективної державної політики підтримки розвитку малого бізнесу, в першу чергу це стосується реформування системи оподаткування малих підприємств з метою створення сприятливих умов для розширення бізнесу.

Питання розвитку підприємництва та управління процесами становлення малого бізнесу на макро та мікрорівнях досліджували такі вітчизняні науковці, як Дрига С. Г., Корінев В. Л., Пивоваров М. Г., Падерін І. Д. та інші. Регулювання розвитку малого бізнесу за допомогою податкових методів у взаємозв'язку з обліковими моделями розглядали Гоголь Т. А., Волот О. І.

Вивчення досвіду державної підтримки малого підприємництва в розвинутих країнах свідчить, що сприяння його розвитку можливе лише шляхом поєднання та узгодження різних форм, методів, засобів регулювання і підтримки. Основними кроками держави на шляху підтримки розвитку малого бізнесу у світовій практиці вважають: створення раціональної нормативно-правової бази, вдосконалення спрощеної системи бухгалтерського обліку та звітності малих підприємств, організація фінансової підтримки малого бізнесу, забезпечення малих підприємств інформацією та підготовленими кадрами [1].

Пивоваров М. Г. вважає, що «розвиток економічного потенціалу малих та середніх підприємств можливий шляхом реалізації нової державної стратегії розвитку бізнесу в Україні, зокрема в межах Загальнодержавної програми розвитку малого та середнього підприємництва на 2014-2024 рр., яка спрямована на створення сприятливих умов діяльності МСП, підтримку та його розвиток на основі впровадження інноваційних технологій, інструментів кооперування суб'єктів малого, середнього та великого бізнесу» [2].

Для покращення розвитку малого підприємництва в Україні, потрібно, щоб держава запровадила кредитуванню малих підприємств двома шляхами. Першим варіантом є створення спеціальних державних установ або неприбуткових організацій для кредитування і фінансування малого бізнесу. При цьому вартість кредиту (який може бути і безвідсотковим) може залежати від віку, виду економічної діяльності, місця розташування підприємства тощо. Таким чином можна створювати більш сприятливі умови для новостворених фірм, підприємств певної галузі, залежно від загальнонаціональної стратегії розвитку економіки чи задля розвитку певних місцевих ресурсів тощо. Наприклад, сьогодні в Україні фінансовою підтримкою мікро-, малих та середніх підприємств успішно займається Німецько-Український фонд (НУФ), заснований урядом спільно з НБУ та Німецьким державним банком розвитку [3].

Як відомо, податкові платежі від малого підприємництва є основним джерелом наповнення місцевих бюджетів громад фінансовими ресурсами, тому податкова система держави має бути побудована таким чином, щоб

збалансувати потреби сторін податкових відносин та мінімізувати витрати на дотримання податкового законодавства.

Також, принципово важливим для планування напрямів розвитку системи оподаткування доходів ФОП розуміти, що чинні пріоритети цієї системи – це вимушене спрощення, форма адаптації до мінімальних обсягів доходів переважної маси вітчизняних підприємств. Але побічним наслідком таких пріоритетів стала повна втрата регулятивного потенціалу. Адже податки мають настільки значний регулятивний потенціал, наскільки диференційовані ставки оподаткування. Якщо ставки податку не змінюються залежно від параметрів господарської діяльності чи соціального статусу платника, то й стимулювати поширення певних моделей економічної поведінки вони не здатні [4].

На нашу думку, цікавим та привабливим для переймання є досвід оподаткування малого бізнесу таких країн, як Франція, США та Естонія. Спільною рисою сфери оподаткування малих підприємств даних країн є надання податкових пільг за умови реінвестування певної частини прибутку підприємства у його власний розвиток [5].

Отже, можна зробити висновок, що сучасний стан малого підприємництва в Україні свідчить про необхідність стимулювання його розвитку з боку держави, а отже і продовження дії спрощеної системи оподаткування. Незважаючи на всі недоліки та аргументи проти спрощеної системи оподаткування, її ліквідація не є ефективним рішенням, адже вона має важливе соціальне значення в нашій країні. Також необхідно враховувати, що скасування спрощеної системи несе ризик переходу в «тінь» значної кількості суб'єктів малого підприємництва, що, як наслідок, призведе до зниження рівня розвитку малого бізнесу та зменшення податкових надходжень від єдиного податку до бюджету.

Список використаних джерел

1. Бобиль В. В., Топоркова О.А. Оподаткування малого бізнесу: нормативно- організаційний аспект. 2019. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/11523/1/Bobyl.pdf>
2. Пивоваров М. Г. Розширення інтеграції промисловості з інституцією малого і середнього підприємництва України. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2017. С. 84–89.
3. Буй Т. Г., Прімерова О. К. Податкове стимулювання розвитку малого підприємництва в Україні. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2018/45.pdf
4. Лебеда М. О. Оподаткування малого підприємництва в Україні й провідних економічних системах. URL: <https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/Збірник-тез-1.pdf>

5. Черепанин М. І. Оподаткування суб'єктів малого бізнесу: сучасний стан та напрями реформування. 2016. № 12.1 (40). С. 996–1001.

Рябцун А.Ю.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ЛИТВІ

Ціль концепції податкової системи Литви полягає у створенні гармонійної сучасної податкової системи, яка сприятиме швидкому розвитку економіки Литви, стабільним доходам бюджету, справедливому та пропорційному розподілу податків, чесній конкуренції, забезпеченню сумісності податкового законодавства із законодавством Європейського Союзу. Традиційно, за формою оподаткування податки в Литві поділяються на прямі та непрямі.

Таблиця 1

Класифікація податків в Литві

№	Прямі податки	Непрямі податки
1.	Податок на прибуток	Податок на додану вартість
2.	Податок з доходів фізичних осіб	Акцизні збори
3.	Дорожня плата	Митні збори
4.	Плата за гарантійний фонд	Плата за соціальне страхування
5.	Інші збори	Податки на соціальне страхування

Джерело: [1]

1. Податок на додану вартість. Цей податок стягується з товарів та послуг, що постачаються в країні, та з імпортованих товарів. ПДВ є основним непрямим податком, що сплачується в Литві до державного бюджету і сплачується фізичними та юридичними особами, які займаються будь-якою економічною діяльністю, дохід від продажу товарів та послуг за останні 12 місяців перевищує 45 000 EUR. р. фізичні та юридичні особи, які придбали товари з інших країн Європейського Союзу на суму понад 14 000 євро на календарний рік. Стандартна ставка податку становить 21% від вартості товару

або послуги. Знижена ставка у розмірі 5% застосовується до лікарських засобів та медичних засобів, вартість яких повністю або частково відшкодовується з бюджету Фонду загальнообов'язкового медичного страхування.

Таблиця 2

Ставки ПДВ у різних європейських країнах

Країна / Ставки податку	Знижена ставка ПДВ, %	Стандартна ставка ПДВ, %
Австрія	8	20
Бельгія	18	21
Нідерланди	12	17,5
Данія	10	25
Франція	13,6	20,6
Італія	12	19
Німеччина	10	16
Греція	18	18
Іспанія	12	16
Україна	7	20

Джерело : складено автором за підрахунками Міністерства закордонних справ Литовської Республіки.

2. Акцизні збори. Сплаті акцизного податку підлягають наступні товари : 1) етиловий спирт та алкогольні напої; 2) тютюнові вироби; 3) паливо для використання в якості палива, нафтовий газ та газоподібні вуглеводні, а також замітники цих продуктів і паливні добавки.

Зазначені товари, вироблені в Литовській Республіці, підлягають оподаткуванню акцизним збором при виробництві. Імпортні товари стають предмет акцизного збору, коли вони створюють митний борг за імпортом відповідно до Митного кодексу Литовської Республіки. Період акцизного податку - це календарний місяць, після якого до 15 числа наступного місяця платник податку повинен сплатити місцевим податковим органам, на території яких є складом акцизних товарів, для подання акцизної декларації та її статутних додатків. Розмір акцизного збору, що підлягає сплаті, розраховується відповідно до ставок акцизного збору, встановлених урядом Литовської Республіки.

3. Мито. На митній території Литовської Республіки можуть стягуватися такі види мита:

1) загальний - застосовується з метою регулювання зовнішньої торгівлі Литовської Республіки та отримання доходів до державного бюджету;

2) спеціальний - застосовується як контрзахід проти дискримінаційних дій інших держав або їх груп проти Литовської Республіки. Ставки та умови сплати спеціальних зборів встановлюються законом;

3) антидемпінговий - застосовується, коли товари, що ввозяться на митну територію Литовської Республіки, за експортними цінами, нижчими від експортних цін аналогічних товарів у звичайному ході торгівлі та завдають матеріальної шкоди або загрози матеріальної шкоди вітчизняній промисловості Литви розвивати місцеву промисловість.

4) компенсаційні мита - застосовуються до товарів, що ввозяться на митну територію Литовської Республіки, виробництво чи вивезення яких прямо чи опосередковано отримали перевагу від іноземної субсидії, якщо такий імпорт може завдати шкоди інтересам Литовської Республіки. Компенсаційне мито не повинно перевищувати розмір субсидії.

5) захисний - застосовується, коли товари ввозяться на митну територію Литовської Республіки і внаслідок цього вітчизняні виробники стикаються з порушенням конкуренції з боку іноземних компаній.

Митні тарифи, порядок митного подання та адміністрування регулюються митним законодавством. 1 травня 2004 року після вступу Литви до Європейського Союзу та приєднання до Митного союзу всі митні збори з торгівлі з країнами-членами Європейського Союзу були скасовані, а спільна зовнішня та митна політика Європейського Союзу проводилася з країнами, що не є членами Європейського союзу.

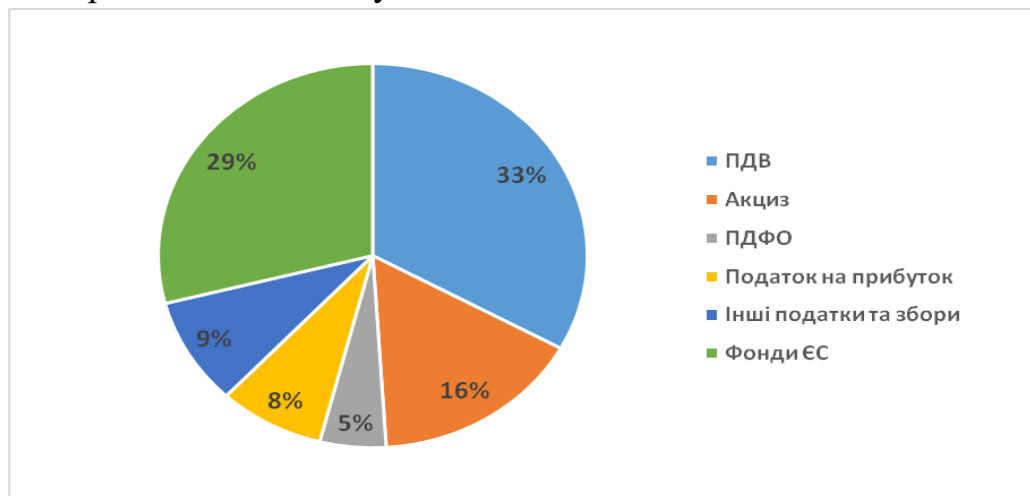

Рис. 1. Структура доходів Державного бюджету Литви за рахунок податків 2019р.

Джерело: складено автором за даними [1]

Також варто звернути увагу на досить цікаві збори, які притаманні саме для Литви. До таких відносять:

1) збори за надлишок білого цукру. Збір надлишків білого цукру - це збір із білого цукру, який виробляють виробники цукру, що перевищує їх виробничу квоту;

2) стягнення на виробництво квотного цукру;

3) додатковий збір за виробництво цукру. Це плата, встановлена Європейською Комісією, якщо кошти, отримані від виробництва цукру, збір недостатній для компенсації експорту квот білого цукру.

5. Податки на соціальне страхування. Відповідно до Закону про державне соціальне страхування, усі працівники в обов'язковому порядку охоплюються державним соціальним страхуванням. Фіксовані внески до бюджету Державного фонду соціального страхування виплачуються застрахованими особами та/ або їх страхувальниками.

Ставки окремих видів внесків на соціальне страхування та їх суми затверджуються Законом про затвердження показників бюджету Державного фонду соціального страхування на відповідний рік. Наприклад, внески на соціальне страхування працівників, самозайнятих та інших застрахованих осіб складають 8,72%, 2,09% страхування на випадок хвороби, материнства внески на соціальне страхування - 1,71% доходу застрахованої особи. Внески на випадок безробіття для працівників сплачують їх роботодавці, що становить 1,31% доходу застрахованої особи на постійну роботу та 2,03% на строкові трудові договори.

Вивчаючи доходи Державного бюджету Литовської Республіки, ми можемо побачити, що чотири основні податки - ПДВ, акцизний податок, податок на прибуток підприємств та податок на доходи фізичних осіб мають найбільший вплив на доходи державного бюджету, перші два з яких, відповідно до класифікації є непрямими податками і зборами. Литовська податкова система характеризується високим рівнем непрямих податків. Податки такого роду становлять понад 50 відсотків загального доходу національного бюджету. Більшість доходів з державного бюджету надходить за рахунок одного з непрямих податків - ПДВ, тому акцент повинен бути на його вдосконаленні, наприклад, на скасування пільг з ПДВ, запровадження єдиної податкової ставки тощо.

Список використаних джерел

1. Статистичний щорічник Литви 2018 (2019). URL: <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=52d3c3804>
2. Закон про податок на додану вартість Литовської Республіки. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ME04806>
3. Закон Литовської Республіки про акцизні збори. URL: http://ndi-fp.nusta.com.ua/files/NAD/003_02_07_2014_END_DruK.pdf
4. Актуальні проблеми удосконалення податкового регулювання: монографія / Л. Л. Тарангул, С. С. Гасанов, Л. Л. Баланюк та ін. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2013. 526с.

Сивко Д.В.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД 19-2
Науковий керівник:
Воронкова О.М.
д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ІТАЛІЇ

В умовах ринкових відносин податкова система є одним з найважливіших економічних регуляторів, основою фінансово-кредитного механізму державного регулювання економіки. Від того, наскільки правильно побудована система оподаткування, залежить ефективне функціонування економіки. На сьогодні практично у всіх країнах світу уряди прагнуть до оптимізації національних систем оподаткування. Податкова система - заснована на певних принципах система врегульованих нормами права суспільних відносин, що складаються в зв'язку з встановленням та стягуванням податків і зборів. Основою податкової системи є податки і збори. За допомогою податкової системи держава реалізує свої функції з управління (регулювання, розподілу і перерозподілу) фінансовими потоками в державі і в більш широкому сенсі економікою країни взагалі.

Дослідженням даної проблеми займалися іноземні та вітчизняні науковці, серед яких І. Вишневський, О.Воронкова, І. Крисоватий, П. Мельник, А. Соколовська та інші.

В Італії прийнята досить розгалужена система оподаткування. Правова база нараховує понад 350 законів федерального характеру. Головні принципи податкової системи визначає Конституція Італії. Ця європейська країна відрізняється високим рівнем податкового навантаження. Головний упор в італійському оподаткуванні робиться на прямі податки, які забезпечують до 40% всіх податкових платежів. Непрямі податки залишаються трохи позаду і забезпечують близько 25% податкових надходжень. В цілому податки і збори гарантують державі більше половини всіх його доходів.

Податкова система Італії має дворівневу структуру: державний (національний) і місцевий рівень. Оподаткування представлено 40 видами податків і зборів.

Основними податками в Італії виступають прибутковий податок для фізосіб, ПДВ і корпоративний податок для юридичних осіб. Ці податки державного рівня складають майже 80% від податкових надходжень.

Прибутковий податок з фізичних осіб резиденти сплачують із усіх видів доходів, одержаних в Італії і за кордоном, нерезиденти - лише з доходів, одержаних в Італії. В залежності від свого походження джерела доходів поділені на п'ять категорій, кожній з яких властиві свої особливості оподаткування: нерухоме майно; капітал; підприємництво; трудові доходи від роботи за наймом і в порядку самостійної зайнятості осіб вільних професій; інші джерела. Під одною назвою по суті справляються п'ять європейських податків.

Податок на нерухоме майно справляється на основі кадастрових оцінок, котрі переглядаються кожні 10 років. Норми оподаткування диференційовані в залежності від характеру експлуатації майна. Так, здані в оренду, належні державі, зайняті під будівництво землі не оподатковуються. Якщо земельна ділянка або будівля не використовуються за призначенням, кадастрова оцінка збільшується за установленою системою коефіцієнтів. Прибутковий податок на капітал справляється в момент і по місцю одержання доходу. Він поширюється на депозитні рахунки в банках, проценти по позиках, доходи від цінних паперів, лотерейні виграші. Проценти по банківських рахунках оподатковуються за ставкою 25%; по облігаціях, по бонах і кредитних сертифікатах - 12,5%; по іноземних позиках - 30% [1, с 92-93].

Соціальною базою податку на підприємців є представники дрібної буржуазії, що ведуть приватну комерційну діяльність або сімейний бізнес. Тому об'єктом даного податку може бути як дохід, так і прибуток. До п'ятого виду прибуткового податку з фізичних осіб - податку на інші джерела доходів - відноситься оподаткування доходів від спекулятивної перепродажі землі та іншого нерухомого майна; разових продаж витворів мистецтва; від власності, яка знаходиться за кордоном; від винагород за випадкові чи тимчасові послуги. Платниками прибуткового податку з юридичних осіб, що справляється за ставкою 36%, є промислові підприємства, комерційні організації, фінансово-кредитні установи, в тому числі їх філіали за кордоном. Об'єкт оподаткування - чистий дохід у формі нерозподіленого прибутку.

Податок на додану вартість справляється в Італії за диференційованою шкалою ставок: 2% (пільгова), 9% (основна), 18% і 38% (підвищені), 0,8% (експортна). Пільгова ставка поширюється на продукти харчування першої необхідності, а також газети і журнали, підвищена - на предмети розкоші. Акцизи поширюються на звичайне коло товарів: нафтопродукти, тютюнові вироби, сірники, алкогольні напої, цукор, електроенергію [4, с. 85-88].

Гербовий податок справляється в формі збору при продажу державними установами гербових видів продукції. Тому всі нотаріальні операції оподатковуються гербовим збором. Реєстраційний збір справляється при

складанні угоди або реєстраційного акту щодо переходу прав власності в розмірі 0,5 - 0,8%.

Концесійний податок справляється водночас з реєстраційним збором у випадку, коли державний орган дає дозвіл або ліцензію. За рахунок місцевого прибуткового податку формуються доходи місцевих бюджетів, хоч сам податок справляється центральним урядом. Платники даного податку - фізичні та юридичні особи, ставка 16,2%. Доходи від роботи за наймом даному податку не підлягають [2].

Бюджетний комітет Сенату Італії схвалив пропозицію ввести 6% податку на цифрові продажі. Згідно з пропозицією, фіксована ставка податку буде застосовуватися до продажу цифрових послуг, таких як онлайн-реклама. Наприклад, якщо італійська компанія купує рекламу в корпорації Google, 6% вартості продажу буде стягнуто і сплачено італійській податковій. Очікують, що так званий "веб-податок" набуде чинності з січня 2019 року і принесе додаткові €114 млн на рік у бюджет Італії [5].

Відзначимо, що, незважаючи на певні плюси і мінуси, кожна з податкових систем по-своєму адекватна для своєї держави. Податкова система держави складалася не одне століття. Вона вже «підлаштована» під територіальні особливості країни, її внутрішню політику і менталітет населення. Неможливо одну податкову систему замінити іншою. Це реально лише за умови коригування принципів оподаткування під економічні умови певної держави.

Податкова система Італії відрізняється високим рівнем податкового навантаження. Головний упор в італійському оподаткуванні робиться на прями податки, які забезпечують до 40% всіх податкових платежів.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В. Л., Данілов О. Д. Податкові системи зарубіжних країн. К.: Комп'ютер прес, 2014. С. 126.
2. Асоціація платників податків України
URL: http://www.appu.org.ua/main2/shkola_platnyka_podatkiv/vse_pro_podatki/zarybizhnuy_dosvid/Italy.html
3. Воронкова О. М. Міжнародний досвід оцінювання ефективності податкового адміністрування та його значення для України. *Наука й економіка*. 2011. Випуск 3 (23). С.12–18.
4. Манжула А. Етапи розвитку системи державної податкової служби країн. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 11. С. 85-88.
5. Офіційний сайт LB.ua URL: https://ukr.lb.ua/world/2017/11/27/383113_italii_zaprovadyat_podatok.html

Сидорук Д. Ю.
Університету державної фіскальної служби України,
групи ФМСБ-19-1
Науковий керівник:
Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ РУМУНІЇ

Податки, збори та зобов'язання є важливим аспектом впливу на підприємства та фізичних осіб. Це важливий інструмент фіскальної політики, оскільки сприяють забезпеченню доходів бюджету та регулюючому впливу на діяльність платників податків [1].

На підприємствах всі податки, збори та зобов'язання мають подвійний вплив: по-перше, вони створюють адміністративні витрати підприємству; по-друге, це казначейська вартість. Казначейська вартість створює підприємству різні фактори, серед яких існує розрив між часом виникнення податкового зобов'язання щодо сплати податків та дати погашення, різниця між часом їх бухгалтерських записів та фактичною їх оплатою, терміном подання заяви проти терміну сплати податку або строку нарахувань фіскальною службою.

Далі наведені основні податки, збори та зобов'язання, які займають основну частку у фіскальній системі Румунії.

Метою є роз'яснення способу визначення податків, зборів та зобов'язань відповідно до цього останні законодавчі норми.

Податок на додану вартість та податок на прибуток підприємств мають найсильніший вплив на грошовий потік підприємства.

Податок на додану вартість (ПДВ) - це податок на споживання, який збирається державою за допомогою зареєстрованого ПДВ. Для платників ПДВ, цей податок впливає на грошовий потік, тоді як для особи, яка не сплачує ПДВ, це вартість.

Податок на додану вартість визначається, застосовуючи квоти, передбачені Фіскальним кодексом щодо бази оподаткування.

Відповідно до Фіскального кодексу № 571 (2003) квоти на додану вартість:

- ставка 24%, застосовувана до бази оподаткування для оподатковуваних операцій, які не звільняються від сплати або та не мають квоти.

- знижена ставка 9% застосовується до бази оподаткування для наступних видів надання послуг та товарів: такі послуги, як вхідні квитки в замки, музеї, меморіальні будинки, історичні пам'ятники, пам'ятки архітектури та археології, зоопарки, ботанічні сади, ярмарки, виставки та культурні події, кінотеатри;

доставка книг, шкільних посібників, газет і журналів, протезів, медикаментів; розміщення в готельному секторі.

- ставка 5% застосовується до податкової бази на житло як частину соціальної політики, включаючи землю будинки що будуються на певних умовах.

Гармонізовані акцизи - це спеціальні збори, що стягуються при споживанні таких продуктів: алкоголь та алкогольні напої; оброблений тютюн; енергетичні продукти та електроенергія.

Узгоджені акцизні збори до державного бюджету - це конкретні акцизи, виражені в євро за одиницю виміру, за винятком для сигарет, акциз яких складається з специфічного акцизу, вираженого в євро на тисячу сигарет, до яких додається рекламний акциз і застосовується до максимальної роздрібної ціни.

Відповідно до Фіскального кодексу № 571 (2003), корпоративний податок обчислюється шляхом застосування квоти 16% до оподатковуваного доходу за певними винятками, коли застосовується мінімальний податок, а саме: платники податків, які володіють нічними клубами, дискотеками, казино, чий корпоративний податок за таку діяльність є нижчим за 5% від відповідного доходу за умови сплати 5% податку, застосованого до такого звіту про доходи.

Податок на прибуток підприємств обчислюється як добуток оподаткованої бази, збільшеної із ставки податку.

При встановленні корпоративного податку враховуються й інші елементи, подібні до доходів та витрат відповідно до законодавчих норм. Дивіденд - це частка прибутку підприємства, від яких партнер або акціонер (фізична чи юридична особа) має право отримати кошти прямо пропорційно кількості та цінності акцій.

Фіскальний кодекс № 571 (2003) визначає дивіденд як - розподіл у грошах або натуральній формі, здійснений юридичною особою акціонеру внаслідок володіння акціями участі у такій юридичній особі. Чисті дивіденди - це кошти, які отримують партнери або акціонери після обчислення та утримання податку на їх дивіденд.

Ставка 16% застосовується до бруто дивіденду, розподіленого / виплаченого румунській юридичній особі, встановлює податок на дивіденди.

Ставка оподаткування доходів малого підприємства становить 3% і застосовується до оподаткованої бази, що складається з доходів від будь-якого джерела, крім:

- доходи, пов'язані з витратами на завершене виробництво;
- доходи, пов'язані з витратами на незавершені послуги;
- капіталізовані витрати матеріальних та нематеріальних необоротних активів;

- субсидії на операційну діяльність;
- резерви доходів та коригування на амортизацію або втрату вартості;
- доходи від повернення або скасування відсотків та / або штрафних санкцій, які не підлягали вирахуванню витрати при обчисленні корпоративного податку;
- доходи від компенсацій від страхових / перестраховальних компаній за збитки, пов'язані з інвентаризацією товарів або власних матеріальних цінностей.

Відповідно до Фіскального кодексу № 571 (2003), будь-яка іноземна юридична особа, яка має уповноважений дилерський офіс в Румунії законно змушена сплачувати щорічний податок.

Податок в автосалоні за податковий рік дорівнює лейському еквіваленту 4000 євро, встановленому за податковий рік відповідно до обмінного курсу, оголошеного Національним банком Румунії, діє на день сплати податку та справляється до Державного бюджету.

Якщо іноземна юридична особа створила або відкрила офіс у Румунії протягом податкового року, податкова заборгованість за цей рік обчислюється в прямому співвідношенні до кількості місяців роботи підприємства протягом відповідного податкового року. Комерційні доходи, доходи від інтелектуальної власності - це доходи від самостійної діяльності. Ці доходи обкладаються податком на прибуток незалежно від діяльності і може здійснюватися фізичними особами, які мають інші джерела доходів та / або в рамках партнерства, в тому числі пов'язана діяльність. Ці доходи оподатковуються за 16% ставкою, що застосовується до річного чистого доходу від незалежних видів діяльності, визначені за даними бухгалтерського обліку. Чистий дохід від незалежної діяльності визначається як різниця між валовими доходами та витратами, зробленими з метою збільшення доходів, які вираховується за даними в обліку. У разі збільшення платником податків комерційних надходжень, визначення чистого доходу здійснюється за нормами доходів за місцем виконання робіт.

Податок на зарплату встановлюється таким чином:

- на робочому місці, де людина має свою основну роботу, застосовуючи квоту 16% до розрахунку, база визначається як різниця між чистим доходом від зарплати, обчисленою шляхом вирахування, пов'язаного з місяцем зобов'язання з валового доходу та наступні: особисті відрахування, надані за відповідний місяць;

членський внесок, який сплачується протягом відповідного місяця; внески у додаткові пенсійні фонди, якщо вони не перевищують еквівалента 400 лей на кінець року.

- Для доходів, залучених в інших випадках, застосування ставки 16% до бази оподаткування, визначеної як різниця між валовими доходами та зобов'язаннями в кожному місці, де вони здійснюються.

Відповідно до Закону № 294 (2011), внески у фонд соціального страхування визначаються відповідно до бази оподаткування, як:

- 31,3% за нормальних умовах праці, з них 10,5% на індивідуальні внески та 20,8% на внески роботодавцями;

- 36,3% за особливі умови праці, з них 10,5% на індивідуальні внески та 25,8% на внески роботодавців;

- 41,3% за особливі умови праці, з них 10,5% на індивідуальні внески та 30,8% на внески роботодавців.

Відповідно до Закону № 293 (2011 р.), Внески в медичне страхування визначаються додатком, та мають наступні ставки оподаткування: 5,5% для індивідуальних внесків і 5,2% для внесків роботодавців. Внески для відпусток та медичного страхування, пільги визначаються із застосуванням квоти 0,85%. Внески в бюджет страхування на випадок безробіття визначається із застосуванням таких квот на оподаткування: 0,5% для фізичної особи внески та 0,5% на внески роботодавців.

Страхові внески при нещасних випадках на виробництві чи захворювання визначають із застосуванням норми в межах від 0,15% -0. 85% диференційовано за класами ризику, і їх потрібно сплачувати роботодавцям згідно із законом. Внески на створення гарантійного фонду визначаються, застосовуючи квоту 0,25%, яку повинні виплачувати роботодавці. Податок на будівництво обчислюється із застосуванням ставки в межах від 0,25% до 1,50% включаючи ставку, застосовану до інвентарної вартості будівлі. Податок на нерухомість встановлюється як фіксована сума на кожен метр земельної площі, диференційований за типами міст чи районів, класифікований місцевими радами відповідно до того, наскільки вони далеко розташовані від центрів міста та особливостей району.

У країні рівень податкової політики може відслідковуватись залежно від того, наскільки суспільство приймає на себе витрати на потреби в комунальних послугах відповідно до задоволення таких потреб за рахунок власних доходів.

Хоча рівень податкової системи в Румунії низький порівняно з тим, що вони реєструють в Європейському Союзі, податкова система на даний час вважається досить високою, і це відчувається. Це можна пояснити, якщо тут враховуються доходи, які отримують західні платники податків порівняно з доходами в Румунії в контексті рівні ціни споживання, а також неадекватне використання державних фінансових ресурсів, де сторона повинна забезпечити покриття витрат на освіту, соціальний захист, охорону здоров'я стає недостатнім, а отже платники податків - це ті, хто повинен покривати ці

потреби своїми власними доходами, тим самим посилюючи соціальне незадоволення.

Список використаних джерел

1. Воронкова О. М. Організаційні основи податкового менеджменту. *Науковий вісник. Збірник праць НАДПСУ*. 2005. №1(28). С. 104-109.
2. Bistriceanu, Gh. (2011). *Lexicon de finante, banci, asigurari*, Economic Publisher, Bucharest.
3. Banc, P. (2016). *Finante generale*, Teaching Series, Alba Iulia.
4. Parliament of Romania. (2013). Law no. 571 on the Fiscal Code, with subsequent amendments and completions. (title IV[^]1), Official Gazette of Romania no. 922/23.12.2013, Bucharest.
5. Parliament of Romania. (2014). Application Norms of Romanian Fiscal Code. (title IV[^]1), Official Gazette of Romania no. 112/06.02.2014, Bucharest.
6. Parliament of Romania. (2011). State Budget Law no. 293. (art. 8), Official Gazette of Romania no. 914/22.12.2011, Bucharest.
7. Parliament of Romania. (2011). Law no. 294 on the Social Security Contributions. (art. 19), Official Gazette of Romania no. 913/22.12.2011, Bucharest.
8. Sandu, G. et al. (2017). *Finante – abordari teoretice si practice*, Didactic and Pedagogic Publisher, Bucharest.
9. Tulai, C. (2013). *Finantele publice si fiscalitatea*, House Science Books Publisher, Cluj-Napoca.
10. Vacarel, I. et al. (2011), *Finante publice*, Edition III, Didactic and Pedagogic Publisher, Bucharest.

Синиця О.О.

Університет державної фіскальної служби України,
ФМА-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В НІДЕРЛАНДАХ

Ефективність податкової системи, її прийнятність для суспільства є одним з ключових чинників економічного розвитку кожної країни та успішного проведення реформ в інших сферах суспільного життя. Кожна країна має свою специфіку, зумовлену історичними, культурними, територіальними,

політичними, економічними та іншими особливостями, що визначає різні моделі побудови податкових систем [1].

Економічну систему Нідерландів справедливо характеризують як таку, що має всі ознаки соціально орієнтованої ринкової економіки. Це означає, що держава бере на себе функції забезпечення соціальних гарантій, такі як освіта, пенсійне обслуговування, допомоги з безробіття, а також підтримка й розвиток інфраструктурних галузей, таких як транспорт і зв'язок. Ціла низка пільг для іноземних інвесторів робить Нідерланди однією з "податкових гаваней", привабливою для міжнародного капіталу [2]. Нинішня податкова система Нідерландів формувалася тривалий час і постійно удосконалюється.

Усі мешканці Нідерландів зобов'язані сплачувати податки, якщо вони заробляють гроші або мають активи в Нідерландах.

Серед прямих податків в Нідерландах виокремлюють: податок на прибуток; податок на оплату праці; податок на спадщину та дарування; трансфертний податок на придбану нерухомість; податок на автотранспортні засоби; податок на подарунки; страховий податок.

Важливим чинником, що визначає структуру та функції Податкової та Митної адміністрації Нідерландів, є склад податків та специфіка оподаткування окремих категорій платників податків. Так, юридичні особи згідно з цілями оподаткування поділяються на резидентів та нерезидентів. До резидентів належать підприємства, статут яких зареєстрований на території країни, а також підприємства, всі органи управління якими розміщені на території Нідерландів. Усі інші компанії є нерезидентами. Юридичні особи (і резиденти, і нерезиденти) сплачують податок на прибуток. Оподаткуванню підлягає прибуток з урахуванням деяких інших доходів та відрахувань, у тому числі збитків минулих років [3].

Як правило, приватні та державні компанії резиденти в Нідерландів обкладаються податком на прибуток підприємств з усього світу. Ставка податку з податку на прибуток заснована на оподатковуваній сумі, яка дорівнює оподаткованому прибутку у відповідному році за вирахуванням збиткових збитків. У 2018 році для оподатковуваної суми нижче 200 000 євро застосовувалася 20% ставка податку. Оподатковувана сума 200 000 євро і вище оподатковувалася за ставкою податку в розмірі 25%. Ставки податку з корпоративного податку обумовлені зменшенням на 1 процентний пункт у 2019 році, на 1,5 процентного пункту в 2020 році та ще на 1,5 процентного пункту в 2021 році; в результаті чого 16% ставки податку в першій дужці та 21% податкової ставки у другій. Рік оподаткування корпоративного податку еквівалентний календарному року, якщо інше не встановлено в статутних документах компанії. Податковий рік зазвичай настає за 12-місячним періодом; відхилення можливі в перший рік реєстрації [5].

Юридичні особи оподатковуються й іншими податками. Податок із азартних ігор в розмірі 29% повинен сплачуватися на призи на суму понад 449 євро, виграні в будь-якій азартній грі [4]. Придбання нерухомості, що розміщена в Нідерландах, оподатковується трансфертним податком. Податок повинен сплачувати покупець при купівлі нерухомості чи бізнесу. Найпоширеніша форма податку на трансферт застосовується, коли домовласник купує будинок або квартиру, для яких наразі ставка становить 2% від вартості майна [5].

Самозайняті особи в Нідерландах повинні обчислити та сплатити податок на прибуток за допомогою щорічної податкової декларації. Податкові органи надсилають платнику податку попередню податкову оцінку на основі його податкової декларації в попередньому році.

Працюючі особи в Нідерландах мають сплачувати податок з доходу. Навіть якщо особа не має роботи, її іноді доводиться платити податки, наприклад, якщо є активи в Нідерландах. В такому разі платник повинен задекларувати податок на прибуток через свою щорічну форму податкової декларації, яку можна зробити в Інтернеті або за допомогою голландського податкового консультанта.

Податок на оплату праці - це податок та інші внески, які утримуються роботодавцем із заробітної плати, що рятує працівника від необхідності їх сплати пізніше як податок на прибуток. Сплата податку на заробітну плату складається з податку на вашу зарплату та національні страхові внески на пенсії, допомогу по безробіттю та інші державні виплати.

Податок на заробітну плату щомісяця віднімається із зарплати. Існує велика різниця між заробітною платою, яка включає податок, і вашою чистою зарплатою після вирахування податку. Для обчислення вашої чистої зарплати можна завантажити калькулятор доходу.

Незважаючи на те, що податок на заробітну плату вже утриманий з валової зарплати як авансовий збір або сплата податку на доходи, все одно потрібно заповнити річну декларацію з податку на доходи. Нідерландська податкова інспекція повідомить про це за потреби.

Податкова декларація необхідна для збалансування «передплаченого» податку з іншими фінансовими аспектами, такими як дохід партнера, іпотечний, додатковий дохід, заощадження або інвестиції, податкові відрахування, такі як витрати на навчання або охорону здоров'я.

Податок на спадщину та дарування. Податок на спадщину стягується із спадщини, отриманої від резидентів Голландії. У разі еміграції голландські громадяни вважаються резидентами Голландії протягом наступних 10 років. Ставка податку на спадщину становить від 10% до 40%. Частина спадщини

звільняється від оподаткування; звільнена сума залежить від відносин бенефіціара до померлої особи [5].

Податок на автотранспортні засоби стягується з власників автомобілів, включаючи нерезидентів. Ставки варіюють залежно від власної ваги автомобіля і використовуваного палива й включають надбавку, що встановлюється на рівні провінцій [4].

У Нідерландах існує багато інших форм прямого оподаткування. До них належать:

— Податок на подарунок. Податок, сплачений на вартість всього, що приймається в якості подарунка від резидента Нідерландів. Є винятки, наприклад, подарунок дітям (якщо вони купують будинок у Нідерландах) або іншим родичам.

— Страховий податок. Майже за всіма страховками сплачується податок у розмірі 21%–27,65%[5].

З великою кількістю країн Нідерланди підписали угоди про уникнення подвійного оподаткування та взаємодії в пошуку осіб, які ухиляються від сплати податків.

Можна зробити висновок, що податкова система в Нідерландах пропонує різні переваги прямого оподаткування. Наприклад, певні бюджетні асигнування застосовуються для розвитку та дослідницької діяльності. Такі надбавки зменшують оподатковуваний дохід компанії. У Нідерландах досить гнучка система оподаткування, зокрема, застосовуються прогресивна шкала прибуткового податку, безліч різних ставок залежно від масштабу бізнесу, видів діяльності і так далі. Для оптимізації процесу нарахування і сплати податків закордонному підприємцю, швидше за все, доведеться скористатися послугами місцевих консультантів або найняти профільного працівника в штат.

Список використаних джерел

1. Воронкова О. М. Організаційні основи податкового менеджменту. *Науковий вісник. Збірник праць НАДПСУ*. 2005. №1(28). С. 104-109.
2. Чуприна А. Функціонування податкової служби Нідерландів: уроки для України / Андрій Чуприна. // Вісник Національної академії державного управління. – С. 134–142.
3. Tax in the Netherlands.ACCESS. – 2019. URL: <https://access-nl.org/relocating-to-netherlands/tax-netherlands/types-indirect-taxes-in-netherlands/>.
4. The dutch tax in general. 2019. URL: <https://tssolutions.nl/frequently-asked-questions/Dutch-tax.html>.
5. Taxation in the Netherlands. Wikipedia. 2019. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Taxation_in_the_Netherlands.
6. Податки в Голландії в 2018 році. URL: <https://migranty.com/news/821>.

Скаженник М.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМСБ-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор, професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В БОЛГАРІЇ

Болгарія відома своїм сприятливим законодавством в області всіх прямих податків. Багато іноземних інвесторів розглядають цю країну як потенційне місце для відкриття бізнесу через низьку 10%-у ставку корпоративного податку. Ця податкова ставка також робить Болгарію привабливою для розподілу високоприбуткових видів діяльності. Фізичні особи-нерезиденти також вивчають можливість стати податковим резидентом Болгарії, щоб отримати 10%-у ставку прибуткового податку з населення в світі.

Податкова політика Болгарії будується відповідно до міжнародних норм і правил, що регламентують взаємини болгарських підприємств, фірм різної форми власності з державою. Вона спрямована на стимулювання ефективного і стійкого зростання національної економіки. Акцент також робиться на припинення протиправних дій з боку виробничих та комерційних структур у сфері оподаткування, а також повернення до Болгарії грошових коштів, отриманих від незаконних торгових операцій.

Податкова система Болгарії має дворівневу будову і формується з республіканських і місцевих податків. Республіканські податки поділяються на прямі (корпоративний податок і податок на доходи фізичних осіб) і непрямі (акцизи і податок на додану вартість).

Основними актами в зазначеній галузі є: Податково-страховий процесуальний кодекс, закон про національне агентство з доходів; закон про податок на додану вартість; закон про акцизи і податкові склади; закон про корпоративний податок (податок на прибуток); закон про оподаткування доходів фізичних осіб; закон про місцеві податки і збори.

Корпоративний податок. Корпоративний податок на річний податок на прибуток становить 10%. Оподатковуваними особами є місцеві юридичні

особи, в тому числі неперсоналізовані асоціації, що діють в країні, з точки зору їх прибутку і доходів з усіх джерел в Республіці Болгарії і за кордоном. Іноземні юридичні особи обкладаються податком на прибуток, отриманий через комерційне підприємство в Республіці Болгарія або від розпорядження майном в такій комерційній установі, а також за їх дохід від джерела в Республіці Болгарії.

Закон про податок на прибуток з підприємств містить спеціальні положення про мінімальну і регіональної державної допомоги у вигляді податкових пільг. Наприклад, корпоративний податок становить до 100% неоподатковуваних осіб за їх податкового прибутку від їх виробничої діяльності, включаючи виробництво найманих товарів, в муніципалітетах з безробіттям вище, ніж в середньому по країні. виробнича діяльність тільки в муніципалітетах, де протягом попереднього року, що передують поточному, рівень безробіття був на 35% або вище, ніж в середньому по країні за той же період.

Надається також податкова пільга, що представляє собою державну допомогу фермерам. В цьому випадку корпоративний податок надається до 60% платникам податків, зареєстрованим як фермерів, для отримання прибутку від виробництва необроблених продуктів рослинного і тваринного походження.

Закон також містить положення про податкові пільги при прийомі на роботу безробітних, а також для підприємств, на яких працюють інваліди.

Схеми колективного інвестування, які дозволені для публічної пропозиції в Республіці Болгарія, і ліцензовані закриті інвестиційні компанії відповідно до Закону про діяльність схем колективного інвестування та інших підприємств колективного інвестування, транспортних засобів спеціального призначення, також звільняються від корпоративного податку. відповідно до Закону про інвестиційні компанії спеціального призначення, а також Болгарським Червоним Хрестом.

Після приєднання Болгарії до ЄС (2007 р.) реформуванню податкової системи країни приділяється особлива увага. Податкова система розглядається не лише як основний фіскальний інструмент, але і як важлива складова стимулювання інвестиційної активності в країні.

Податкові збори з громадян різних країн, які заробляють 100-300 тис. дол. на рік, зросли в поточному році на 0,3%, а торік вони знизилися на 0,3%. До такого висновку дійшла консалтингова компанія KPMG, що вивчила податковий тягар в 81 країні світу.

Болгарія в 2008 р. ввела єдиний прибутковий податок для всіх громадян, що дорівнює 10% і є одним з найнижчих в світі. Окрім країн Східної Європи, низькі податки зберігаються в Гонконгу, Саудівській Аравії і Кувейті, а також в таких податкових гаванях, як Багамські острови і Бермуди.

Правова база корпоративного податку в Болгарії

Корпоративний податок	
Правова база	Закон про прибутковий податок з підприємств (СІТА).
Оподатковувані особи / Підлягає оподаткуванню	Оподатковуваними особами є місцеві юридичні особи, в тому числі неперсоніфіковані компанії, що працюють в країні з точки зору їх прибутку і доходів з усіх джерел в Республіці Болгарії і за кордоном. Місцеві юридичні особи - це юридичні особи, зареєстровані відповідно до болгарським законодавством, а також компанії, зареєстровані відповідно до Регламенту Ради (ЄС) № 2157/2001, і кооперативи, створені відповідно до Регламенту Ради (ЄС) № 1435/2003. Іноземні юридичні особи обкладаються податком на прибуток, отриманий через комерційне підприємство в Республіці Болгарія або від розпорядження майном в такій комерційній установі, а також за їх дохід від джерела в Республіці Болгарії. Юридичними особами-нерезидентами є юридичні особи-нерезиденти. Місцеві юридичні особи - це юридичні особи, зареєстровані відповідно до болгарського законодавства, а також компанії, зареєстровані відповідно до Регламенту Ради (ЄС) № 2157/2001, і кооперативи, створені відповідно до Регламенту Ради (ЄС) № 1435/2003. Іноземні юридичні особи обкладаються податком на прибуток, отриманий через комерційне підприємство в Республіці Болгарія або від розпорядження майном в такій комерційній установі, а також за їх дохід від джерела в Республіці Болгарії. Юридичними особами-нерезидентами є юридичні особи-нерезиденти.
Податкова база	Податковою базою для визначення корпоративного податку є податок на прибуток.
Сума податку	Сума корпоративного податку становить 10%.
Терміни оголошення і оплати	Подача річної податкової декларації, а також сплата корпоративного податку після вирахування авансових платежів проводиться до 31 березня наступного календарного року; Річна податкова декларація подається для реєстрації платниками податків або їх уповноваженим представником до територіального управління Агентства з державних доходів.

Тенденція до підвищення податків збережеться в тих країнах, яким необхідно впоратися з бюджетним дефіцитом. Країни з сильною фінансовою ситуацією намагатимуться протистояти цій тенденції з метою підтримки або посилення конкурентоспроможності економіки. Так, наприклад, роблять Гонконг і Сингапур, які прагнуть змагатися з Лондоном у сфері фінансових послуг.

Всі громадяни Болгарії платять податки на доходи: як службовці, так і особи вільних професій. У випадку, коли фізичні особи є постійними резидентами Болгарії, податок стягується як з доходів, отриманих у Болгарії, так і за її межами. Іноземні резиденти, які працюють в Болгарії, платять податок

на доходи, отримані тільки в даній країні. Для того, щоб вважатися резидентом Болгарії, потрібно проживати в країні протягом, принаймні, 183 днів у рік. Якщо ж період проживання становить менше 183 днів, і при цьому громадяни мають будинок у Болгарії, який є місцем їх основної резиденції, вони також вважаються резидентами країни. Роботодавець зобов'язаний кожен місяць утримувати із заробітної плати службовця суму прибуткового податку, що підлягає сплаті, та витрати на державне страхування.

Отже, досвід Болгарії свідчить про встановлення чітких правил застосування спрощеної системи оподаткування, що дало змогу усунути схеми, пов'язані з її використанням для мінімізації податкових платежів. Запровадивши систему спрощеного оподаткування, Болгарія зробила крок до вдосконалення податкової системи.

Список використаних джерел

1. URL:<http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/bulgaria/>
2. Воронкова О. М. Податковий досвід країн Вишеградської групи та його значення для України. *Науковий вісник НУДПСУ*. 2009. №4(47). С. 100-105.
3. URL: <http://tatarova.com/bg/%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%8A%D1%86%D0%B8-%D0%B2-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F/>
4. URL: <https://www.iki.bas.bg/english/CVita/angelov/No232.htm>

Соколюк К.О.

Університет державної фіскальної служби України,
група ЕМУ-19-1

Науковий керівник:

Сидоренко О.М.

к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства,
Університет державної фіскальної служби України

НІМЕЦЬКА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ: УРОКИ РОЗВИТКУ ДЛЯ УКРАЇНИ

Задля формування ефективної податкової системи України необхідно вивчати досвід розвинутих країн, податкові системи і їх історію. Досвід нашої країни досить обмежений, так як в умовах соціалізму відносини між державною і підприємствами базувалися на прямому вилученні значної частини їхніх доходів до бюджету у вигляді відрахувань від прибутку різного роду платежів.

Забезпечення ефективного державного управління економічними процесами в Україні вимагає здійснення постійного і безперервного порівняльного аналізу впливу системи оподаткування на фінансовий стан господарюючих суб'єктів та рівень її економічного розвитку з розвиненими країнами.

Головною умовою в пошуку оптимальних методів оподаткування для України є проведення ґрунтовних досліджень та здійснення поглибленої оцінки зарубіжного досвіду. Ефективність податкової системи визначається різними чинниками, серед основних чинників найбільшого впливу визначають рівень розвитку суспільства та економічне становище в країні, світовий досвід оподаткування тощо.

Варто зауважити, що пряме перенесення на національні умови податкових механізмів, які сформовані в розвинутих країнах світу, неможливе за участі особливостей сучасного внутрішнього і зовнішнього середовища України. Такі обставини не дозволяють в повній мірі використовувати загальний потенціал досвіду податкового адміністрування, який потребує відбору найбільш ефективних його інструментів та комплексного їх запровадження у вітчизняну практику.

Податкові системи високо розвинутих країн світу є дуже гнучкими. Існування різноманітних варіантів прорахунку та сплати податків, а також різні пільги щодо них дають можливість підприємству при плануванні податкової політики розробляти кілька варіантів і визначати імовірну економію. Крім того, її розробка впливає на пріоритетні напрямки подальшої діяльності підприємства. Це зменшує кількість платників, які бажають перейти у тіньовий сектор економіки або ухиляються від сплати податків.

Пропонується розглянути зарубіжний досвід оподаткування в Німеччині та запропонувати деякі нові напрями оподаткування в Україні.

У Німеччині діє просте правило: чим більше людина заробляє, тим більше сплачує податків. Але ж скільки?

Однією з найбільш прибуткових професій в Німеччині є програміст. За матеріалами Statista на сьогодні фахівець в ІТ у середньому заробляє 5000 євро на місяць без вирахування податків. Цікаво, що розмір податкової ставки варіюється від 14% до 42% - впливає не тільки розмір заробітної плати, а й сімейний стан [2].

Особи, які не перебувають у шлюбі і не мають дітей, сплачують більше податків, ніж сімейні люди. Так, при щомісячному доході в 5000 євро брутто у програміста, який не перебуває в шлюбі і не має дітей, після сплати всіх податків і соціальних відрахувань, на руках залишається 2923,32 євро, а у сімейних парах - 3361,50 євро [3]. Детально особливості оподаткування в цьому сегменті подано в таблиці 1.

Лева частка припадає на податок на прибуток. У першому випадку він становить приблизно 21 відсоток, у другому - 13 відсотків.

Кожна людина, яка працює в Німеччині, сплачує внесок солідарності з новими федеральними землями (Solidaritätszuschlag). Його розмір також варіюється в залежності від розміру зарплати. Спеціаліст, який не перебуває у шлюбі, сплачує приблизно в 3,5 раза більше одруженого - трохи більше 1 відсотка від зарплати [3].

Таблиця 1

Приклад оподаткування осіб за різним сімейним статусом

	Особа, що не перебуває в шлюбі	Особа в шлюбі та з двома дітьми
	5000€	5000€
Щомісячний дохід бруто в євро		
	1023,50 – 20,47%	636,16 – 12,72%
Податковий податок в євро та відсотках		
	56,29 – 1,12%	16,51 – 0,33%
Внесок солідарності з новими федеральними землями		
	465,00 – 9,30%	465,00 – 9,30%
Відрахування в пенсійний фонд		
	389,41 – 7,79%	389,41 – 7,79%
Відрахування на медичне страхування		
	67,48 – 1,35%	56,42 – 1,13%
Відрахування на страховку на випадок необхідності догляду		
	75,00 – 1,50%	75,00 – 1,50%
Відрахування на страховку на випадок безробіття		
	2076,68 – 41,53%	1638,50 – 32,77%
Загальна сума сплачених податків та відрахувань		
	2923,32 – 58,47%	3361,50 – 67,23%
Щомісячний прибуток нетто в євро		

Джерело: складено автором на основі [2, 3]

На сьогодні органи державного управління розвинених країн, зокрема Німеччини, все ширше застосовують у своїй діяльності досвід, напрацьований у недержавному секторі економіки, насамперед у корпораціях, а саме методи корпоративного управління. Прикладом реалізації стилю корпоративного управління було запровадження консультативних рад при податкових відомствах кількох країн, що є свого роду проміжною ланкою між самим податковим органом та його керівником, який входить до складу ради і це могло б бути ефективним для України [4].

У світовій практиці давно визнано, що зростання кількості перевірок не призведе до зростання податкових надходжень до бюджету. У розвинених

країнах перевіркам підлягають лише найбільш ризиковані групи платників, відбір яких здійснюється на основі оцінки ступеня ризику несплати ними податків [1].

В європейських країнах широко використовують систему електронного адміністрування податків для суттєвого прискорення податкових процедур і спрощення податкового контролю.

Наприклад, у Німеччині завдяки існуванню електронної форми звітності податкові органи можуть мінімізувати кількість документальних (більш детальних) перевірок платників, оскільки за даними електронної звітності вони мають змогу попередньо їх перевірити.

Слід зазначити, що податкова система України на сьогоднішній день працює досить ефективно. Але сучасний розвиток світової економіки вимагає постійного її розвитку та вдосконалення, для цього необхідно швидко реагувати на зміни, яких вимагає час, адже від ефективності дій цієї системи залежить добробут держави [5].

Проаналізувавши досвід Німеччини, пошук ефективної системи оподаткування в Україні необхідно проводити у трьох напрямках:

- оподаткування за найнижчою ставкою для новоутворених підприємств та підприємств, які відносяться до малого бізнесу. При цьому оподатковуються валові доходи підприємств без врахування валових витрат. Розвиток системи оподаткування в цьому напрямку дає можливість уникнути мінімізації податкових зобов'язань шляхом виключення суб'єктом з доходів зайвих витрат;

- створення сприятливого клімату для зарубіжних інвесторів. Якщо інвестор вкладає свій прибуток у розвиток виробництва на термін понад 5 років, то йому повертається 40% сплачених сум, після 10 років -15-30% .

Основні напрямками з адміністрування податків є такі:

- регулярний моніторинг результатів діяльності фіскальних органів усіх рівнів з обов'язковим публічним розміщенням інформації, у т.ч. в мережі Інтернет;

- мінімізація кількості підрозділів фіскальної служби з чітким окресленням їх функцій та відсутністю дублювання;

- посилення відповідальності керівників підприємств за порушення у сфері оподаткування та запровадження відповідальності засновників;

- мінімізація безпосереднього контакту платників податків з чиновниками, що зменшить ризик корупційних дій.

Отже розглянувши податкову систему Німеччини, можна сказати, що у системі оподаткування є свої особливості, які можна і потрібно переймати, використовуючи накопичений досвід. Практично всі види податкових платежів у Німеччині стягуються за прогресивною шкалою або їх розмір і ставка

залежать від територіального чинника. Саме тому майже всі платники податків вдаються до допомоги консультантів при складанні декларацій.

Будувати податкову систему самостійно дуже важко, тому правильно було б запозичити досвід інших країн; ретельно проаналізувати реформи, що були проведені та пріоритети їх проведення. Тобто потрібно вчитися на помилках інших країн. Дослідження еволюції податкової системи повинно використовуватись для створення ефективної системи оподаткування, оскільки часто сьогодні повторюються ті ж самі помилки і прорахунки, які вже не раз негативно впливали на економічний розвиток держави Україна.

Список використаних джерел

1. Василь Кісіль і Партнери. Податкові аспекти ведення бізнесу в Європейському Союзі. URL:http://cci.dp.ua/tl_files/data/study/FER%28pdf%29/Podatkovy%20aspekti%20vedennja%20biznesu%20v%20Jevropejskomu%20Sojuzi.pdf.
2. DW Made for minds. URL: <https://www.dw.com/uk/a-46179503>
3. DW Made for minds. URL: <https://www.dw.com/uk/зарплата-в-німеччині-які-податки-і-скільки-платять-працівники/a-46179503>
4. Податковий кодекс України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>.
5. Податкова система України. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Податкова_система_України.
6. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: в 3 т. / кол. авторів, за заг. ред. М.Я.Азарова. 2-ге видання, доп. та перероб. Міністерство фінансів України, НУДПСУ, 2011.

Тарасюк С.А.

Університет державної фіскальної служби України
група ФМД 19-2

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор, професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В АВСТРАЛІЇ

Австралія є високорозвиненою індустріально-аграрною державою. В даний час в цій країні проводиться структурна реформа економіки, що супроводжується реформуванням податкової системи. Провідні позиції в

економіці займають гірничодобувна промисловість і сільське господарство, особливо тваринництво, а також туризм. Видобуваються кольорові метали, включаючи золото, виробляються машинно-технічні вироби. Австралія є найбільшим в світі виробником і постачальником високоякісної вовни, пшениці, цукру, м'ясо-молочних продуктів. Розвинені капітальне будівництво і будівельна індустрія. Кількість щорічно приїжджаючих туристів перевищує 4 млн осіб. Федеральний бюджет щорічно зводиться з перевищенням доходів над видатками.

Податкова система, як і в більшості держав має три рівні: федеральні податки, регіональні податки і податки громад або місцеві податки. З фіскальної точки зору переважають федеральні податки, за рахунок яких і фінансуються в основному всі три рівні управління. Податки штатів і громад, на відміну від США, не мають серйозного значення. Федеральні податки підлягають реформуванню з 1 липня поточного року.

Одним з основних федеральних податків є прибутковий податок з юридичних і фізичних осіб. Прибутковий податок з компаній, по суті, є податком на прибуток. В ході податкової реформи він піддається поетапної лібералізації. В даний час ставка податку знижується з 36 до 34%. Надалі (з 1 липня 2001 року) передбачено її зниження до 30%. Отримані фірмою збитки без обмежень переносяться на прибуток майбутніх років.

Австралійське податкове управління поділяє юридичних осіб на три категорії платників податків. Великі компанії з оборотом від 100 млн AUD * в рік і більше. Їх всього близько тисячі, і до цієї ж категорії відносяться міжнародні корпорації. До них прикута постійна увага податківців. До малого бізнесу відносяться підприємства з річним оборотом менше 1 млн AUD на рік. Чисельність працюючих ніякої ролі при цьому не грає. Відповідно компанія з оборотом від 1 млн до 100 млн AUD на рік - це середній бізнес. Платників податку в країні понад 2,5 мільйона, включаючи індивідуальних підприємців. Для малого бізнесу передбачена можливість застосування спрощеної системи оподаткування та обліку доходів за касовим методом. Вибір системи оподаткування належить підприємству.

Прибутковий податок з компаній забезпечує 14-15% федерального бюджету, а прибутковий податок з фізичних осіб - більше половини.

В ході реформи помітно пом'якшується прибутковий податок з фізичних осіб. До 1 липня 2000 року діяла наступна шкала оподаткування. Дохід до 5400 AUD на рік податком а обкладався. А далі діяли чотири податкові ставки з наступною прогресією:

- 5401 - 20 700 AUD - 20%;
- 20 701 - 38 000 AUD - 34%;
- 38 001 - 50 000 AUD - 43%;

понад 50 000 AUD - 47%.

Як бачимо, ставки прибуткового податку досить високі, що компенсується неоподатковуваним мінімумом доходів. В основі оподаткування лежить система самоначислення податку. Всі дорослі громадяни подають податкові декларації.

З нового фінансового року, який починається в Австралії з 1 липня, неоподатковуваний мінімум підвищений до 6000 AUD і введена наступна шкала зі зниженою першою податковою ставкою:

6001 - 20 000 AUD - 17%;

20 000 - 50 000 AUD - 30%;

50 000 - 60 000 AUD - 42%;

понад 60 000 AUD - 47%.

Тепер 80 відсотків населення платять податок за ставкою не вище 30%.[1]

Одночасно з введенням пом'якшеної шкали податків на 4% підвищується розмір пенсій та допомог з гарантією переваги в 2% над будь-яким рівнем інфляції, збільшується спеціальна допомога на виховання дітей. Так, сім'я з одним заробітком, яка має дитину віком до 5 років, фактично не платить податки з перших 13 тис. AUD свого доходу. Тут потрібно відзначити, що, на відміну від Російської Федерації, пенсії входять у сукупний річний дохід фізичної особи. Розглядається питання про скасування податкових декларацій для працівників найманої праці з одним джерелом доходу.[2]

Отже, триває ретельна підготовка Австралійського податкового управління до проведення податкової реформи. Протягом декількох місяців, що передували початку реформи, ведеться роз'яснювальна робота з платниками податків, організовано навчання співробітників податкового відомства, їх чисельність збільшена майже на 4 тисячі осіб (з 15 до 19 тисяч). Видано необхідна методична література та бланки звітності. Організуються п'ять нових центрів обробки даних для адміністрування податку на товари і послуги. Зміцнюється інформаційна база податкового відомства. Поліпшується робота з платниками податків.[1]

Крім роз'яснень та консультацій, які дають платникам податків працівники податкової служби, в країні розвинута мережа податкових консультантів, які працюють в якості ринкової інфраструктури, але отримують сприяння податкової служби і ліцензуються нею.[2]

Список використаних джерел

1. Податкова система: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. [Лютій І. О., Демиденко Л. М., Романюк М. В. та ін.]; За ред. І. О. Лютого. К.: Центр учбової літератури, 2009. 456 с

2. Individual income tax rates / KPMG. URL:
<https://home.kpmg.com/xx/en/home/services/tax/tax-tools-and-resources/tax-rates-online/individualincome-tax-rates-table.html>

Тітор В.С.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ЛАТВІЇ

Серед безлічі економічних важелів, за допомогою яких держава впливає на ринкову економіку, важливе місце займають податки. В умовах ринкових відносин, і особливо в перехідний до ринку період, податкова система є одним з найважливіших економічних регуляторів, основою фінансового механізму державного регулювання економіки.

Держава широко використовує податкову політику як певний регулятор впливу на негативні явища ринку. Податки, як і вся податкова система, є потужним інструментом управління економікою в умовах ринку. Від того, наскільки правильно побудована система оподаткування, залежить ефективне функціонування всього народного господарства.

Латвія — держава в Північній Європі. Офіційна назва — Латвійська Республіка. Розташована на сході Балтійського моря, на північному сході Європейського союзу. Межує із Естонією, Литвою, Білоруссю і Росією.

Латвійська Республіка однією з перших вийшла зі складу Радянського Союзу і почала будувати нову економічну систему, в тому числі і податкову.

Як і в більшості країн, фінансовий рік в Латвії починається 1 січня і закінчується 31 грудня. Але в деяких випадках з дозволу Міністерства фінансів Латвії можуть встановлюватися й інші періоди.

Кожний платник податку щорічно повинен “подати в податкові органи податкову декларацію з обов'язковими фінансовими документами, що підтверджують дані цієї декларації”. Якщо з'ясовується, що платник сплатив податки не в повному обсязі, він повинен зробити доплату, а також на нього може бути накладено штраф.

Більшість податків сплачується до 15 числа кожного місяця авансовим способом протягом року. При сплаті кінцевої суми ті, що були внесені

попередньо, враховуються при розрахунку загальної суми податку. Якщо авансові платежі сплачені у розмірі, який не покриває повністю річної суми податку, платник повинен сплатити різницю протягом 15 днів після одержання повідомлення. Якщо, навпаки, платник сплатив більшу авансову суму, то переплата йому повертається або ж, за бажанням платника, зараховується на наступний рік.

Податкова система Латвії побудована приблизно так, як і в інших країнах Західної Європи, але є і певні особливості.

Відповідно до закону Латвійської Республіки "Про податки і мита" систему податків і мит Латвії утворюють:

- державні податки;
- державні мита;

Податки, які сплачують населення, становить цілих 85% державного бюджету. Податкова система Латвії складається із прямих і непрямих податків.

Починаючи з 1 січня 2007 року податкова система Латвії складається з 11 видів податків:

- прибутковий податок з населення;
- прибутковий податок з підприємства;
- податок на нерухомість;
- податок на додану вартість;
- акцизний податок;
- митний податок;
- податок на природні ресурси;
- податок на азартні ігри;
- соціальний податок;
- податок на легкові автомобілі і мотоцикли;
- податок на електроенергію.

Таким чином, до непрямих податків ставляться: ПДВ, акцизний податок, митний податок. Останнім часом політика уряду Латвії спрямована на збільшення надходжень у державний бюджет непрямих податків. Така тактика відповідає вимогам ЄС, але незважаючи на це існує досить велика кількість пілг по даній групі податків.

Дійсну систему прямих податків утворюють, в основному, прибутковий податок з населення і підприємств, а також внески обов'язкового соціального страхування. До прямих податків відноситься також податок на нерухоме майно.

1. Прибутковий податок з підприємства є основним видом податку юридичних осіб.

Платниками податків є "місцеві і закордонні підприємства, постійні представництва".

Об'єктом оподатковування є обсяг прибутку або збитків річного звіту підприємства, що коректується щодо Закону "Про прибутковий податок з підприємства". Податкова ставка - 15 %, на доходи, отримані в Латвії нерезидентами - від 5 % до ставки, що встановлена на відповідний період таксації Закон Латвійської Республіки "Про прибутковий податок з підприємства".

2. Прибутковий податок з населення.

Починаючи з 1 січня 1997 року прибутковий податок з населення ділиться на: 71,6% іде в державний бюджет, а 28,4% у Державний спеціальний бюджет медичного обслуговування. Обсяг надходжень прибуткового податку з населення в першу чергу залежить від кількості зайнятих у народному господарстві, заробітної плати і неоподаткованого мінімуму, а також від податкових пільг.

Прибутковий податок з населення розраховує і зараховує в бюджет:

- податок на заробітну плату (платника) - роботодавець;
- з доходів, установлених в 10 і 12 частинах 17 статті закону "Про прибутковий податок з населення" - платник податку;
- з доходів, згаданих в 3 пункті першої частини 1 статті закону "Про прибутковий податок з населення", а також патентну плату - платник;
- якщо платника наймає роботодавець, що є закордонним платником податків, то податок на заробітну плату платить роботодавець або сам платник відповідно до правил Кабінету міністрів;

Закордонний платник податків, що у рік таксації одержав у Латвії доходи, з яких на місці виплат утримані податок і загальна сума його доходів не перевищує неоподатковуваний на рік таксації мінімум у чотириразовому розмірі, як це зазначено в 9 статті цього закону, має право не подавати декларацію, якщо в цьому або іншому законах не зазначено інше.

3. Податок на нерухоме майно.

Цим податком оподатковується майно або цінності, які знаходяться тільки в Латвійській Республіці. Податок має прогресивний характер. Його найбільша ставка становить 4 % на власність, яка оцінюється вище визначеної суми. Але від сплати цього податку звільняється вартість, яка не використовується для ділових цілей або використовується для сільськогосподарських цілей.

4. Внески обов'язкового соціального страхування.

Роботодавець перераховує на спеціальний бюджетний рахунок державні обов'язкові внески соціального страхування (далі - обов'язкові внески). Обов'язкові внески здійснюються за кожного співробітника раз на місяць і в строки, зазначені в повідомленні, виданому Службою державних доходів (перша частина 21 статті закону "Про державне соціальне страхування").

Роботодавець утримує 10,5% від валового окладу працівника в якості SSC, що виплачується співробітником. Роботодавець повинен також заплатити SSC, який становить 23,59% (загальна ставка SSC – 34,09%). Для тих, хто має право на отримання держпенсії по старості, отримують пенсію по старості, отримують пенсію за місцем проживання або державну спеціальну пенсію в якості інваліда, застосовуються індивідуальні підприємці, також є інші конкретні статуси.

Співробітник здійснює постійні внески за посередництвом роботодавця. Роботодавець утримує внески, які повинен здійснювати співробітник, і перераховує їх на спеціальний бюджетний рахунок раз на місяць у строки, зазначені в повідомленні, виданому Службою державних доходів (друга частина 21 статті закону "Про державне соціальне страхування").

Роботодавець зобов'язаний до встановлених строків добутку обов'язкових внесків подати в територіальну установу повідомлення про об'єкт обов'язкових внесків і обов'язкових внесків від доходів співробітників на місяць (перша частина 23 статті закону "Про державне соціальне страхування").

Самозайнята особа обов'язкові внески здійснює до 15 числа місяця, що впливає за кварталом (третя частина 21 статті закону "Про державне соціальне страхування").

Самозайнята особа до встановленого строку добутку обов'язкових внесків подає в територіальну установу повідомлення про об'єкт обов'язкових внесків і обов'язкових внесків у звітному кварталі (друга частина 23 статті закону "Про державне соціальне страхування").

Місцевий співробітник у роботодавця з іншої країни і співробітник з іншої країни в іноземного роботодавця обов'язкові внески здійснює до 15 числа місяця, що впливає за кварталом (четверта частина 21 статті закону "Про державне соціальне страхування").

Місцевий співробітник у роботодавця з іншої країни і співробітник з іншої країни в іноземного роботодавця до встановленого строку добутку обов'язкових внесків подає в територіальну установу повідомлення про об'єкт обов'язкових внесків і обов'язкових внесків у звітному кварталі (друга частина 23 статті закону "Про державне соціальне страхування").

Підсумовуючи викладене зазначимо, що європейське оподаткування базується на засадах стабільності податкового законодавства, помірного податкового тиску, інвестиційній привабливості та державній турботі про платників податків. Ми доходимо висновків, що оподаткування у Латвії відіграє провідну роль у соціально-економічному розвитку держави для реалізації її функцій, фіскального потенціалу та соціально-економічної доктрини, а також сприяє оновленню податкових технологій фіскальних органів.

Список використаних джерел

1. Сутирін С. Ф., Погорлецкий А. І. Податки та податкове планування у світовій економіці / під ред. Сутирін С. Ф. Санкт-Петербург: видавництво: В. А. Михайлова "Поліус", 2018. 577с.
2. Боголіб Т. М. Бюджетна політика Латвії як інструмент макроекономічної стабільності. *Економічний часопис-XXI*. 2018. № 3–4 (1).
3. Лаврешов А. Сучасний досвід розвитку податкових систем в зарубіжних країнах. *Менеджер*. 2016. № 3. С. 39–45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzhm_2016_3_7.
4. Воронкова О. М. Міжнародний досвід оцінювання ефективності податкового адміністрування та його значення для України. *Наука й економіка*. Хмельницький, 2011. Випуск 3 (23). С. 12–18.
5. Кміть В., Яскевич О. Зарубіжний досвід функціонування системи прямого оподаткування та доцільність його застосування у національній практиці. *Український журнал прикладної економіки*. 2017. Т. 2. № 3. С. 96–106.

Філіпюк І.М.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФБД-16-3

Науковий керівник:

Федина В.В.

ст. викладач кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах державне регулювання вирішує різні завдання відповідно до того, яка гострота проблеми, що виникає в соціальній чи економічній сферах. Це може бути, наприклад, здійснення заходів щодо підвищення стимулу економічного зростання, або здійснення регулювання зайнятості, чи заохочення певних прогресивних зрушень у соціальній політиці, здійснення підтримки рівноваги в зовнішньоекономічному балансі. Одним з головних та основних методів впливу держави на вирішення певних питань є податки.

За допомогою податків можна здійснювати стимулювання та розвиток діяльності певних галузей економіки або ж проводити обмеження щодо ділової чи підприємницької активності. Фінансові установи відзначаються своєю специфікою і тому до них застосовуються імпліцитні способи оподаткування. Тобто для фінансових установ є, наприклад, обов'язковість резервування та

проведення відрахувань для гарантування внесків фізичних осіб. Тому, необхідність впливу на здійснення діяльності фінансових установ за рахунок податків є дуже актуальною проблемою.

На практиці діяльність фінансових установ пов'язана зі створенням нових фінансових інструментів. Також у наданні допомоги тим приватним особам, які мають заощадження у своїй власності. Вони допомагають дані заощадження перетворити на капітал шляхом вкладення у підприємства, при цьому здійснюючи диверсифікацію ризику. Система певних спеціалізованих фінансових установ надає можливість на більші вигоди власникам заощаджень, ніж просто можливість отримувати відсотки на капітал [5].

Мета оподаткування діяльності фінансових установ полягає у тому, що повинно бути вироблене та прийняте ефективне управлінське рішення щодо здійснення оподаткування установ, які відносяться в економіці до фінансового сектора.

Оподаткування фінансових установ здійснюється для виконання таких завдань:

- держава повинна бути забезпечена фінансовими ресурсами;
- повинен бути стимул щодо вкладення коштів в реальний сектор економіки;
- повинні бути створені умови для здійснення регулювання фінансових установ в країні;
- інвестиційний та кредитний потенціал фінансових посередників повинен бути збільшений;
- здійснення розробки справедливої та раціональної системи щодо оподаткування.

Дані завдання можуть бути виконані при використанні одночасно таких двох напрямків податкового впливу на діяльність фінансових установ, як прямого, здійснення оподаткування самих фінансових установ, так і непрямого, тобто проведення оподаткування підприємств по тих операціях, які пов'язані з послугами, наданими фінансовими установами [4].

Від того, які будуть методи і форми щодо здійснення податкового регулювання залежить і діяльність фінансових установ. Тому, для фінансових установ можна виділити такі форми:

- законодавча форма, тобто нові закони приймаються або до чинних законодавчих актів вносяться доповнення та зміни;
- проводиться податкове адміністрування;
- проводяться по діяльності фінансових установ перевірки органами податкової служби;
- здійснюється аналіз щодо доцільності та ефективності певних податків;
- аудиторські перевірки повинні бути обов'язковими [2].

На діяльність фінансових установ регулюючий вплив податків проводиться шляхом використання спеціальних інструментів:

- системні інструменти, тобто такі інструменти, які в цілому вбудовані у податкову систему;

- загальний рівень здійснення оподаткування, тобто при зниженні рівня податкового навантаження в цілому будуть покращуватися всі процеси в економіці країни і тіньова економіка буде зменшуватися. Але виникає на певний період ризик щодо тимчасового скорочення доходної частини бюджету і це може викликати збільшення податкової бази;

- структура системи податків, тобто в даному інструменті передбачається, що будуть вводитися нові податки із одночасним скасуванням тих податків, у яких вичерпаний регуляторний потенціал, а також за різними податками відбувається зміна співвідношення податкових ставок;

- локальні інструменти, тобто такі інструменти, які пов'язані з певним порядком щодо обрахунку податкових зобов'язань;

- інструменти, які пов'язані з об'єктом оподаткування;

- інструменти щодо визначення складу платників, які будуть сплачувати певний податок; – ставки податків повинні бути диференційовані і встановлені;

- певні механізми, які відображають порядок розрахунку податкових зобов'язань і бази оподаткування;

- такий інструмент, як податкові пільги.

Дотримання принципів ефективного оподаткування в цілому для фінансових установ є надзвичайно важливим завданням, особливо дотримання принципу економічної нейтральності [3].

Специфіка оподаткування фінансових установ пов'язана з тим, що в них є технічні особливості і тому застосовування для фінансових установ звичайними підходами не дозволяється при здійсненні прямого оподаткування прибутку. Дані технічні особливості полягають у тому, що у них інша система обліку надання фінансових послуг та вони не тільки у правилах по веденню бухгалтерського обліку, але і при проведенні розрахунку податкових зобов'язань [5].

Отже, оподаткування є у податковій політиці держави складним механізмом, тому що метою є і дотримання інтересів держави щодо забезпечення доходами бюджету державних витрат, і дотримання інтересів платника податків.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>

2. Закон України «Про банки та банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>

3. Легостаєва О.О. Шляхи удосконалення оподаткування вітчизняних банків з урахуванням міжнародного досвіду країн Європи / О.О. Легостаєва, А. І. Шопіна // Молодий вчений. 2015. № (1)16. С. 119–122.

4. Проскура К.П. Особливості оподаткування банківських установ у 2015 році. Економічний аналіз: зб. наук. праць. 2015. Том 20. С 176–186.

5. Світовий досвід оподаткування (досвід розвитку та модернізації податкових служб країн світу). Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://status.gov.ua/modernizatsiyadpsukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/>

Хлівняк І.В.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет Державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Можна зазначити, що податки відносяться до непрямих механізмів стимулювання інноваційної діяльності і є більш економічно обґрунтованими ніж прямі. З одного боку, такий вид стимулювання зберігає самостійність суб'єктів інноваційної діяльності, знижує рівень їх залежності від перебігу бюджетного процесу. З іншого боку, такий вид підтримки більше сприяє інноваційній діяльності, тому що податкове стимулювання не є безпосередньою підтримкою конкретних фірм та не спотворює конкуренцію.

Водночас держава об'єктивно зацікавлена в тому, щоб отримати якомога більший обсяг податкових надходжень, адже податки є основним джерелом наповнення державного бюджету. Платники податків, навпаки, зацікавлені в тому, щоб зберегти своє фінансове становище шляхом несплати податків. У цьому головне протиріччя інституту податків і податкових відносин, тому одним із завдань податкового адміністрування як інструменту підвищення інноваційної активності суб'єктів національної економіки є згладжування таких протиріч, наприклад, шляхом введення

системи податкових пільг, спрощення порядку звітування та сплати податків і на основі вивчення зарубіжного досвіду.

Адміністрування податків у Великобританії проводиться управліннями, які включені до складу Міністерства фінансів. Центральними фігурами у податковій системі Великобританії є збирачі податків і податкові інспектори, які підпорядковуються окружним контролерам. До компетенції податкових інспекторів входять розсилання нагадувань і бланків податкових декларацій, перевірка декларацій за іншої податкової звітності, нарахування податкових зобов'язань при не поданні декларації. У підпорядкуванні податкових інспекторів є помічники та клерки. В коло повноважень збирачів податків входить збирання податків та примусове їх стягнення [1].

Система адміністрування податків Великобританії має певні особливості, які проявляються в наступному:

- держава взаємодіє з представниками платників податків - саморегулюючими професійними об'єднаннями, податкові органи мають соціальну спрямованість, в основі якої платник податків з його потребами і проблемами;

- держава забезпечує розробку і впровадження нових технологій і методів роботи з платниками податків;

- створення максимально зручного для платника податків процесу спілкування з податковими органами, а саме: заповнення та подання декларацій в електронному вигляді і в режимі реального часу, виконанні податкового обов'язку через Інтернет. Отриманні індивідуальної консультації в єдиній національній телефонній службі або через Інтернет у режимі on-line з наданням платником податків усіх необхідних даних [2];

- застосування ефективної, прозорої та одночасно простої системи сплати податків - Єдиного рахунку. Це означає, що платник податків одним платіжним дорученням сплачує грошові зобов'язання по всім податкам та зборам, які є обов'язковими йому до сплати, та стовідсотково запобігає помилок при перерахуванні коштів. При цьому податкова служба має реальну картину про стан розрахунків платників податків з бюджетами, а саме - ситуація, коли у одного платника податків одночасно по одному податку обліковується переплата, а по іншому податковий борг є неможливою [3].

Сучасна податкова система Великобританії складається з п'яти основних великих груп податків: прямі податки на доходи; непрямі податки; місцеві податки; податки на ділову активність; інші податки.

Податкова система є визначальною складовою, що чинить вагомий вплив на економіку країни, зокрема на діяльність юридичних осіб і приватних підприємців. В умовах розвинутих ринкових відносин вона є важливим елементом регулювання економічних і соціальних процесів у державі.

Ефективність її функціонування визначається різними факторами ключовими серед яких, насамперед, є економічне становище, розклад політичних сил, рівень податкової культури, досягнення економічної науки тощо. Узагальнюючими показниками, за якими можна визначити ефективність податкових систем є досягнення балансу між стимулюванням економічної активності та соціальною справедливістю податків і рівнем перерозподілу валового внутрішнього продукту за допомогою податків.

Серед джерел формування доходів бюджету Великобританії найбільшу частку займають прямі податки, слідом йдуть непрямі податки та найменшу частку займають податки на соціальне страхування. Слід зазначити, що серед непрямих податків домінуюча роль належить ПДВ.

Третій за величиною джерелом державних доходів є податок на додану вартість . Він був запроваджений у 1973 р. як фіскальна умова членства Великобританії в Європейському Союзі. За період застосовування цього податку, ставка його не одноразово змінювалася як в одну, так і в іншу сторону. Сьогодні існують різні ставки ПДВ, залежно від товарів або послуг, що надаються :

- стандартна ставка – 20 %;
- знижена ставка – 5 %;
- нульова ставка – 0 %.

Є також деякі товари та послуги, які звільнені від оподаткування та не є об'єктами оподаткування ПДВ, в таких випадках фірми не мають вимагати повернення податку, який було сплачено на товари проміжного виробництва. Акцизні збори справляються у Великобританії з таких основних товарів, як пиво, вино, міцні алкогольні напої, тютюнові вироби й пальне. Акцизні збори змінюються щороку відповідно до інфляції [4].

Висновки. Отже, податкова система Великобританії є однією з найстаріших і найрозвиненіших у світі. Для неї характерним є суттєве переважання прямих податків над непрямыми та неактивна система соціального страхування, що в основному спрямована на фінансування соціальної допомоги. Так, у структурі податкових надходжень до бюджету Великобританії майже половину займають прямі податки, третину становлять непрямі податки та лише п'яту частину складають внески на соціальне страхування.

Дослідження класифікаційних ознак британської податкової системи дало змогу сформулювати висновок щодо простоти її побудови. Так, сучасна податкова система Великобританії складається з п'яти основних великих груп податків: прямі податки на доходи; непрямі податки; місцеві податки; податки на ділову активність; інші податки.

Список використаних джерел

1. Савчук В. А. Світовий досвід адміністрування податків. *Університетські наукові записки*. 2013. №2. С.353-358.
2. Деменко О.Є. Зарубіжний досвід адміністрування податків та можливості його використання в Україні. *Наше право*. 2013. № 7. С. 189-195.
3. Федорченко О. С. Досвід адаптації податкової політики та адміністрування податків до вимог ЄС. URL : http://www.economy.nauky.ua/pdf/10_2015/30.pdf
4. Кузнецов О. В. Особливості сучасної британської податкової системи. *Фінанси України*. 2010. № 4. С. 102–113.

Ходаківська Ю.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМД-19-2

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н., професор, професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В ІНДОНЕЗІЇ

Сучасні національні податкові системи, як відомо, складаються з прямих і непрямих податків. Одні держави віддають перевагу прямим податкам, а інші – непрямим. Це залежить значною мірою від економічного розвитку держави, а саме: чим нижчий рівень розвитку – тим більшу частку доходів держава отримує від стягнення непрямих податків; чим вищий рівень розвитку – тим більша частка прямих податків у податковій системі країни [1].

Непрямий податок - це податок, який установлюється у вигляді надбавки до ціни або тарифу на товари та послуги. Загальний принцип такий: виробник продає товари (послуги) за ціною (тарифом) з урахуванням непрямого податку і сплачує до бюджету держави суму податку з отриманої ним виручки. Таким чином, виробник (продавець) виступає в ролі збирача податку, а покупець у ролі платника податку [2].

Питанням, пов'язаним з непрямими податками, присвячували свої праці такі вітчизняні науковці та практики, як М. Александрова, О. Данилов, В. Кміть, П. Кулик, В.Мельник, О. Сотніченко, О. Червінська та ін.

Проблема наповнення непрямими податками бюджету держави повною мірою актуальна і сьогодні, оскільки багато питань щодо адміністрування й

фіскальної ефективності ПДВ, акцизного податку та мита залишаються невирішеними.

В Індонезії почали застосовувати ПДВ у 70-ті роки XX століття, а також у Великобританії, Південній Кореї, Новій Зеландії, Португалії та інших країнах.

За статистикою, у більшості країн, що застосовують у своїх податкових системах ПДВ, цей податок забезпечує до 30 % стабільних доходів державного бюджету.

Таблиця 1

Податки та обов'язкові соціальні внески (збори) з заробітної плати в Індонезії:

Склад та ставка податків та внесків	Ставка податку
Податок з доходу	5%
- з доходу понад 50 млн. IDR	15%
- з доходу понад 250 млн. IDR	25%
- з доходу понад 500 млн. IDR	30%
Внески до програми соціального забезпечення працівника	14,24%:
Захист від нещасних випадків на виробництві	від 0,24% до 1,74%
Страхування від смерті	0,3%
Заощадження на старість:	5,7%
- працівник	2%
- роботодавець	3,7%
Охорона здоров'я:	5%
- працівник	1%
- роботодавець	4%
Пенсійний внесок:	3%
- працівник	1%
- роботодавець	2%
Загалом	19,24%

Джерело [4].

Малі та середні підприємства - платники податку на прибуток з річним оборотом не більш ніж 50 млрд. рупій (майже 3 млн. євро) - мають право застосовувати знижену ставку податку на прибуток підприємств - 12,5% (базова 25%). Крім цього, на частину прибутку (до частки валового обороту у 4,8 млрд. рупій) діє 50% податкова знижка.

Одночасно, компанії та індивідуальні підприємці з валовим оборотом не більше 4,8 млрд. рупій на рік (або 283,14 тис. євро) підлягають сплаті податку з доходів на рівні 1% з обороту.

Подружні пари можуть обирати чи спільне чи роздільне оподаткування своїх доходів.

Проблемою для країни є те, що тільки невелика частина громадян сплачує прибутковий податок з доходів громадян. Крім того, працівники податкових органів не завжди сумлінно виконують свою роботу, що дозволяє багатьом громадянам уникати сплати податків.

Компанії зобов'язані вираховувати із зарплати та перераховувати до бюджету прибутковий податок співробітників. Його ставки залежать від доходів працівників і складають відповідно 5%, 15%, 25%, 30%.

Податок на доходи фізичних осіб - нерезидентів складає 20%. Якщо між Індонезією та іншою країною укладена угода про уникнення подвійного оподаткування, то нерезидент цієї країни платить податок за ставкою 10%.

Податок на додану вартість складає в середньому 10 %. Не обкладаються ПДВ видобуті корисні копалини, предмети першої необхідності, вироблені продукти харчування та напої, валюта, золоті зливки, цінні папери, а також ряд послуг: медичні, фінансові, страхові, освітні, розважальні, послуги громадського транспорту, готелів. Предмети розкоші обкладаються податком у розмірі від 10 до 75%. Ці товари оподатковуються тільки один раз при продажі виробником або при імпорті.

Дивіденди, відсотки та роялті, що виплачуються іноземним учасникам, підлягають оподаткуванню за єдиною ставкою в розмірі 20 %.

Придбання нерухомості обкладається податком у розмірі 5% від ринкової вартості.

Власники нерухомості обкладаються річним податком, який встановлюється місцевою владою. Нерухома власність включає землю та будівлі на ній (включаючи дороги, порти, трубопроводи, склади тощо) [2].

Законодавство Індонезії є дуже складним щодо оподаткування нерухомості. Кожна провінція затверджує свою ставку цього податку.

Для розрахунку суми податку використовують середню вартість подібного об'єкту нерухомості, а не конкретну ринкову чи реєстраційну вартість.

Для об'єктів нерухомості, які не є земельними ділянками, ставка податку розраховується з тієї суми, яка потрібна на повне відновлення будинку у випадку його руйнування.

В сільськогосподарських районах країни податок на нерухомість нараховують, виходячи з вартості самої землі. В районах туристичного бізнесу при розрахунку ставки цього податку враховується й той об'єкт нерухомості, який знаходиться на даній ділянці землі.

Ті, хто придбаває нерухомість для здачі в оренду, зобов'язані також сплачувати відповідний податок [3].

Отже, не зважаючи на відмінності, що наявні в податковій реальності Індонезії з Україною, ми можемо зробити висновки, що загальноосвітній досвід реалізації таких видів оподаткування можуть бути враховані в Україні

Удосконалення адміністрування податків в Україні відіграє важливу роль у розвитку податкової системи загалом. Воно може не лише сприяти підвищенню рівня ефективності збору податків до бюджету, а й одночасно вирішувати стратегічні і оперативні завдання держави.

Список використаних джерел

1. Воронкова О. М. Організаційні основи податкового менеджменту. *Науковий вісник. Збірник праць НАДПСУ*. 2005. №1(28). С. 104-109.
2. URL: [HTTPS://UTEKA.UA/UA/PUBLICATION/COMMERCE-12-NALOGI-I-OTCHETNOST-10-ZACHEM-NUZHEN-NDS](https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-zachem-nuzhen-nds)
3. Андрущенко В.Л., Данілов О.Д. Податкові системи зарубіжних країн. К.: Лілея, 2004. 300с.
3. Міжнародне оподаткування: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г.Козака, В.М.Сліпа. К.: ЦУЛ, 2003. 550 с.
4. Карлін М. І., Ліповська-Маковецька Н. І. Податкові системи країн Азії : навчальний посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 240 с

Чернишова Т.О.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К.П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ

Останні дослідження на тему аналізу податкової системи та її структури Республіки Білорусь проводили А.А. Супрун, А.В. Селезньова, К.В. Акименко та ін.

Податкова система є одним з найважливіших інструментів державного регулювання економіки. Від успішного функціонування податкової системи багато в чому залежить результативність застосовуваних економічних рішень. Застосування податків є одним з економічних методів управління і забезпечення взаємозв'язку між державою, юридичними і фізичними особами в процесі формування, розподілу і використання їх доходів. Також слід

зазначити, що податки є основним джерелом поповнення коштів бюджету, важливим інструментом регулювання соціально-економічного розвитку держави і стимулювання науково-технічного процесу. Тому податкова система - це важлива складова гармонійного розвитку економіки і фінансів будь-якої держави.

Податкова система Республіки Білорусь, створена в основному в кінці 1991 р., знаходиться весь час в динамічному розвитку та вдосконаленні. В цьому вирішальну роль грає прийняття та введення в дію Податкового кодексу від 19 грудня 2002 року (ост. ред. 30 грудня 2018 року). Він чітко розділяє податки і збори за двома ознаками – за платником та територіальною ознакою. Але для нас більш цікавим є поділ залежно від способу стягнення – прямі та непрямі.

Прямі податки – це податки, що стягуються з платника податків, який є юридичним та фактичним суб'єктом податку, тобто суб'єкт є власником оподатковуваного доходу чи прибутку[1]. До таких податків в Республіці Білорусь відносяться: податок на прибуток; податок на доходи; подоходний податок.

Таблиця 1

**Адміністрування прямих податків за Податковим кодексом
Республіки Білорусь**

	Податок на прибуток	Податок на доходи	Подоходний податок
Ставки	0%, 6%, 10%, 12%, 18%, 25%	0%, 6%, 10%, 12%, 15%	0%, 4%, 6%, 13%, 16%
Об'єкт	сума прибутку від реалізації товарів (робіт, послуг), інших цінностей (включаючи основні засоби, товарно-матеріальні цінності, нематеріальні активи, цінні папери), майнових прав та доходів від позареалізаційних операцій, зменшених на суму витрат по цих операціях	плата за перевезення, фрахт у зв'язку із здійсненням міжнародних перевезень; доходи від боргових зобов'язань (вимог) будь-якого виду; митна вартість товарів, ввезених і реалізованих на виставках, виставках-продажах, ярмарках; дивіденди, роялті, ліцензії, інші доходи за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів Республіки Білорусь; доходи від реалізації (погашення) цінних паперів.	сукупний дохід фізичних осіб у грошовій та натуральній формі, отриманий протягом календарного року
Платники	Юридичні особи та міжнародні організації, що здійснюють свою діяльність на території Республіки Білорусь	Іноземні юридичні особи, що не провадять діяльність на Республіці Білорусь через постійне представництво, які отримують дохід з джерел в Республіці Білорусь	Фізичні особи. Юридичні особи обчислюють і утримують прибутковий податок з виплачуваних фізичним особам доходів.

Джерело: складено на основі [2].

Складність і протиріччя податкового законодавства, надані пільги, а також тяжкість податкового навантаження зумовили необхідність організації вдосконалення управління оподаткуванням. Для підвищення ефективності податкової системи більшої значущості на сучасному етапі починають набувати не зміна ставок основних податків, а питання поліпшення їх якісних характеристик, включаючи податкове адміністрування і систему взаємовідносин з платниками, забезпечення стабільності і передбачуваності податкового законодавства. Така різноманітність ставок вже забезпечує принцип справедливості оподаткування, і ці податки не є такими обтяжливими як раніше[3].

Подоходний податок є аналогом українського податку на доходи фізичних осіб та ЄСВ, але є більш широким за своєю формою. Особливості подоходного податку в Білорусі:

1. Його сплачують фізичні особи із сукупних доходів та індивідуальні підприємці.
2. Розмір залежить від природи, часу надходження та об'ємів отриманих доходів (Глава 18 Податкового кодексу Республіки Білорусь).
3. Чітко прописана система уникнення подвійного оподаткування доходів осіб у разі отримання таких резидентами за кордоном та нерезидентами на території держави.

На нашу думку, Україні слід взяти за приклад основні принципи адміністрування прямих податків Республіки Білорусь в частині градації та невеликих розмірів ставок оподаткування. Це забезпечить зменшення тіньових доходів в Україні, які приховуються через високі ставки податку на доходи фізичних осіб.

Список використаних джерел

1. Жарко В. С. Понятие налоговой системы Республики Беларусь и ее структура / В. С. Жарко; науч. рук. К. В. Акименко. НИРС-74: материалы научно-практической конференции студентов и курсантов, Минск, 25 апреля 2018 г. / сост.: Е. С. Голубцова [и др.]. Минск : БНТУ, 2018.
2. Податковий кодекс Республіки Білорусь (Закон Республіки Білорусь 30 грудня 2018 р № 159-з «Про внесення змін і доповнень до деяких законів Республіки Білорусь»). Національний правовий Інтернет-портал Республіки Білорусь. 2012. URL:http://www.nalog.gov.by/uploads/documents/NK_ot_2018-12-30_N_159-z.pdf.
3. Якубенко Г. А. Проблеми збалансованості прямого і непрямого оподаткування в Республіці Білорусь / Г. А. Якубенко, Т. В. Шабловская // Конференція «Молодь для науки». 2018. URL:<http://lib.i-bteu.by/bitstream/handle/22092014/4077/%d0%9a%d0%be%d0%bd%d0%b4%d1%>

80%d0%b0%d1%82%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%95.%d0%90.%20
%d0%9f%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%bb%d0%b5%d0%bc%d1%8b.pdf?sequenc
e=1&isAllowed=y.

Шабала А.О.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФБД 16 - 3

Науковий керівник:

Федина В.В.

ст. викладач кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

На сьогоднішній день в Україні існує досить велика проблема, пов'язана з нестачею грошових ресурсів дохідної частини державного бюджету, вирішення якої в великій мірі залежить від ефективної податкової системи в країні. Найбільшу частину грошових коштів державного бюджету використовує фінансовий сектор економіки, а також він складає ефективний та оптимальний план розподілу та використання накопичень.

Особливості оподаткування фінансових установ у своїх працях розглядали такі відомі вчені, як: Десятнюк О.М., Жеревчук Ю.В., Іляшенко В.А., Паєнтко Т.В., Педченко Н.С., Побоча К.П., Соколова Є.О., Унилець-Ходаківська В.П., Рудая М.І. та інші.

Головне завдання фінансових установ полягає в забезпеченні грошового обігу та залучення інвестицій в різні сфери економіки країни. Дані організації є юридичними особами, які згідно з законодавством повинні сплачувати встановлені податки, також фінансові установи виступають фінансовими посередниками між фізичними особами та податковими органами. Поєднання двох напрямів діяльності призводить до особливостей податкової діяльності у секторі економіки.

Взаємодія фінансових установ та податкових органів починається зі сплати податків. Як платники податків фінансові установи мають ряд особливостей:

1. Об'єктом оподаткування найчастіше виступають операцій, предметом яких є грошові активи або фінансові послуги.
2. Поєднання операцій в яких об'єктами оподаткування виступають грошові і матеріальні активи.
3. Поєднання оподаткованих та неоподаткованих операцій.

4. Застосування особливих правил до визначення об'єкта оподаткування і суми податку, сплата специфічних зборів.

5. Наявність відмінностей у порядку декларування податків порівняно з іншими платниками податків.

6. Власна специфіка застосування податкових преференцій, тощо [2].

Фінансова установа як будь-який інший платник податку несе повну відповідальність за своєчасну та повну сплату податків, а також надає відповідну документацію до податкових органів, задля можливості контролювати їх діяльність. Крім того органи податкового контролю поклали на банки відповідальність за своєчасне повідомлення про відкриття та закриття рахунків платників податку в конкретному відділенні банку. Якщо банки не передають дану інформацію до контролюючих органів своєчасно, то вони повинні будуть сплатити відповідний штраф, сума якого прописана в законодавстві України.

До недоліків податку на фінансові операції можна віднести:

- податок не підходить для створення механізму реструктуризації в банківському секторі, оскільки обсяг операцій не відображає рентабельність банку й рівень витрат на його можливу реструктуризацію в разі кризи;
- основний тягар податку може бути перекладено на споживачів фінансових послуг, у т. ч. й позичальників;
- цей податок можна обходити за допомогою застосування різних методів фінансового інжинірингу, якщо податок не буде запроваджено хоча б у більшості розвинених країн світу [1].

В нашій державі з фінансових установ надходить лише до 5% в загальні доходи Державного бюджету України. Оскільки Україна на даний момент знаходиться в складній економічній ситуації, то доцільно було б запровадити більш сучасні підходи до оподаткування фінансового сектору економіки та ввести додаткові податки, які б могли покривати певну частину втрат.

Зі зміцненням фінансового сектору у країні було б доцільно поступово привести систему його оподаткування у відповідність із кращою європейською практикою. Для цього необхідно: вивчити результати застосування спеціальних податків на фінансовий сектор у світі та у Європейському Союзі зокрема; визначити чітку класифікацію фінансових операцій; уніфікувати стандарти бухгалтерського обліку для визначення бази оподаткування; удосконалити діючу схему обміну інформацією між країнами; розробити ефективний механізм оподаткування транснаціональних фінансових операцій; здійснювати пошук національної моделі оподаткування у фінансовому секторі[4].

Отже, оподаткування фінансових установ в Україні потребує удосконалення. Адже фінансовий сектор економіки це головний напрям в якому відбувається постійний грошовий обіг. Фінансові установи за допомогою

удосконаленої системи сплати податків зможуть забезпечувати бюджет країни додатковими коштами, за рахунок яких Україна зможе покращити своє фінансове становище.

Список використаних джерел

1. Ільяшенко, В. А. Шляхи реформування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Економічний вісник університету : зб. наук. праць учених та аспірантів. 2012. Вип. 19/1. Ст. 188–192.
2. Оподаткування фінансових установ \ Унилець-Ходаківська В.П., Пасентко Т.В., Жеревчук Ю.В. Рудая М.І. Ірпінь: Видавництво університету ДПС України, 2014. 302с.
3. Соколова Є.О. Особливості оподаткування на ринку фінансових послуг. Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Чернігів. 2011. Вип.№2(50). Ст.263-269.
3. Фрич, А. О. Напрями вдосконалення оподаткування фінансового сектору. Науковий вісник Полісся. 2017. № 2 (10). С. 127-132.
4. Кострач Л. М. Щодо питань вдосконалення регуляторної політики держави у відношенні формування умов для хеджування ризиків за допомогою фінансових опціонів. *Європейські перспективи*. 2013. № 7. С. 228-232.

Шелевер М.М.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМСБ-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.

д.е.н ,професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В БОЛГАРІЇ

Податкова політика Болгарії будується відповідно до міжнародних норм і правил, що регламентують взаємини болгарських підприємств, фірм різної форми власності з державою. Вона спрямована на стимулювання ефективного і стійкого зростання національної економіки. Акцент також робиться на припинення протиправних дій з боку виробничих та комерційних структур у сфері оподаткування, а також повернення до Болгарії грошових коштів, отриманих від незаконних торгових операцій.

Податкова система Болгарії має дворівневу будову і формується з республіканських і місцевих податків. Республіканські податки поділяються на прямі (корпоративний податок і податок на доходи фізичних осіб) і непрямі (акцизи і податок на додану вартість). До прерогативи місцевого самоврядування належить стягування податків на нерухомість, спадок, дарування та ін.

Основними актами в зазначеній галузі є: Податково-страховий процесуальний кодекс, закон про національне агентство з доходів; закон про податок на додану вартість; закон про акцизи і податкові склади; закон про корпоративний податок (податок на прибуток); закон про оподаткування доходів фізичних осіб; закон про місцеві податки і збори.

Податкові збори з громадян різних країн, які заробляють 100-300 тис. дол. на рік, зросли в поточному році на 0,3%, а торік вони знизилися на 0,3%. До такого висновку дійшла консалтингова компанія KPMG, що вивчила податковий тягар в 81 країні світу.

Болгарія в 2008 р. ввела єдиний прибутковий податок для всіх громадян, що дорівнює 10% і є одним з найнижчих в світі. Окрім країн Східної Європи, низькі податки зберігаються в Гонконгу, Саудівській Аравії і Кувейті, а також в таких податкових гаванях, як Багамські острови і Бермуди.

Тенденція до підвищення податків збережеться в тих країнах, яким необхідно впоратися з бюджетним дефіцитом. Країни з сильною фінансовою ситуацією намагатимуться протистояти цій тенденції з метою підтримки або посилення конкурентоспроможності економіки. [1].

Розмір ПДВ в Болгарії – 20% за деякими винятками. Деякі області бізнесу вільні від ПДВ. Деякі – з ПДВ в меншому розмірі. ПДВ стягується з активів і послуг, наданих в країні, а також з імпортованих товарів. Експорт товарів і послуг не обкладається податком на додану вартість. Прибуток від фінансових послуг, таких як страхування і банківські послуги, також звільнений від сплати ПДВ. Юридичні консультації звільняються від сплати ПДВ при наявності певних умов, визначених законом. Будь-яке підприємство, товарообіг якого перевищував 50 000 болгарських левів протягом попереднього року, має бути зареєстроване в управлінні зі збору ПДВ, повинен бути відкритий банківський рахунок „ПДВ”, який буде використовуватися для сплати податку на додану вартість та відшкодування платежів [2].

В законодавчих системах багатьох країн малі підприємства тією чи іншою мірою користуються певною державною підтримкою. В одних країнах перехідного типу така підтримка виражена в формі спрощеної системи оподаткування – Україна, Росія, Естонія, Болгарія. В інших державах вона закладена в рамки загальної системи оподаткування, але також передбачає певні податкові пільги для суб'єктів малого підприємництва.

Чіткі правила застосування спрощеної системи оподаткування допомогли усунути схеми використання мінімізації податкових платежів. Запровадивши систему спрощеного оподаткування, Болгарія зробила крок до вдосконалення існуючої податкової системи при стягуванні єдиного податку. ПДВ не поширюється на фірми, які сплачують остаточний річний (патентний) податок, для чого проводиться реєстрація у податковій службі.

В Болгарії єдиним річним (патентним) податком обкладаються фірми, які мають обіг за останні 12 місяців менш 75000 лв. та які займаються видами діяльності, визначеними законом (близько 50 видів): готелі; ресторани; магазини; оптові склади; виробництво продуктів харчування; будівництво; комп'ютерні ігри; інтернет послуги; транспортні послуги.

Перед початком діяльності фірма подає до податкової інспекції декларацію із розрахунком податку. Оплата починається з другого місяця роботи, тобто за місяці, що залишилися до кінця року, мінус один місяць. Якщо діяльність буде вестися протягом всього календарного року, то декларація подається до 14 січня.

Отримувати будь-який патент при цьому не потрібно.

Фірми, що обкладаються патентним податком, додатково сплачують податок на нерухоме майно, таксу на побутові відходи, податок на транспортні засоби, прибутковий податок з зарплатні персоналу, соціальні та пенсійні відрахування. ПДВ на дані фірми не розповсюджується.

До місцевого бюджету ставка становить 10% незалежно від розміру річного прибутку. База для нарахування податку до республіканського бюджету створюється шляхом зменшення оподатковуваного прибутку на суму податку до місцевого бюджету [3].

Список використаних джерел

1. Воронкова О. М. Податковий досвід країн Вишеградської групи та його значення для України. *Науковий вісник НУДПСУ*. 2009. №4(47). С. 100-105.
2. Інформаційний ресурс. URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/bulgaria/>
3. Інформаційний ресурс. URL: <http://sf.tneu.edu.ua/index.php/wof/article/view/1126>

Юрасов А. Р.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФБД-18-2к
Науковий керівник:
Побоча К. П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В АВСТРІЇ

В Австрії об'єктом оподаткування являються фізичні і юридичні особи. Австрійські компанії самостійно сплачують податки з усіх своїх зароблених доходів. Винятком являються лише товариства: за австрійським податковим законодавством доходи товариств розглядаються як суми доходів незалежних партнерів. Ставка податку на прибуток корпорацій донедавна становила 34 %, [1].

На сьогодні всіх компаній, що є зареєстровані на території Австрії, було встановлено стандартну податкову ставку 25% від загального прибутку [2]. Однак, в разі виконання певного переліку умов, може допускатися звільнення від оподаткування на прибуток отриманих за рахунок дивідендів. Саме тому при розумному підході до ведення підприємницької діяльності можна суттєво скоротити витрати на виплату податків.

До пільгових умов оподаткування в Австрії відносять наступні:

- компанія - платник є власником не менше десяти відсотків зарубіжної компанії протягом більше 1 року;
- форма зарубіжної дочірньої компанії порівнянна з допустимими формами на території Австрійської юрисдикції;
- діяльність зарубіжної дочірньої компанії є активною, вона зареєстрована не на території низькоподаткових юрисдикцій, (ставка податку не менше 15%; в даному разі допускається виконання тільки однієї з цих умов) [2].

Існують окремі правила також і з податку на прибуток у джерела. Тут слід окреслити наступні положення:

- стандартна ставка становить 25%;
- при виплаті дивідендів резидентам європейського союзу цей показник являється нульовим;
- в разі якщо одержувач дивідендів не являється резидентом європейського союзу і з його державою у Австрії є підписана угода щодо уникнення подвійного оподаткування, ставка може варіюватися в межах від 0 до 15% [2].

Схожі правила діють і при виплаті royalties:

- стандарт – 20%.
- для резидентів європейського союзу – 0% [2].

Законодавство Австрії поділяє всіх юридичних і фізичних осіб на платників податку з обмеженою чи необмеженою відповідальністю. Необмежена відповідальність передбачає, що податок повинен сплачуватися з усіх доходів, які були отримані як всередині країни, так і за кордоном.

Першим етапом розрахунку податку на корпорації є визначення доходів і собівартостей. Доходи австрійських компаній, як і в інших країнах світу, вираховуються на основі балансу.

Австрійським законодавством передбачено надання певних пільг з оподаткування для підприємств, які виготовляють товари на експорт. Такі підприємства мають право відносити на собівартість до 15 % дебіторської заборгованості, яка була на день складання звітного балансу [1].

З доходів, які отримують підприємства до здійснення оподаткування, за законодавством можуть бути сформовані резерви для виплати вихідної допомоги найманим робітникам. Аналогічним чином формується і пенсійний резерв. Працедавці встановлюють пенсії на основі визначених законом зобов'язань, які не підлягають скасуванню. Розмір встановленої пенсії не повинен перевищувати 80% останньої виплаченої заробітної плати найманого працівника. Пенсійні резерви розраховуються відповідно до ключових правил страхування. При їх розрахунку використовується стаття дохідності в 6 % річних [1].

За чинним австрійським законодавством про прибутковий податок передбачається сім категорій оподаткування:

- сільськогосподарська і заготівельна діяльність;
- надання професійних та інших послуг;
- промислова і комерційна діяльність;
- робота за наймом;
- капітальні вкладення;
- здавання власності в оренду;
- інші джерела [3].

Згідно з австрійським законодавством оподатковуваний дохід зменшується на суму завданих збитків. При цьому платники зазначеного податку мають право здійснювати списання збитків на собівартість не лише поточного року, але й семи наступних років.

Залежно від рівня доходів застосовуються п'ять ставок прибуткового податку: мінімальна ставка - 10 %, максимальна -50% [3].

Податок на підприємницьку діяльність, який сплачується, виходячи з розміру прибутку компанії, становить у середньому 13%. Податком на додану

вартість обкладається реалізація товарів і послуг, а також власне споживання платника податку та імпорт. В Австрії є три основні ставки ПДВ. Стандартна ставка становить 20 %, знижена -10 і 0 % - на експорт [3].

Крім перерахованих податків і зборів діють акцизи (наприклад, на напої, нафту), збори при передачі власності (наприклад, при купівлі автомобілів і мотоциклів), гербові та нотаріальні збори. Так, кредитні й боргові угоди підлягають оподаткуванню за ставками 0,8 і 1,5 % відповідно [3].

Залишаючи місце проживання в Австрії, особа все одно зобов'язана сплатити податок з доходу, отриманого в цій країні. Тим, хто не має роботи за своєю професією, дозволяється перебування в країні протягом року без сплати яких-небудь податків.

При поверненні в Австрію з офшорних центрів діє закон про привілеї, що стосується як реємігрантів, так і осіб, які протягом десяти останніх років не мали свого житла в Австрії і мають намір його тут придбати. Такі пільги звичайно надаються Міністерством фінансів на три роки з можливістю їхнього продовження до 10 років. Вони стосуються, насамперед, прибуткового і майнового податків на іноземні доходи, причому податки при наданні пільг на такі доходи становлять 50 %. Користувачів пільг, однак, не є ті, хто має намір влаштуватися на роботу в Австрії.

Список використаних джерел:

1. Казначейство Австрії. URL: https://pidruchniki.com/16400116/finansni/kaznacheystvo_avstriyi
2. Finance business service. URL: <https://fbs-tax.com/uk/tax-planning/austria/taxation-in-austria/>
3. Austrian code of corporate governance. URL: file:///C:/Users/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%B5%D1%82%20%D1%81%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D1%87%D0%B8%D0%BA!/Downloads/AUSTRIAN_CODE_OF_CORPORATE_GOVERNANCE.pdf

Юрах Ю. С.
Університет державної фіскальної служби України,
група ФМСБ-19-1
Науковий керівник:
Воронкова О.М.
д.е.н., професор кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В БОЛГАРІЇ

Показники ефективності системи податкового адміністрування є важливими чинниками при аналізі будь-якої податкової системи світу. Адже вони дають громадянам розуміння того, скільки вартує для них утримання податкових служб, свідчать про наявність чи відсутність сприятливого податкового середовища для економічної активності суб'єктів підприємницької діяльності. Податкове адміністрування повинно базуватися на засадах формування зрозумілих і необтяжливих умов оподаткування, а податкова політика держави повинна бути спрямована на розвиток підприємництва, підвищення податкової культури та забезпечення балансу інтересів усіх учасників податкових відносин [1].

Серед вчених, які досліджували питання адміністрування податків в різних країнах світу, варто відзначити А. Афонсо, І. Букіа, М Гіллс, С. Елворт, В.Андрущенко, О.Воронкову, В.Данилишина, Л.Ликова, Л. Попова, Дж. Сільверсон, М. Уайт.

Стабільне економічне зростання – основне завдання будь-якого уряду. Проте без ефективної системи оподаткування досягти цього майже неможливо. Податкова політика Болгарії будується відповідно до міжнародних норм і правил, що регламентують взаємини болгарських підприємств, фірм різної форми власності з державою. Вона спрямована на стимулювання ефективного і стійкого зростання національної економіки. Акцент також робиться на припинення протиправних дій з боку виробничих та комерційних структур у сфері оподаткування, а також повернення до Болгарії грошових коштів, отриманих від незаконних торгових операцій.

Податкова система Болгарії має дворівневу будову і формується з республіканських і місцевих податків. Республіканські податки поділяються на прямі (корпоративний податок і податок на доходи фізичних осіб) і непрямі (акцизи і податок на додану вартість).

Після приєднання Болгарії до ЄС (2007 р.) реформуванню податкової системи країни приділяється особлива увага. Податкова система розглядається

не лише як основний фіскальний інструмент, але і як важлива складова стимулювання інвестиційної активності в країні.

Податок на додану вартість в Болгарії становить 20%, за винятком певних готельних послуг, які обкладаються ставкою ПДВ в розмірі 7%. Також існує нульова ставка на сировину, передбачена в законі.

Об'єктом оподаткування є доходи місцевих і іноземних фізичних осіб. Місцеві фізичні особи несуть податкову відповідальність за доходи, отримані з джерел доходу в Болгарії та за кордоном. Іноземні фізичні особи несуть податкову відповідальність за генерований дохід з джерел доходу в Болгарії.

Що стосується кожного податкового періоду, зареєстрована особа подає декларацію на підставі бухгалтерських документів. Декларація подається до 14-го дня місяця, що настає за відповідним податковим періодом. Податковий період становить один місяць для всіх зареєстрованих осіб і звичайно збігається з календарним місяцем.

Акцизні збори - одна з найдавніших форм непрямих податків. Акцизні збори виконують 3 основні функції в економічній системі:

- фіскальна функція - головний мотив акцизного збору;
- регулююча функція - класична функція акцизного збору, яка регулює виробництво акцизних товарів шляхом підвищення їх цін, які в основному шкідливі для здоров'я;
- функція статистичного контролю - через надходження від акцизних платежів у державному бюджеті отримується інформація про кількість вироблених акцизних товарів та послуг. Використовуються різні методи акцизного збору.

У Болгарії предметом акцизного збору є споживання товарів та послуг місцевого виробництва та імпорту, включений до акцизного тарифу; пиво, спиртні напої, алкогольна сировина; тютюн, тютюнові вироби; рідке паливо; товари розкоші; азартні ігри. З вищезазначених груп лише азартні ігри не обкладаються ПДВ. База оподаткування та вид акцизного збору відрізняються для різних акцизних товарів;

- для пива - в абсолютній кількості в левах на літр, виходячи з вмісту екстракту, визначеного у вагових відсотках;
- для вин - як абсолютна кількість в левах за літр;
- для алкогольних напоїв - абсолютна кількість в левах на кожен об'єм, % фактичного вмісту алкоголю на літр;
- для сигарет - в абсолютній сумі в левах за одну пачку сигарет плюс відсоток від ціни продажу;
- для вин та коньяків, виготовлених із власної сировини - в абсолютній кількості на літр вина та алкогольного ступеня коньяку;

- для азартних ігор - абсолютна кількість щоквартальних ігрових автоматів, столів та іншого ігрового обладнання;
- для лотерей та розіграшів - % отриманого доходу;
- рідке паливо - у левах за тонну.

Розмір акцизу на деякі товари та послуги:

- спиртні напої - 0,05 лв. / градус;
- пиво - 0,055 - 0,085 лв. / л.;
- імпорتنі автомобілі потужністю двигуна від 120 до 150 кВт - 35 лв. / кВт., понад 150 кВт - 50 лв. / кВт;
- бензин - 400 - 600 лв. / т. в залежності від октанового числа;
- азартні гральні автомати, за квартал - 300 лв. / шт.,
- рулетка в казино, за квартал - 18000 лв. / гральний стіл.

Платниками акцизного збору є фізичні чи юридичні особи, які виробляють або імпортують акцизні товари або надають акцизні послуги. Вони повинні зареєструватися згідно із Законом про акцизні збори протягом 14 днів після початку відповідної діяльності. Для виробництва алкоголю потрібна ліцензія [4].

Отже, адміністрування податків в Болгарії є важливим елементом фінансового господарства країни. Податкова система складається з двох рівнів, де присутнє суттєве переважання прямих податків над непрямими. Після того, як Болгарія приєдналась до ЄС, країна намагається слідувати європейським стандартам у сфері оподаткування. Для того, щоб стати економічно незалежною країною, необхідно вдосконалювати податкове законодавство.

Список використаних джерел

1. Воронкова О. М. Результати та перспективи модернізації податкової служби України. Економічний вісник університету: збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди", 2014. Випуск 22/1. С. 207–212.
2. Воронкова О. М. Податковий досвід країн Вишеградської групи та його значення для України. *Науковий вісник НУДПСУ*. 2009. №4(47). С. 100-105.
3. Данилишин В.І., Стефанків О.М. Зарубіжні моделі податкових систем та напрями їх адаптації в Україні. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/93.pdf4. Національна агенція з питань податків Болгарії. URL: <https://www.nar.bg/>
5. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/bulgaria/>

Яворський Р.С.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФБДі 16-4

Науковий керівник:

Федина В.В.

ст. викладач кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

РОЗВИТОК СИСТЕМИ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

В умовах інтеграції економічних систем, важливу роль відіграє гармонізація непрямих податків. Перспективи входження України в світове господарство на умовах рівноправного партнерства і співробітництва передбачають застосування нових підходів в оподаткуванні. Таким чином, ступінь наукової обґрунтованості податкової системи, зокрема непрямого оподаткування, і відповідність сучасним умовам значною мірою визначають розвиток економіки, а також соціальні, політичні і правові відносини в суспільстві. Проблема вдосконалення непрямого оподаткування в умовах інтеграції економічних систем є предметом дискусій та всебічного наукового аналізу.

Питання непрямого оподаткування розглядаються в працях таких вітчизняних і зарубіжних науковців, як: Ш. Бланкарт, А. Вагнер, Дж. Кейнс, Е. Кларк, А. Лаффер, Д.Рікардо, П. Самуельсон, А. Сміт, В.Л. Андрущенко, О.Д. Василика, В.П. Вишневського, Ю.Б. Іванова, А.М. Соколовську, С.І. Юрія та інші

Провідна роль у забезпеченні виконання державою функцій щодо регулювання економічних процесів належить податкам. Ще з давніх часів податки почали ділити на непрямі і прямі. Непрямі податки – податки на товари і послуги, що встановлюються у вигляді надбавки до ціни або тарифу, оплачуються покупцями при купівлі товарів та отриманні послуг, а в бюджет вносяться продавцями чи рідше виробниками цих товарів та послуг [1].

Непрямі податки встановлюються в цінах товарів і послуг, розмір яких для окремого платника визначається величиною споживання і не залежить від його доходів [2].

Непрямі податки є стабільним джерелом доходів, зокрема, в Україні, оскільки за їх рахунок формується близько 50% доходів Державного бюджету, що особливо важливо в умовах мобілізації основних факторів виробництва в процесі євроінтеграції [3].

За економічною сутністю головними видами непрямих податків є податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок і мито, що становлять важливу частину централізованих грошових фондів і використовуються для здійснення видатків держави [4].

Як інструмент фіскальної політики непрямі податки є ефективнішими за прямі, проте вони мають низку недоліків. Одним із найбільш суперечливих питань у системі оподаткування, що гальмує прибутковість вітчизняних підприємств та створює сприятливе середовище для фінансових зловживань і навіть відвертого шахрайства, є законодавчі суперечності щодо ПДВ. Зокрема, ухвалений у 2011 р. ПКУ не розв'язав усіх проблем і неузгодженостей попереднього законодавства щодо адміністрування ПДВ, недосконалість діючого механізму відшкодування ПДВ із бюджету. Попри впровадження системи електронного відшкодування сьогодні чинним законодавством не передбачено механізм відшкодування сум ПДВ, включених до Тимчасового реєстру, та структуру такого реєстру, високі ставки ПДВ, виникнення «тіньових» схем ухилення від сплати податку на додану вартість тощо [5].

Також, незважаючи на те, що акцизний податок в доходах зведеного бюджету України відіграє важливу роль, сьогодні рівень оподаткування споживання підакцизних товарів в Україні є значно нижчим, ніж у державах – членах ЄС. Причиною цього є недосконалість окремих елементів акцизного податку, а саме наявність деяких проблем і неузгодженостей із нормами ЄС щодо розмірів ставок, визначеності об'єктів оподаткування, порядку адміністрування та інше [6].

Отже, щоб досягнути ефективного економічного розвитку, Україні слід виробити певну стратегію розвитку податкової системи в цілому та системи непрямого оподаткування, змін умов та механізмів оподаткування для оптимізації самої системи та стабілізації ситуації в економіці та соціальному секторі держави.

Список використаних джерел

1. Броннікова Л. О. Непряме оподаткування підприємств. 2018. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/67589/1/Bronnikova_Nepriame%20opodatkovannia%20pidpriemstv.pdf
2. Олійник О. В., Філон І. В. Податкова система: Навчальний посібник. С. 456.
3. Кміть В. М., Волощук О.Г. Напрями удосконалення системи непрямого оподаткування в Україні. Економіка і суспільство. 2017. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/188.pdf
4. Чередниченко О.М. Непряме оподаткування в Україні на шляху інтеграції до Європейського союзу. № 7. 2016. С. 98–104.

5. Кміть В. М. Непряме оподаткування в Україні та шляхи його вдосконалення. Серія: Економіка і управління. 2018. Том 29 (68). С. 91- 96.

6. Дашутіна К. Ю. Розвиток системи непрямого оподаткування в сучасних економічних системах. 2019. URL: <http://hte.kh.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/54/1/Дашутіна.pdf>

Ярова Л.С.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФМА-19-1

Науковий керівник:

Побоча К. П.

к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ У ГРУЗІЇ

Протягом останніх років для економіки України характерна нестабільність та незбалансованість фіскального тиску. Методи збору податків та система контролю за їх сплатою не дають змогу у повному обсязі наповнити дохідну частину бюджету. Водночас досвід інших країн показує приклади вдалого розвитку бюджетно-податкових систем. Таким прикладом, зокрема, є процес реформування податкової системи у Грузії.

Систему оподаткування складають різні за класифікацією податки, кожен з яких має свої специфічні риси та функціональне призначення. Роль окремого податку характеризується його приналежністю до певної групи згідно з наявною класифікацією податків, яка дає можливість більш повно розкрити економічну сутність податків, напрям та характер впливу на соціально-економічний розвиток суспільства. Слід зазначити, що в теорії оподаткування класифікація здійснюється за різними ознаками, найбільш поширеними серед яких є форма оподаткування, економічний зміст об'єкта оподаткування, рівень державних структур. За формою оподаткування всі податки поділяються на дві групи, а саме прямі та непрямі. Прямі податки встановлюються безпосередньо до об'єкта оподаткування, а їх розмір залежить від його масштабу [1].

Протягом останніх років податкова система Грузії знаходиться у стадії постійного реформування. Зокрема, основними привабливими рисами Грузії для ведення підприємницької діяльності є відсутність валютних обмежень і контролю з боку держави, а також зручні податкові режими. Так, з початку 2017 р. у Податковому кодексі Грузії набули чинності зміни щодо системи податків на прибуток за естонською моделлю, якими передбачена нульова

ставка податку на нерозподілений (реінвестований) прибуток компаній-резидентів. При цьому, сама відсоткова ставка податку на прибуток (15%) не змінилася.

Подібний крок мав позитивний вплив з точки зору зниження дефіциту поточного рахунку, підвищив доступ компаній до фінансових ресурсів, дозволив збільшити обсяг капіталу, спростив податковий облік і адміністрування та сприяв отриманню більших можливостей для розвитку бізнесу.

Наступним кроком, який має полегшити податкове навантаження на бізнес та збільшити частки МСБ в економіці Грузії, стали три нові податкові ініціативи Уряду країни.

Перша ініціатива стосується намірів суттєвого скорочення бюрократичного тиску на підприємців і полягатиме у зменшенні у 5 разів кількості звітних документів. Другою ініціативою передбачається спростити процедуру та зменшити розмір податків при продажі продукції місцевими підприємцями або фермерами у сільських районах. Метою третьої ініціативи є перетворення Грузії у регіональний фінансовий центр. Ініціатива дозволить нерезидентам реєструвати компанії он-лайн на території Грузії.

Збір податків та контроль податкового середовища здійснюється Податковою службою Грузії, яка підпорядковується Міністерству фінансів Грузії. Процедури податкового адміністрування та митне оформлення можуть здійснюватися в онлайн-режимі.

Варто відзначити, що на червень 2018р. Грузія підписала договори про уникнення подвійного оподаткування з 55 країнами, включаючи Україну.

Сьогоднішня система податків Грузії включає 6 видів фіксованих податків (стара система податків включала 21 податок), а саме:

- податок на прибуток підприємств (ставка 15%);
- податок на доходи фізичних осіб (прибутковий податок) (20%);
- податок на додану вартість (18%);
- імпортне мито (ставки 0%, 5% або 12%, у залежності від виду товару);
- акциз;
- майновий податок (до 1%);

Згідно Акту економічної свободи Грузії, прийнятому Парламентом Грузії у 2011 р. у рамках здійснення реформ, Уряду не дозволяється підвищувати ставки податку (за виключенням акцизу) або збільшувати кількість податків без проведення національного референдуму [2].

Податкове законодавство Грузії складається з Конституції Грузії, міжнародних договорів і угод, Податкового кодексу та прийнятих відповідно до нього підзаконних нормативних актів. Платником податку в Грузії є особа, на яку покладається обов'язок із сплати встановлених законодавством податків.

Платник податків має право брати участь у податкових відносинах через свого законного чи уповноваженого представника. Особиста участь платника податків у податкових відносинах не позбавляє його права мати представника так само, як участь представника не позбавляє його права брати участь у зазначених відносинах особисто. До того ж до податкового агента зараховують особу, що в установлених законодавством випадках і в установленому порядку повинна виконати податкове зобов'язання платника податків.

Наступним важливим суб'єктом податкових відносин Грузії є податковий омбудсмен. У своїй діяльності податковий омбудсмен керується Конституцією Грузії, іншими законами Грузії, міжнародними договорами та угодами Грузії, загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права. Він також має право отримувати від податкового органу роз'яснення з питань, пов'язаних із заявами або скаргами платників податків. У разі виявлення факту порушення прав платників податків податковий омбудсмен звертається до відповідного органу та дає рекомендації про заходи щодо відновлення вказаних прав. До того ж він має право не видавати інформацію про факти, довірені йому як захиснику прав платників податків.

Звіт податкового омбудсмана повинен містити загальні оцінки, висновки та рекомендації з приводу забезпечення в країні прав і свобод платників податків. При здійсненні прав і виконанні обов'язків, встановлених податковим законодавством, з метою сприяння відносинам з податковим органом платник податків має право користуватися послугами особистого податкового радника. Особистим податковим радником є співробітник податкового органу, який надає платнику податків послуги, передбачені договором. Послуги особистого податкового радника не передбачають визначення розміру суми податкового зобов'язання платника податків. Відносини між платником податків і особистим податковим радником, порядок і умови користування послугами особистого податкового радника, межі та види послуг визначаються договором, укладеним між платником податків і податковим органом.

Податковими органами Грузії є Служба доходів і до її складу входять структурні одиниці, визначені Міністром фінансів Грузії. У Грузії податковий контроль здійснюють податкові органи Грузії, крім випадків, коли Податковим кодексом цю правомочність надано іншим органам. Податковий контроль в Грузії здійснюється тільки податковими органами. Іншим контролюючим і правоохоронним органам забороняється здійснювати податковий контроль діяльності осіб, якщо Податковим кодексом не передбачено інше. Видами податкового контролю є поточний контроль і податкова перевірка.

До того ж грузинами ще в 2007 р. була запроваджена система електронної подачі податкової звітності. Податкові перевірки почали здійснювати на основі системи обліку ризиків, що ґрунтувалася на чітких критеріях. З 2011 р. під

податкові перевірки підпадали тільки підприємства з високим ризиком ухиляння від сплати податків. Загалом система адміністрування податків спрощена і вдосконалена; вона пропонує платникам податків широкий спектр електронних послуг.

У Грузії не оподатковуються доходи від приросту капіталу, успадкування і передачі майна, також скасований соціальний податок [3, с.263-265].

За даними спільного звіту Всесвітнього банку та Paying Taxes 2019 PwC, на скільки країни відповідають податковому законодавству, Грузія займає 16-те місце з 190 країн [4]. У порівнянні з минулим роком, позиція Грузії покращилась на 6 позицій. У дослідженні відмічено, що Грузія та Італія є найкращим прикладом досягнутого прогресу у мобілізації ресурсів. Україна втратила 11 позицій і нині займає 65 місце. У першу чергу це спричинено дією інших держав.

Описуючи сценарії розвитку економіки Грузії до 2024 р фахівці виділяють сценарій, що ґрунтується на збереженні економічної політики стимулювання споживання. До того ж імплементація антимонопольного регулювання сприятиме розвитку конкуренції в країні. Разом з відмовою від неформального втручання у бізнес, що неодноразово чітко було заявлено лідерами «Грузинської мрії», демонополізація економіки Грузії стане сильним поштовхом для розвитку бізнесу.

Список використаних джерел

1. Городецька Т. Е., Андрієнко Ю. С. Сучасні форми прямого оподаткування. Інфраструктура ринку». №30. 2019. С.397-401.
2. Дніпропетровська торгово-промислова палата: «Податкова система Грузії: нові можливості для українських МСБ». URL: <https://cci.dp.ua/events-reader/items/podatкова-sistema-gruziji-novi-mozhливosti-dlja-ukrajinskix-msb.html>
3. Борисюк О. В. Використання інструментів адміністрування податків Грузії у системі податкової безпеки: досвід для України / О. В. Стащук, О. В. Борисюк // Управління національним господарством. 2017. С.262-269. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/43847/2/2017n875_Borysiuk_O_V-Use_of_instruments_of_262-269.pdf
4. Paying Taxes: Грузия продвинулась в рейтинге простоты налоговой системы. – 2019. URL: <https://forbes.ge/news/5412/Paying-Taxes-Gruzija-prodvinulas--v-rejtinge-prostoty-nalogovoj-sistemy>

Ярошук Т.Ю.

Університет державної фіскальної служби України,

група ФМСБ-19-1

Науковий керівник:

Воронкова О.М.,

д.е.н, професор, професор кафедри фінансових ринків,

Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ЧЕХІЇ

Податки є необхідним елементом фінансової системи будь-якої сучасної держави. За рахунок податків формується більшість доходів бюджетів різних рівнів, що дозволяє акумулювати централізовані фінансові ресурси задля фінансування створення суспільних благ належної якості та кількості. Але платники податків, прагнучи максимізувати фінансову результативність своєї діяльності, цілком природно намагаються мінімізувати податкові зобов'язання (законними або незаконними методами). У таких умовах держава змушена вживати необхідних заходів (зокрема шляхом організації відповідного фінансування) для підтримки функціонування системи податкового адміністрування, основним завданням якої є забезпечення повноти та своєчасності податкових надходжень відповідно до вимог чинного податкового законодавства.

Метою статті є дослідження сутності та особливостей адміністрування податків в Чехії.

Податкова система Чехії в основному базується на системах оподаткування Європейського Союзу. Податкове законодавство піддається частим поправкам, для удосконалення системи оподаткування. Податки Чеської Республіки поділяються на прямі - податки, пов'язані з рівнем доходу суб'єкта, та непрямі - податки, пов'язані із споживанням або придбанням товарів та послуг [1]. Адмініструванням та збором окремих податків займається Міністерство фінансів Чехії та підпорядковані йому податкові органи. Податкові декларації також можуть подаватися в електронному вигляді через каси даних, електронний інструмент, який використовується для спілкування та обміну документами між органами державної влади та юридичними чи фізичними особами, які займаються підприємницькою діяльністю.

Податки на прибуток як для фізичних, так і для юридичних осіб регулюються Законом № 586/2018 Зб. «Про податки на прибуток із змінами та доповненнями». Податок на прибуток стягується із світового доходу резидентів Чехії та з іноземних організацій, місце управління та контролю яких

знаходиться в Чеській Республіці. Для юридичних осіб-нерезидентів податком з доходу оподатковується лише дохід, який утворюється в Чехії [2].

Особи, які фізично перебувають у Чеській Республіці протягом календарного року 183 днів або більше або встановили постійне місце проживання в Чехії, вважаються резидентами податку і зазвичай підлягають оподаткуванню їх доходом у всьому світі в Чехії. Особи, які протягом календарного року проводять менше 183 днів у Чехії та не мають постійного місця проживання в Чехії, вважаються нерезидентами податку. Вони підлягають оподаткуванню своїх доходів з чеських джерел, однак лише за умови дотримання відповідного договору про подвійне оподаткування.

Податком на доходи фізичних осіб обкладаються такі види доходу:

1. Доходи від відповідної діяльності та функціональних перспектив. Включає весь дохід, який виникає від працевлаштування, членських відносин чи подібного роду відносин, при яких платник податку зобов'язаний виконувати вказівки свого роботодавця та дохід, що виплачується виконавчим директорам та членам статутних органів юридичних осіб. Окрім основної зарплати, грошових надбавок та премій, доходи від зайнятості включають також безготівкові виплати, що надаються працівникам (наприклад, службові автомобілі, які використовуються для приватних цілей тощо).

2. Дохід від діяльності бізнесу. Він складається з доходу від ділової діяльності та професійних послуг, зменшених на відрахування витрат. Для певних груп осіб можна відняти різні одноразові витрати (наприклад, витрати у розмірі 80% доходу для майстрів, 40% доходів для лікарів, юрконсульта тощо, однак обчислені з обмеженої суми доходу).

3. Капітальні доходи. Приріст капіталу визначається як різниця між виручкою від продажу предмета та вартістю його придбання, плюс будь-які поліпшення. У Чехії приріст капіталу оподатковується як звичайний дохід. Продаж цінних паперів звільняється від оподаткування, якщо акції зберігалися на строк більше 3 років або якщо загальний дохід від продажу цінних паперів не перевищує 100 000 чеських крон (приблизно 3 840 євро) для окремого платника податку за податковий період.

4. Доходи з оренди. Дохід від оренди нерухомості чи рухомих товарів. Одноразові витрати в сумі 30% доходу (максимум 300 000 чеських крон, приблизно 11 520 євро) можуть бути відраховані.

5. Інші доходи (спадщина чи подарунки). Серед іншого, спадщина та подарунки оподатковуються у цій категорії. Весь дохід від спадщини є звільненим від сплати податку. Дохід від подарунків звільняється від сплати податку за умови, що дарувальник та одержувач подарунка є родичами або якщо вони діляться в одному домогосподарстві більше 1 року. Більше того, дохід від подарунків звільняється також, якщо подарунки отримуються

періодично, а вартість подарунків від одного дарувальника менша ніж 15 000 крон (приблизно 576 євро) за податковий період.

Наразі застосовується фіскальний податок на прибуток у розмірі 15%. Також застосовуються різні податкові знижки. Будь-яка особа, яка має оподатковуваний дохід, має знижку на прибутковий податок у розмірі 24 840 крон (приблизно 953,9 євро) на рік, збільшена у випадку народження дітей. Додаткова знижка в тій же сумі може бути застосована у випадку, коли подружжя платника податків має оподатковуваний дохід, менший за 68 000 крон (приблизно 2611 євро) в рік (наприклад, подружжя у відпустці по вагітності та пологах тощо). Податковим періодом для цілей оподаткування доходів фізичних осіб є календарний рік. Декларації з податку на доходи фізичних осіб зазвичай мають бути подані до 31 березня після закінчення податкового року. Це продовжується до 30 червня, якщо кваліфікований чеський податковий радник готує декларацію і відповідна довіреність подається до фінансових органів до 31 березня. Попередня оплата податку на прибуток зазвичай вимагається щокварталу або півроку протягом року, виходячи з податкового зобов'язання попереднього року. Сплата залишку податку, що підлягає сплаті, повинна здійснюватися у відповідний термін подання податкової декларації. Спеціальні правила застосовуються для утримання податку на заробітну плату з податку на прибуток, отриманого від працевлаштування [3].

Податок на прибуток корпорацій (підприємств) стягується із світового доходу чеських юридичних осіб та з іноземних осіб, місце управління та контролю яких знаходиться в Чеській Республіці. Для юридичних осіб-нерезидентів оподатковується корпоративний податок лише дохід, який утворюється в Чехії.

Для цілей корпоративного податку на прибуток чеські загальні та обмежені товариства розглядаються як фінансово прозорі суб'єкти. Прибуток загального товариства не оподатковується на рівні компанії, а на рівні партнерів. Також прибуток, який можна віднести до загальних партнерів командитного товариства, оподатковується на рівні партнерів, тоді як прибуток, який відноситься до товариств з обмеженою відповідальністю, оподатковується на рівні компанії.

Ставка податку на прибуток підприємств 19%. Інвестиційні фонди, пайові та пенсійні фонди обкладаються податком у розмірі 5%. Податок на прибуток підприємств, як правило, сплачується за результатами торгівлі (прибутками або збитками), як повідомляється у Фінансовій звітності після того, як було здійснено коригування різних об'єктів, що підлягають оцінці / не підлягають оцінці, та їх вирахування / не вирахування.

Як правило, оподатковуваним періодом для чеського податку на прибуток підприємств є календарний рік або фінансовий рік. Податкові декларації з податку на прибуток у календарному році, як правило, мають бути подані до 31 березня після закінчення податкового року. Це продовжується до 30 червня, якщо кваліфікований податковий радник з Чехії готує декларацію і відповідна довіреність подається до фінансових органів до 31 березня або компанія повинна провести обов'язковий аудит [4].

Корпорація може змінити свій обліковий та податковий період з календарного року, якщо вона повідомить про це фінансові та податкові органи не менше ніж за три місяці до кінця календарного року або за три місяці до початку планового облікового та податкового періоду. Для подання заяв застосовуються спеціальні правила у разі ліквідації, злиття та перетворення.

Податок на нерухомість (оподатковується нерухоме майно). Ставки податку залежать від типу призначення будівлі чи земельної ділянки, розміру та бажаності населеного пункту та розміру будівлі чи земельної ділянки, однак розмір податку для стандартних видів нерухомості порівняно низький. Податкові декларації з податку на нерухомість повинні бути подані до 31 січня календарного року. Податок на нерухомість сплачується до 31 травня, і якщо він перевищує 5000 CZK (приблизно 192 євро), його можна розділити на два внески, що підлягають сплаті до 31 травня та 30 листопада поточного року; доступні кілька видів звільнень. Передача нерухомості обкладається податком на перерахунок у розмірі 4% від вартості придбання (за деякими винятками). Податкова особа є набувачем нерухомості, і податок сплачується протягом трьох місяців місяця реєстрації передачі. Перерахування без сплати (тобто спадщина, дарування тощо) звільняються від податкового зобов'язання з трансферту.

Отже, спостерігаємо що адміністрування податків Чехії знаходиться на досить таки хорошому рівні. Спостерігаємо, що у країні система адміністрування податків працює ефективно. А саме, в країні існують такі орієнтири, як: створення прогресивної системи оподаткування доходів фізичних осіб разом з налагодженням контролю за вимиванням коштів з країни; – використання корпоративного податку як інструмента для стимулювання розвитку підприємництва; уникнення подвійного оподаткування; формування максимально автоматизованої системи сплати податків та контролю за цим процесом; забезпечення прозорості її дії; дієве та прозоре використання системи податкових пільг з метою реалізації інвестиційних та соціальних завдань. Дотримання цих орієнтирів дасть змогу створити дієву податкову систему, здатну виконувати покладені на неї функції, і водночас прискорить гармонізацію податкової системи України до податкових систем держав ЄС.

Список використаних джерел

1. Воронкова О. М. Податковий досвід країн Вишеградської групи та його значення для України. *Науковий вісник НУДПСУ*. 2009. №4(47). С. 100-105.
2. Eurostat. Main national accounts tax aggregates. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/gov_10a_taxag_esms.htm
3. Податковий посібник Чехії 2020 року. URL: <https://accace.com/tax-guideline-for-the-czech-republic/>
4. TRADING ECONOMICS. URL: <https://tradingeconomics.com/czech-republic/personal-income-tax-rate>

Ясентюк А.С.

Університет державної фіскальної служби України,
група ФБД-17-2

Науковий керівник:

Скоромцова Т.О.,

к.е.н., доцент кафедри податкової політики,
Університет державної фіскальної служби України

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Сучасний стан економіки нашої держави вимагає загострення уваги на проблемах оподаткування, формування розумного підходу до вирішення проблем податкового навантаження на суб'єктів господарювання. Зокрема одним із найважливіших факторів економічного зростання країни є активна діяльність підприємств, які прагнуть максимізувати свій прибуток, що можливо лише за умови існування оптимальної системи оподаткування прибутку.

Розробка подальших шляхів вдосконалення адміністрування податків неможлива без звернення до міжнародного досвіду, метою вивчення якого є врахування позитивних та негативних тенденцій у функціонуванні певних інститутів.

Проблематикою оподаткування прибутку підприємств займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів. Вагомий внесок у становлення теоретичних основ оподаткування прибутку підприємств зробили: Л. Вальрас, У. Джевонс, А. Маршал, Д. Рікардо, А. Сміт. Серед вітчизняних учених-економістів слід відзначити праці О. Василика, В. Вишневського, Н. Дороша, А. Крисоватого, О. Рудь та ін. Віддаючи належне науковому доробку вказаних вчених, зауважимо, що нині в Україні ще не сформована адекватна сучасним

потребам суспільства та відповідна світовим стандартам модель оподаткування прибутку підприємств.

Для стимулювання підприємницької діяльності, забезпечення її стабільного розвитку необхідно створити оптимальну ефективну податкову систему, яка б забезпечувала стабільні надходження до державного бюджету, при цьому не обтяжуючи підприємців. Це питання постає надзвичайно гостро, адже податок на прибуток підприємств може використовуватися і як дієвий інструмент збалансованого динамічного економічного зростання на засадах інноваційного розвитку, і як надійне джерело доходів державного бюджету.

Податок на прибуток – це прямий загальнодержавний податок, який є основним бюджетоутворюючим податком, стягується з прибутку із джерелом походження з України та за її межами і визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку) [1, с. 34]. Платниками цього податку можуть бути як резиденти, так і нерезиденти.

На даному етапі розвитку податкової системи України, оподаткування прибутку підприємств в Україні має певні недоліки, до яких можна віднести: нерівномірність надходження даного податку протягом року, відсутність рівних умов оподаткування юридичних осіб, постійні зміни в податковому законодавстві, не зацікавленість органів місцевого самоврядування в розмірах надходжень податку. Тому для вирішення даних проблем можна використати досвід оподаткування прибутку підприємств зарубіжних країн.

Оскільки США є однією з найрозвиненіших країн світу, то вважаємо за доцільне почати дослідження механізму прибуткового оподаткування в зарубіжних країнах саме з цієї країни. Так, у США податок на прибуток корпорацій, який за період з 2015 по 2018 рр. становив близько 10% доходів федерального бюджету, заснований на шкалі прогресивних ставок, тобто податок на прибуток корпорацій стягується за шкалою: перші 50,0 тис. дол. – 15%, за подальші 25,0 тис. дол. – 25%, і лише на суму, що перевищує 75,0 тис. дол., – 35%. Податковим періодом є рік. Але сплата здійснюється чотири рази на рік. У цьому разі застосовуються оціночні платежі. Суть їх полягає в тому, що підприємство попередньо оцінює можливі річні доходи, витрати та пільги і визначає мінімальну суму платежу. Ця сума сплачується до бюджету рівними частками до 12 квітня, 12 червня і 12 грудня поточного року [2].

Оподаткування підприємств у країнах Європейського союзу також має певні особливості. Так, у Великобританії розмір податку на прибуток дорівнює 33%, також застосовується зменшена ставка – 25%. Причому малі підприємства визначаються за ознакою розміру отриманого прибутку. При визначенні прибутку до оподаткування від валових доходів віднімаються всі витрати, пов'язані з науково-дослідними роботами. А нафтодобувні підприємства,

навпаки, крім податку за основною ставкою, вносять до бюджету ще 50% доходу, який у них залишається [3].

Особлива система сплати податку на прибуток існує і в Японії. Він має назву прибутковий податок з юридичних осіб, який поділяється на державний прибутковий податок – 30% від прибутку; префектурний прибутковий податок – 5% від державного; міський, районний – 12,8% від державного, що становить 4,12% від прибутку. Така ж практика є у системі оподаткування Канади. Тут існує дві ставки – федеральна та провінційна, а отже, і податок сплачується у федеральний та провінційний бюджети [4].

Цікавим для вітчизняної практики, на нашу думку, є досвід Словаччини. Словаччина – країна, яка мала слабку економіку (дефіцит платіжного балансу сягав 9%, дефіцит державних фінансів – 6%) та корупцію (підприємства приватизувалися переважно на користь пов'язаних з урядом підприємців). Однак вчасно проведені ефективні реформи вивели економіку країни з кризи, і сьогодні Словаччина є досить розвиненою країною із стабільною економікою. Внаслідок проведеної податкової реформи ставка податку на прибуток незалежно від доходу до 2016 року становила 22%, а у 2017–2018 рр. – 21%. Зокрема, було збільшено розмір неоподаткованого доходу в 2,5 рази, внаслідок чого ефективна ставка податку зменшилася для найбільш вразливих, залишаючись прогресивною: найбільш вразливі не платять нічого, багаті платять за ставкою 21% [5].

Позитивний досвід застосування регулюючого потенціалу податку на прибуток має Канада. Так, у цій країні ставка корпоративного податку становить 26,5% та включає в себе федеральний податок – 15% та провінційний – 11,5% [2].

На основі проведеного аналізу практики адміністрування податку на прибуток підприємств в Україні та розглянутого досвіду зарубіжних країн можна дійти висновку, що механізм оподаткування прибутку підприємств в нашій країні потребує вдосконалення з метою підвищення регулюючої ролі цього податку. До прикладу встановити фіксований мінімальний корпоративний податок, як в Австрії та США, незалежно від результату діяльності та кількості пільг підприємств, що дасть змогу посилити фіскальну ефективність податку на прибуток, чи запровадити податкові пільги, як у Канаді та Китаї, для компаній, що належать до пріоритетних галузей розвитку економіки України. Реалізація запропонованих заходів посилення фіскальної та регулюючої ролі податку на прибуток підприємств України, сприятиме зміцненню та вдосконаленню чинної системи оподаткування, що дасть змогу зменшити податковий тиск на суб'єктів господарювання та приведе до підвищення конкурентоспроможності нашої країни на міжнародній арені.

Список використаних джерел

1. Ковач С.О. Бухгалтерський облік і аудит. Облік і звітність розрахунків за податком на прибуток підприємства в умовах законодавчих змін / С. О. Ковач, К. В. Безверхий, 2015. № 4. С. 34–43.
2. Хомутенко А. Адаптація зарубіжного досвіду оподаткування прибутку підприємств до вітчизняної практики / А. Хомутенко, Ю. Бзова // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. 2016. № 7. С. 112-131.
3. Рускіна О. В. Фіскальне регулювання: міжнародний досвід та уроки для України. Наукові записки НаУКМА : зб. наук. пр.. Економічні науки. С. 116-123. URL. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
4. Червінська О.С. Досвід окремих країн світу в оподаткуванні прибутку підприємств / О.С. Червінська, С.В. Паранчук, І.П. Могиляк. Управління у сферах фінансів, страхування та кредиту : тези доповідей II Всеукраїнської науково–практичної конференції, 18–21 листопада 2009 року, присвяченої 165–річчю Національного університету "Львівська політехніка" та 15–річчю кафедри фінансів. Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2009. С. 34–35. URL. <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/7730>
5. Коридори влади. Лобіювання і Government Relations в Україні. Словацькі реформи – чудовий посібник для України : веб-сайт. URL: <http://www.kuluar.com.ua/2015/02/09/slovatski-reformyvidminnyj-posibnyk-dlya-ukrajiny>

Наукове видання

Збірник матеріалів

**Студентського науково-навчального семінару
«Світовий досвід податкового адміністрування
та його значення для України»,
10-16 березня 2020 року**

Відповідальні за випуск

Воронкова О.М.,
Богріновцева Л.М.,
Побоча К.П.

Форматування та
комп'ютерна верстка

Воронкова О.М.,
Богріновцева Л.М.

Тези подано в авторській редакції

